

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ตอนปลาย โรงเรียนวัดธาตุทอง เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

สารนิพนธ์
ของ
นางนริศรา ริชาร์ดสัน

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา
ตุลาคม 2546
ลิขสิทธิ์เป็นของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

372.0114

พ.ศ. 2532

๕๐3

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ตอนปลาย โรงเรียนวัดธาตุทอง เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ

ของ

นางนริศรา ริชาร์ดสัน
๗

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา
ตุลาคม 2546

h 231435

๑ ๑ พ.ย. 2546

นางนริศรา ริชาร์ดสัน. (2546) : ปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวัดธาตุทอง เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ : อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์. พรรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวัดธาตุทอง เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ปัจจัยที่ศึกษาแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ปัจจัยด้านส่วนตัว ได้แก่ เพศ อายุ ชั้นปีที่กำลังศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ค่าใช้จ่ายต่อเดือน และบุคลิกภาพ ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ฐานะเศรษฐกิจของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง สถานภาพการสมรสของผู้ปกครอง และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ของโรงเรียนวัดธาตุทอง ปีการศึกษา 2545 จำนวน 235 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์หาค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการศึกษาปรากฏดังนี้

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียน มี 7 ปัจจัยได้แก่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (X_5) สถานภาพคู่ (X_{14}) บุคลิกภาพ (X_{16}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง (X_{17}) ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน (X_{18}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (X_{19}) และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_{20}) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียน มี 4 ปัจจัยได้แก่ อายุ (X_3) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (X_6) อาชีพรับจ้าง (X_{12}) และสถานภาพหม้าย หรือหย่า หรือแยกกันอยู่ (X_{15}) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียน มี 9 ปัจจัย ได้แก่ ชาย (X_1) หญิง (X_2) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (X_4) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

(X_7) ค่าใช้จ่ายต่อเดือน (X_8) ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง (X_9) อาชีพรับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ (X_{10}) อาชีพค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว (X_{11}) และสถานภาพโสด (X_{13})

4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียนโดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปยังปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุด ดังนี้ ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน (X_{18}) และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (X_6) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยปัจจัยทั้ง 2 ปัจจัยร่วมกันพยากรณ์การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียนได้ร้อยละ 9.10

5. สมการพยากรณ์การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียน เขียนได้ดังนี้

5.1 สมการพยากรณ์การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียน
ในรูปคะแนนดิบดังนี้

$$\hat{Y} = 23.148 + .218X_{18} - 2.315 X_6$$

5.2 สมการพยากรณ์การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียน
ในรูปคะแนนมาตรฐานดังนี้

$$Z = .240X_{18} - .168 X_6$$

FACTORS AFFECTING ON THE SACRIFICE MORAL REASONING OF UPPER
PRIMARY STUDENTS OF WATTHATTHONG SCHOOL
IN KHET WATTANA, BANGKOK

AN ABSTRACT
BY
MRS. NARISSARA RICHARDSON

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Educational Psychology
at Srinakharinwirot University

October 2003

Narissara Richardson. (2003). *Factors Affecting on The Sacrifice Moral Reasoning of Upper Primary Students of Watthathong School in Khet Wattana, Bangkok*. Master Project, M.Ed. (Educational Psychology). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor : Assist.Prof. Pannarat Ploylearmsang.

The purpose of this research was to investigate Factors Affecting on The Sacrifice Moral Reasoning of Upper Primary Students of Watthathong School in Khet Wattana, Bangkok. These factors were divided into three dimensions, first of them was personal factors : sex, age, level education, learning achievement, expenses and personality second of them was family factors : guardian economic status, guardian occupation, guardian marital status and interpersonal relationship between students and their family membership, third of them was environmental factors : learning atmosphere, interpersonal relationship between students and their teachers and interpersonal relationship between students and their peer groups. The 235 samples were Students of Watthathong School in academic year 2002. The research instrument was factors affecting the sacrifice moral reasoning of upper primary students of watthathong school questionnaires constructed by the researcher were used to collect the data by percentage, arithmetic mean, standard deviation. The data was analyzed by The Pearson Product Moment Correlation Coefficient and Stepwise Multiple Regression Analysis.

The result were as follows :

1. There were significantly positive correlation of 7 factors among pratom suksa V students (X_5), couple status (X_{14}), personality (X_{16}), interpersonal relationship between students and their family membership (X_{17}), learning atmosphere (X_{18}), interpersonal relationship between students and their teachers (X_{19}) and interpersonal relationship between students and their peer groups (X_{20}) at .01 level.

2. There were significantly negative correlation of 4 factors among age (X_3), pratom suksa VI students (X_6), guardian occupation on employees (X_{12}) and divorce status (X_{12}), at .01 level.

3. There were no significantly correlation of 9 factors among male (X_1), female (X_2), pratom suksa IV students (X_4), learning achievement (X_7), expenses (X_8), guardian economic status (X_9), guardian occupation on government official or guardian occupation on non – government official (X_{10}), guardian occupation on merchant or guardian occupation on business (X_{11}) and single status (X_{13}).

4. These were factors that related to students problems from the most to the least factors were learning atmosphere (X_{18}) and pratom suksa VI students (X_6) at .01 level. These two factors could predicted about the percentage of 9.10.

5. The predicted equations proved to be significantly predictors of the Sacrifice Moral Reasoning were as follows :

5.1 In term of raw scores were :

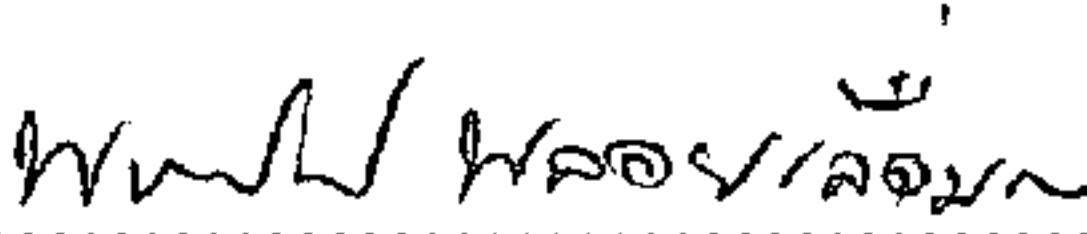
$$\hat{Y} = 23.148 + .218X_{18} - 2.315 X_6$$

5.2 In term of standard scores were :

$$Z = .240X_{18} - .168 X_6$$

อาจารย์ที่ปรึกษา ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบได้
พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง)

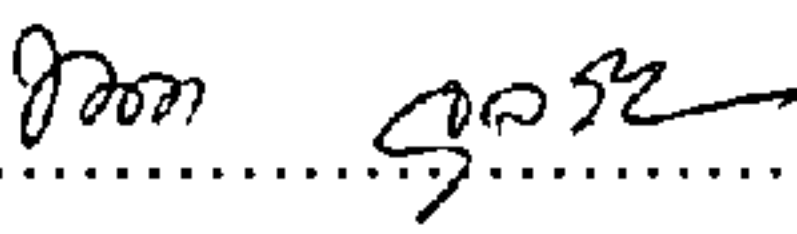
ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(รองศาสตราจารย์ เวณี กรีทอง)

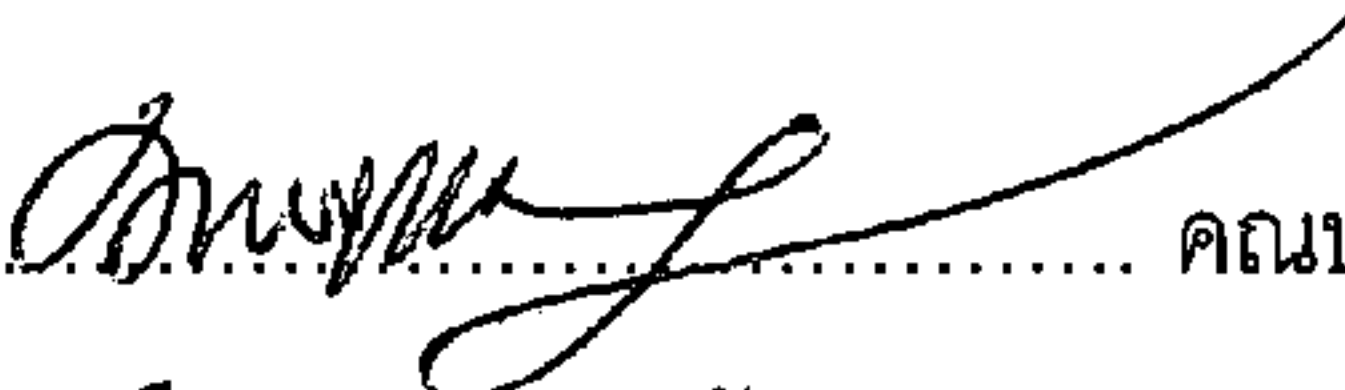
คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ เวณี กรีทอง)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.พาสณา จุฬรัตน์)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. คมเพชร จันทรศุกุล)

วันที่ ...๙... เดือน ...๗... พ.ศ. ๒๕๔๖

ประกาศคุณูปการ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ รองศาสตราจารย์ เวณี กรีทอง และอาจารย์ ดร.พาสนา จุลรัตน์ กรรมการสอบปากเปล่าสารนิพนธ์ซึ่งให้ความรักความเมตตาแก่ศิษย์ พร้อมทั้งกรุณาให้คำปรึกษา แนวคิด และข้อเสนอแนะ รวมทั้งแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอชื่นชมและรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณของท่านอาจารย์เป็นอย่างยิ่ง ที่ทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จ สมบูรณ์ลงได้เป็นอย่างดี

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ เวณี กรีทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรหมธิดา แสงคำเครือ และอาจารย์ ดร. พาสนา จุลรัตน์ ที่ให้ความกรุณาแก่ศิษย์ในการเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัยตลอดจนให้คำแนะนำ แนวคิด ข้อเสนอแนะ และชี้ข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัยยิ่ง

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ นางยุพา หลิมเจริญ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดธาตุทอง คณะครูอาจารย์และนักเรียนที่ให้ความร่วมมือตลอดจนอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลและทำการวิจัยในครั้งนี้ด้วยดีตลอดเวลา

ผู้วิจัยขอขอบคุณพี่ ๆ เพื่อน ๆ น้อง ๆ จิตวิทยาการศึกษาทุกคน ที่ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจด้วยดีเสมอมา

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา และผู้ปกครองที่ให้การสนับสนุนการเรียนและให้ทุนทรัพย์ ตลอดจนให้ความรัก ความห่วงใยและให้กำลังใจผู้วิจัยด้วยดีเสมอมาตลอดระยะเวลาที่ศึกษาและทำงานวิจัย

ผลความดีและประโยชน์ทั้งหมดที่เกิดขึ้นจากการวิจัยครั้งนี้ขอมอบแด่ บิดา มารดาและบรรพคณาจารย์ในภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษาทุก ๆ ท่านที่ได้อบรมสั่งสอนและปลูกฝังคุณธรรมความดี ตลอดจนประสิทธิ์ประสาทความรู้แก่ผู้วิจัยตั้งแต่ต้นจนถึงปัจจุบัน ด้วยความดีตลอดมาพร้อมทั้งให้ความช่วยเหลือในทุก ๆ สิ่งทั้งด้านกำลังกายและด้านกำลังใจ อย่างมีประสิทธิภาพหาสิ่งใดมาทดแทนได้

นริศรา ริชาร์ดสัน

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวคิดในการศึกษา.....	10
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า.....	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม	
ด้านความเสียสละของนักเรียน.....	11
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	21
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	45
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	45
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	46
วิธีสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ.....	47
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	58
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	69
บทย่อ.....	69
ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า.....	69
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า.....	69
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	69
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	70
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	71
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	72
อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า.....	73
ข้อเสนอแนะ.....	83
บรรณานุกรม.....	84
ภาคผนวก.....	94
ภาคผนวก ก หนังสือขอความร่วมมือและแบบสอบถาม.....	95
ภาคผนวก ข คุณภาพเครื่องมือ.....	105
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	114

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามชั้นปีและเพศ.....	46
2	แสดงจำนวนคำร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	63
3	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน.....	64
4	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยที่ใช้ในการศึกษากับการให้เหตุผล เชิงจริยธรรมด้านความเสียสละ.....	66
5	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้เหตุผล เชิงจริยธรรมด้านความเสียสละ.....	67
6	แสดงการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้เหตุผล เชิงจริยธรรมด้านความเสียสละ.....	68
7	แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามบุคลิกภาพ.....	107
8	แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่าง นักเรียนกับผู้ปกครอง.....	108
9	แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพ ของการเรียนการสอน.....	109
10	แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู.....	110
11	แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน.....	111
12	แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ด้านความเสียสละ.....	112

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัจจุบันสังคมมีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งเป็นแรงกดดันให้บุคคลต่างดิ้นรนเพื่อความอยู่รอดผนวกกับการรับวัฒนธรรมจากต่างชาติเข้ามาในสังคมไทยได้ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงค่านิยมในการดำรงชีวิตอย่างกว้างขวาง สังคมมีการแข่งขันกันมากขึ้นมีการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนกันมากขึ้น การเปลี่ยนแปลงทางสภาพแวดล้อมและสังคมอย่างรวดเร็วนี้ส่งผลให้เกิดปัญหาการปรับตัวเนื่องจากภาวะสมดุล ในการพัฒนาระหว่างวัตถุกับจิตใจ สร้างให้เกิดนิสัยความเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนโดยไม่รู้ตัว และทำให้จริยธรรมหลายด้านลดน้อยลงรวมทั้งจริยธรรมด้านความเสียสละด้วย (สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์. 2531: 158) ซึ่งจากเดิมที่เดียวสภาพสังคมจะสอนให้บุคคลต้องเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว (ชินวุธ สุนทรสิมะ.ม.ป.ป. :31) แต่สภาพปัจจุบันคนเรากลายเป็นทาสของวัตถุมากยิ่งขึ้น ทำให้เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม ดังนั้นทุกฝ่ายจำเป็นต้องช่วยกันรณรงค์ เพื่อพัฒนาจริยธรรมแก่บุคคลในชาติ (โกศล ชูช่วย. 2534 : 14) เพื่อสังคมเราจะอยู่อย่างสงบสุขและร่มเย็นได้ทุกคน ในสังคมจะต้องต้องมีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีความเสียสละซึ่งกันและกัน (สมพงษ์ จิตระดับ. 2530: 14)

จริยธรรมด้านความเสียสละเป็นจริยธรรมที่พึงปรารถนาของสังคม และเป็นคุณลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นในการพัฒนาประเทศ การพัฒนาประเทศจะดำเนินไปอย่างมีคุณภาพเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับคุณภาพของประชากร (นงลักษณ์ เทพสวัสดิ์. 2533 : 85-86) ซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญของประเทศ ดังนั้นการพัฒนาคคนเป็นกลไกขั้นแรกในการพัฒนาขั้นอื่น ๆ การพัฒนาคคนในภาวะที่สังคม เศรษฐกิจ และการเมืองมีการแข่งขันจึงจำเป็นต้องเน้นให้คนมีคุณธรรมควบคู่กับการศึกษาด้วย (อาทร ชนเห็นชอบ. 2528: 15) เพราะถ้าผู้เรียนขาดการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมส่งผลให้สังคมมีแต่ความยุ่งเหยิงและสับสน ซึ่งจริยธรรมด้านความเสียสละเป็นส่วนประกอบหนึ่งที่สำคัญยิ่งต่อการดำเนินชีวิตในสังคม โดยเฉพาะสังคมที่มีระบบการแข่งขันกันสูงขึ้น (เอกวิทย์ ณ. กลาง.2523 : 29-30) การเห็นแก่ตัวเกิดขึ้นอย่างกว้างขวางส่งผลถึงเยาวชนของชาติ ซึ่งเคยชินกับระบบการแข่งขันตั้งแต่เริ่มเข้าเรียน ในระดับอนุบาลจนถึงระดับมหาวิทยาลัย ตลอดจนการแข่งขันกันเพื่อประกอบอาชีพ ซึ่งระบบการแข่งขันกันนี้ มีผลทำให้คนขาดคุณธรรมและจริยธรรม ที่สำคัญไปอย่างมาก โดยเฉพาะจริยธรรมด้านความเสียสละ และสาเหตุที่เยาวชนขาดความเสียสละเพราะสภาพสังคมมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและการเมือง ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงในด้านค่านิยมของสังคมคือ เกิดค่านิยมในการแข่งขันกัน เพื่อความสำเร็จและความอยู่รอด นิยม

การบริโภคมากขึ้น มีการเน้นความสำเร็จและความก้าวหน้าทางวัตถุของแต่ละคนมากขึ้นทำให้ผู้ปกครองและนักเรียนไม่เห็นความสำคัญของความเสียสละ

การส่งเสริมจริยธรรมด้านความเสียสละให้แก่เยาวชน จำเป็นอย่างยิ่งที่ควรเริ่ม ตั้งแต่วัยเด็ก โดยเฉพาะเด็กวัยประถมศึกษาเพราะเด็กวัยนี้อยู่ในภาวะที่จะเริ่มเรียนรู้กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ทางสังคม รวมทั้งกฎเกณฑ์ทางจริยธรรมด้วยและการจัดการศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมด้านความเสียสละ ซึ่งเป็นคุณธรรมด้านหนึ่งในสามสิบด้านที่กำหนดไว้ในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ซึ่งกำหนดจุดมุ่งหมายที่เน้นคุณลักษณะของผู้เรียนเกี่ยวกับจริยธรรมด้านความเสียสละไว้ว่า“เพื่อให้ผู้เรียนมีความเสียสละ มีนิสัยไม่เห็นแก่ตัว ไม่เอาเปรียบผู้อื่นและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข”(กระทรวงศึกษาธิการ. 2534 : 33-36) และสอดคล้องกับแผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยที่กำหนดคุณสมบัติที่ต้องการเน้นให้เกิดกับผู้เรียนในข้อที่หนึ่งคือ การเสียสละเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน

จากการสำรวจปัญหาเบื้องต้นโดยการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดธาตุทอง จำนวน 20 คน พบว่านักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลายส่วนใหญ่ขาดคุณธรรม จริยธรรมด้านความเสียสละ เห็นแก่ตัว ไม่ค่อยให้ความร่วมมือทั้งการทำกิจกรรมกลุ่มและการให้ความช่วยเหลือเพื่อนในห้องเดียวกัน เช่น การทำความสะอาดเวรประจำวันในห้องเรียน การเก็บขยะมูลฝอย การยกเก้าอี้ ขาดความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการสำรวจปัญหาเบื้องต้นโดยใช้แบบสอบถาม ปลายเปิด ถามนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวัดธาตุทอง กรุงเทพมหานคร จำนวน 120 คน ตอบแบบสอบถามปลายเปิดจำนวน 2 ข้อ

ข้อแรก ใช้คำถามว่า นักเรียนมีปัญหาอะไรบ้างในการปฏิบัติตนเมื่ออยู่ร่วมกันในห้องเรียน พบว่า มีความเห็นแก่ตัวในเรื่องการไม่ช่วยทำเวรประจำวัน จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 42.50 ไม่ตั้งใจฟังชอบคุยกันเวลาที่ครูสอน จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 29.16 ทะเลาะเบาะแว้งกัน จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 20.83

ข้อสอง ใช้คำถามว่า ปัญหาดังกล่าวข้างต้นที่เกิด นักเรียนคิดว่ามีสาเหตุจากอะไรบ้าง พบว่า คำตอบ การขาดความเสียสละ จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 79.17 ไม่มีน้ำใจ จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 53.33 ไม่มีความรับผิดชอบ จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 37.50

จากความประหลาดต่าง ๆ ของนักเรียนซึ่งทำให้ผู้วิจัยซึ่งเป็นครูผู้สอนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร อยากทราบถึงปัจจัยบางประการ ที่ส่งผลต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวัดธาตุทอง เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ปัจจัยที่นำมาศึกษาได้แก่ เพศ อายุ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว ผลการศึกษาครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการเสริมสร้างและพัฒนาจริยธรรมให้เกิดขึ้นกับนักเรียน และแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของลักษณะการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่มีต่อลูก และเป็นแบบอย่างที่ดีอันจะส่งผลให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่เหมาะสมและเป็นบุคคลที่มีคุณค่าต่อสังคมและประเทศชาติในอนาคต

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวัดธาตุทอง กรุงเทพมหานคร

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวัดธาตุทอง เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่ส่งผลต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวัดธาตุทอง
3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวัดธาตุทอง

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาครั้งนี้ ทำให้ทราบว่าปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวัดธาตุทอง สำนักงานเขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นข้อมูลเสนอต่อผู้บริหาร ครู อาจารย์ ตลอดจนผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนที่จะใช้ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ประกอบการวางนโยบายการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน ในด้านการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ในด้านความเสียสละของนักเรียนในชั้นประถมศึกษาตอนปลาย และชั้นอื่น ๆ ซึ่งทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียน และเป็นบุคคลที่พึงประสงค์ของสังคม และประเทศชาติต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวัดธาตุทอง เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2545 จำนวน 700 คน เป็นนักเรียนชาย 324 คน และนักเรียนหญิง 376 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวัดธาตุทอง สำนักงานเขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2545 จำนวนนักเรียน 235 คน ที่มีค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (Yamane.1996 : 583) โดยแบ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 230 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 235 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 235 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากประชากร โดยใช้ชั้นปีและเพศเป็นชั้น (Strata)

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 ปัจจัยด้านส่วนตัว ได้แก่

✓ 3.1.1.1 เพศ

3.1.1.2 อายุ

3.1.1.3 ชั้นปีที่ศึกษา

✓ 3.1.1.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.1.1.5 ค่าใช้จ่ายต่อเดือน

3.1.1.6 บุคลิกภาพ

3.1.2 ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่

3.1.2.1 ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง ✓

3.1.2.2 อาชีพของผู้ปกครอง

3.1.2.3 สถานภาพการสมรสของผู้ปกครอง

3.1.2.4 สัมพันธภาพ ระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง

3.1.3 ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ได้แก่

3.1.3.1 ลักษณะทางกายภาพทางการเรียนการสอน

3.1.3.2 สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน

3.1.3.3 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละ หมายถึง การที่นักเรียนให้เหตุผลในการเลือกที่จะกระทำหรือเลือกที่จะไม่กระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งจะแสดงให้เห็นถึงเหตุตั้งใจหรือตั้งใจเกี่ยวกับการให้สิ่งที่ตนมีอยู่หรือสิ่งที่ตนเองได้รับให้แก่ครู เพื่อน ผู้อื่นและส่วนรวมด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน ซึ่งแบ่งได้ ดังนี้

1.1 ความเสียสละ หมายถึง การให้สิ่งที่ตนมีอยู่ หรือสิ่งที่ตนเองได้รับให้แก่ครู เพื่อน ผู้อื่น และส่วนรวมด้วยความเต็มใจไม่หวังผลตอบแทน ความเสียสละจำแนกเป็น

1.1.1 การเสียสละกำลังกาย หมายถึง การใช้ร่างกายช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่คำนึงถึงความปลอดภัย ทำด้วยความเต็มใจ ไม่หวังผลตอบแทน ได้แก่ การช่วยเก็บกวาดรักษาความสะอาดของโรงเรียน การช่วยถือสิ่งของให้แก่ผู้อื่น การช่วยยกเก้าอี้

1.1.2 การเสียสละกำลังทรัพย์ หมายถึง การให้สิ่งของที่ตนมีอยู่ รวมทั้งเครื่องอุปโภคบริโภค ให้แก่ส่วนรวมและผู้ที่เหมาะสมให้โดยไม่หวังผลตอบแทน ได้แก่ การบริจาคเงินซื้อไม้กวาดของห้องเรียน ตามกำลังที่จะบริจาคได้ การบริจาคหนังสือที่อ่านแล้วให้แก่ห้องสมุด การบริจาค ผลไม้ที่มีอยู่ทางบ้านให้แก่กลุ่มและห้องเรียน

1.1.3 การเสียสละความสุขความสบายส่วนตัว หมายถึง การละทิ้งความสุขสบายส่วนตัว ช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังผลตอบแทน ได้แก่ การใช้เวลาว่างที่จะพักผ่อนไปช่วยงานห้องเรียน การเสียสละสิทธิในการรับสิ่งของก่อนแก่บุคคลที่อ่อนแอและแก่กว่า การเสียสละที่นั่งให้กับผู้อื่นและผู้ที่ยืนแอกว่า ตามทฤษฎี 6 ขั้น ของโคลเบอร์ก

1. ระดับก่อนกฎเกณฑ์ (Preconventional Level) เป็นระดับที่มีในเด็กส่วนมากที่มีอายุต่ำกว่า 9 ขวบ บุคคลจะตอบสนองต่อกฎเกณฑ์ที่กำหนดโดยผู้มีอำนาจเหนือตน การตัดสินใจเลือกการกระทำ จะทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง โดยไม่คำนึงถึงผลที่เกิดต่อผู้อื่น ระดับนี้แบ่งเป็น 2 ขั้น คือ

ขั้นที่ 1 ใช้หลักการหลบหนีการถูกลงโทษ (Obedience and Punishment) เพราะกลัวเจ็บปวดที่จะได้รับ การตัดสินใจว่าสิ่งใดดีหรือไม่ดีขึ้นอยู่กับพฤติกรรมนั้นๆทำไปแล้วถูกลงโทษหรือไม่ พัฒนาการขั้นนี้อยู่ในช่วงอายุ 7-10 ปี

ขั้นที่ 2 ใช้หลักการแสวงหารางวัล (Naively Egoistic Orientation) เป็นการกระทำที่นำความพอใจมาให้ แม้การกระทำจะขัดกับผู้อื่นก็ตาม ความยุติธรรมจะเป็นไปในรูปของเหตุผลของการปฏิบัติมากกว่าเป็นความรู้สึกของความยุติธรรม พัฒนาการขั้นนี้อยู่ในช่วงอายุ 7-10 ปี

2. ระดับตามกฎเกณฑ์ (Conventional Level) เป็นระดับที่มีในวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ บุคคลจะทำตามกฎเกณฑ์ของกลุ่มย่อยของตนเอง โดยไม่คำนึงผลที่ตามมาบุคคลที่มีจริยธรรม ในระดับนี้ยังต้องการควบคุมจากภายนอก แต่ก็รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเราและแสดงบทบาทที่สังคมต้องการได้ ระดับนี้มี 2 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 3 ใช้หลักการกระทำสิ่งที่คนอื่นเห็นว่าดี (Good Boy Orientation) บุคคลจะกระทำสิ่งที่คนอื่นเห็นว่าดีเพื่อจะได้รับคำยกย่องชมเชย ในขั้นนี้บุคคลไม่มีความเป็นตัวของตัวเอง ชอบคล้อยตามผู้อื่นโดยเฉพาะกลุ่มเพื่อน พัฒนาการขั้นนี้อยู่ในช่วงอายุ 10 – 13 ปี

ขั้นที่ 4 ใช้หลักการกระทำตามหน้าที่ (Authority and Social Order Maintaining Orientation) เป็นการตัดสินใจการกระทำตามระเบียบของสังคม จะกระทำตามกฎต่างๆ ที่สังคมกำหนดให้ พฤติกรรมที่ถูกต้องประกอบด้วยควรทำตามหน้าที่ สุภาพ และบทบาทที่กำหนดไว้ในสังคม พัฒนาการขั้นนี้อยู่ในช่วงอายุ 13 – 16 ปี

3. ระดับเหนือกฎเกณฑ์ (Post Conventional Level) บุคคลตัดสินใจความขัดแย้งต่างๆด้วยการคิดตรองด้วยตนเอง แล้วตัดสินใจตามความสำคัญมากน้อย บุคคลจะมีหลักของตนเองและหลุดพ้นจากกฎเกณฑ์ของสังคม ระดับนี้มี 2 ขั้น คือ

ขั้นที่ 5 การทำตามคำมั่นสัญญา (Contract and Legalistic Orientation) บุคคลเห็นความสำคัญของคนส่วนมาก ไม่ทำตนให้ขัดต่อสิทธิอันพึงมีพึงได้ ของผู้อื่น สามารถควบคุมบังคับฝึกตนเองได้ พฤติกรรมที่ถูกต้องจะต้องเป็นไปตามสิทธิของแต่ละคน ผสมผสานกับมาตรฐานซึ่งได้รับการตรวจสอบและยอมรับจากสังคม มีความเชื่อมโยงความนิยมส่วนบุคคลกับความเห็นพ้องของสังคม โดยพิจารณาประโยชน์ของสังคมมากกว่าขั้นที่ 4 พัฒนาการขั้นนี้อยู่ในช่วงอายุ 16 ปี ขึ้นไป

ขั้นที่ 6 การยึดอุดมคติสากล (Conscience or Principle Orientation) เป็นการตัดสินใจการกระทำตามความรู้สึกผิดชอบชั่วดีของตน เป็นจริยธรรมที่มีหลักมโนธรรมของตนเอง แรงจูงใจที่ก่อให้เกิดความรู้สึกถูกต้องขึ้นอยู่กับตัวเอง ความคิดเกี่ยวกับความถูกต้องนั้นยึดหลัก

ประชาธิปไตยและเคารพในคุณค่าความสำคัญของชีวิตมนุษย์ทุก ๆ คน พัฒนาการขั้นนี้อยู่ในวัยผู้ใหญ่

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้เหตุผลทางจริยธรรมด้านความเสียสละ หมายถึง สิ่งที่มีผลต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวัดธาตุทอง ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 ปัจจัยด้านส่วนตัว ได้แก่

2.1.1 เพศ ได้แก่ เพศหญิง และเพศชาย

2.1.2 อายุ หมายถึง อายุของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ ตั้งแต่ 10-12 ปี กำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาตอนปลาย

2.1.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลการเรียนที่เป็นระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม (Grade Point Average) ของทุกวิชา นับตั้งแต่ในภาคเรียนที่ 1 ของชั้นประถมศึกษาตอนปลายจนถึงสิ้นสุดภาคการศึกษาที่ 1 ของปีการศึกษา 2545

2.1.4 บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะเฉพาะของนักเรียนที่สะท้อนถึงความรู้สึกนึกคิด และพฤติกรรมการแสดงออกเพื่อตอบสนองสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง ซึ่งทำให้มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวของนักเรียน บุคลิกภาพในการวิจัยครั้งนี้แบ่งตามแบบสำรวจการกระทำกิจกรรมของเจนกินส์ (Jenkins Activity Survey) ซึ่งจำแนกเป็น 2 แบบ คือ

2.1.4.1 ลักษณะบุคลิกภาพแบบเอ เป็นลักษณะบุคลิกภาพของคนที่รักความก้าวหน้า พินิจอุปสรรค โกรธง่าย ทำงานให้ประสบผลสำเร็จ ทำงานด้วยความรวดเร็ว ไม่ชอบการรอคอย

2.1.4.2 ลักษณะบุคลิกภาพแบบบี เป็นลักษณะบุคลิกภาพของคนที่ค่อนข้างเฉื่อยชา จิตใจเยือกเย็น ทำงานไปเรื่อย ๆ ไม่หวังผลสำเร็จในการทำงาน ไม่ชอบพินิจอุปสรรคต่างๆ อดทนรอคอยได้

2.2 ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่

2.2.1 ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง หมายถึง ฐานะฐานะของผู้ปกครองของนักเรียน ซึ่งเป็นรายได้ประจำเดือนของบิดา มารดา รวมกัน หรือเป็นรายได้ของผู้ปกครองที่ดูแลนักเรียนอยู่

2.2.2 อาชีพของผู้ปกครอง หมายถึง อาชีพที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองนักเรียนทำเป็นประจำเพื่อเลี้ยงชีพ โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

2.2.2.1 รับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ

2.2.2.2 คำขाय / ธุริกิจส่วนตัว

2.2.2.3 รับจ้าง

2.2.3 สถานภาพการสมรสของผู้ปกครอง หมายถึง ลักษณะการครองชีพสมรสของบิดามารดา หรือผู้ปกครอง จำแนกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

2.2.3.1 โสด

2.2.3.2 คู่

2.2.3.3 หม้าย หรือหย่า หรือแยกกันอยู่

2.2.4./สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง หมายถึง การปฏิบัติตนของนักเรียนกับผู้ปกครอง หรือบิดามารดา และการปฏิบัติตนของผู้ปกครองหรือบิดามารดากับนักเรียน เพื่อทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ดังนี้

2.2.4.1. การปฏิบัติตนของนักเรียนต่อผู้ปกครอง ได้แก่ การเคารพ เชื่อฟัง การปฏิบัติตามคำสั่งสอนทั้งทางด้านการใช้ชีวิตส่วนตัว การเงิน และการเรียน การช่วยเหลืองานภายในบ้าน

2.2.4.2. การปฏิบัติตนของผู้ปกครองต่อนักเรียน ได้แก่ การให้ความรักความเอาใจใส่ การดูแลสุขภาพ การอบรมสั่งสอน เป็นที่ปรึกษาทั้งเรื่องส่วนตัวและการศึกษา

2.3 ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ได้แก่

2.3.1 ลักษณะทางกายภาพทางการเรียนการสอน หมายถึง สภาพแวดล้อมทางการเรียนการสอนที่มีผลต่อนักเรียน ได้แก่ สถานที่เรียน สื่อและอุปกรณ์ทางการเรียน

2.3.1.1 สถานที่เรียน ได้แก่ ความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในห้องเรียน ลักษณะอากาศปลอดโปร่ง ขนาดห้องเรียนกับปริมาณนักเรียน บริเวณของห้องเรียน ปราศจากสิ่งรบกวนต่าง ๆ เช่น เสียง และกลิ่น

2.3.1.2 สื่ออุปกรณ์การเรียน ได้แก่ ปริมาณของสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน เมื่อเทียบกับจำนวนครูผู้สอนและนักเรียน ความทันสมัย คุณภาพการใช้งาน

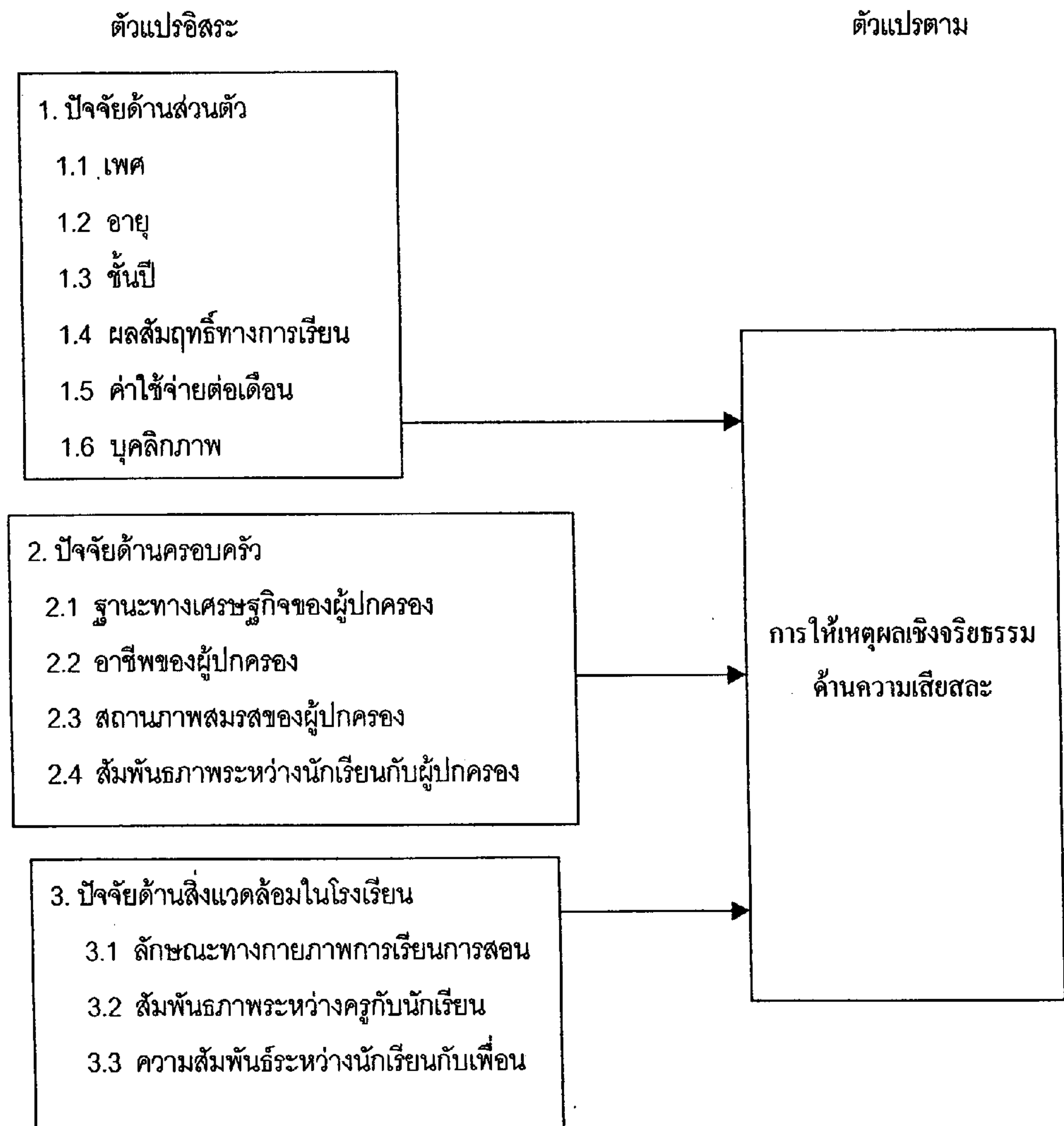
2.3.2. สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู หมายถึง การปฏิบัติที่ครูและนักเรียนปฏิบัติต่อกัน ทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

2.3.2.1. การปฏิบัติตนของนักเรียนต่อครูทั้งในและนอกห้องเรียน ได้แก่ การซักถามปัญหาการเรียน ปัญหาส่วนตัว การให้ความเคารพ เชื่อฟังคำสั่งสอนของครู

2.3.2.2. การปฏิบัติตนของครูต่อนักเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน ได้แก่ ความสนใจ ความสัมพันธ์ที่ดี ทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกเป็นกันเองและสร้างบรรยากาศแห่งความอบอุ่น

2.3.2 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน หมายถึง การปฏิบัติที่นักเรียนและเพื่อน ปฏิบัติต่อกันทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ได้แก่ การช่วยเหลือพึ่งพาซึ่งกันและกัน ความห่วงใยซึ่งกันและกัน การแสดงความไว้วางใจซึ่งกันและกัน และการทำกิจกรรมร่วมกันด้วยความเต็มใจ เพื่อทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวัดธาตุทอง เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

2. ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่ส่งผลต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายโรงเรียนวัดธาตุทอง เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการสร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้หัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละ

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละ

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละ

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละ

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละ

1.1.1 ความหมายของจริยธรรม

เพียเจท์ (Piaget . 1960 : 1) กล่าวว่าจริยธรรม คือองค์ประกอบของกฎเกณฑ์ที่บุคคลยอมรับว่าถูก ว่าดี ว่าควร เพื่อให้ได้รับการยอมรับจากสังคม และโคลเบอร์ก (Kohlberg . 1969 : 34) ได้ให้ความหมายของจริยธรรมว่า เป็นความรู้สึกผิดชอบชั่วดี เป็นกฎเกณฑ์ และมาตรฐานของการประพฤติปฏิบัติในสังคม ซึ่งบุคคลจะพัฒนาขึ้นจนกระทั่งมีจริยธรรมของตนเองโดยอาศัยเกณฑ์จากสังคมเป็นสิ่งตัดสินว่าการกระทำนั้นถูกหรือผิด

บราวน์ (Brown. 1965 : 411) ได้ให้ความหมายของจริยธรรมไว้ว่า จริยธรรม หมายถึงระบบของกฎเกณฑ์สำหรับวิเคราะห์การกระทำผิดหรือถูกของบุคคล จริยธรรมเปลี่ยนแปลงและวิวัฒนาการจากประสบการณ์ของบุคคล และบราวน์ ได้จำแนกองค์ประกอบของจริยธรรมออกเป็น 3 มิติ คือ 1 ความรู้ (Knowledge) 2 ความประพฤติ (Conduct) และ 3 ความรู้สึก (Feeling)

ฮอฟแมน (Hoffman. 1979 : 958 – 966) จำแนกองค์ประกอบของจริยธรรมไว้ใกล้เคียงกับ บราวน์ โดยเชื่อว่า จริยธรรมเป็นกระบวนการซึมซาบ (Internalization) ของ 3 องค์ประกอบที่มีอิสระจากกัน ได้แก่ 1) ความคิดทางจริยธรรม (Moral Thought) 2) ความรู้สึกทางจริยธรรม (Moral Feeling) และ 3) พฤติกรรมทางจริยธรรม (Moral Behavior)

ระวี ภาวิไล (2522 : 9) ได้มองจริยธรรมในขอบข่ายที่กว้างและมีเหตุผล โดยเริ่มจากการมองว่า ชีวิตคือการมีคนมีโลกสัมพันธ์กัน จริยธรรมเป็นหลักกำหนดว่าคนมุ่งอะไรในโลก และคนพึงปฏิบัติอย่างไร จริยธรรมเป็นอย่างไรจึงอยู่ที่คิดว่าคนเป็นอย่างไร คนสัมพันธ์กับโลก

อย่างไร และอะไรมีค่าสูงสุดที่พึงปรารถนา จากทัศนะดังกล่าวพอสรุปได้ว่า มนุษย์สัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมหรือโลกโดยมีจริยธรรมเป็นตัวกำหนดที่จะให้มนุษย์ปฏิบัติตนเองต่อสิ่งแวดล้อมที่เป็นมนุษย์ด้วยกัน และเป็นวัตถุอย่างเหมาะสมและพึงปรารถนา

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2522 : 32 – 33) ได้ให้ความหมายของจริยธรรมไว้ว่า หมายถึง ลักษณะทางสังคมหลายลักษณะของมนุษย์ และมีขอบเขตรวมถึงความประพฤติทางสังคมประเภทต่างๆด้วย ลักษณะและพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม จะมีคุณสมบัติประเภทใดประเภทหนึ่งในสองประเภทคือ ลักษณะสังคมที่ต้องการให้มีอยู่ในสมาชิกของสังคมนั้น เป็นพฤติกรรมที่สังคมชมชอบและให้การสนับสนุน และผู้กระทำส่วนมากพอใจว่าการกระทำนั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม ส่วนอีกประเภทหนึ่งคือ ลักษณะที่สังคมไม่ต้องการให้มีอยู่ในตัวสมาชิกของสังคม เป็นการกระทำที่สังคมลงโทษหรือพยายามจำกัด และผู้ประพฤติพฤติกรรมนั้นส่วนมากรู้สึกว่าเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง และไม่สมควร ฉะนั้นผู้ที่มีจริยธรรมสูง คือผู้ที่มีลักษณะและพฤติกรรมประเภทแรกมาก และประเภทหลังน้อย

โครงการวิจัยการศึกษาจริยธรรมไทยของกรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ(กรมวิชาการ. 2523 : 3) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบจริยธรรมว่ามี 3 ประการ คือ

1. องค์ประกอบด้านความรู้ (Moral Reasoning) ได้แก่ ความเข้าใจเหตุผลของความถูกต้อง ดีงาม โดยเฉพาะกระบวนการคิด
2. องค์ประกอบด้านความรู้สึก (Moral Attitude and Belief) ได้แก่ ความพึงพอใจ ศรัทธา เลื่อมใส เกิดความนิยมยินดีที่จะรับจริยธรรมนั้นมาเป็นแนวปฏิบัติ
3. องค์ประกอบด้านพฤติกรรมการแสดงออก (Moral Conduct) คือ พฤติกรรมการกระทำที่บุคคลตัดสินใจจะกระทำถูกหรือผิดในสถานการณ์แวดล้อมต่างๆ

ชัยพร วิชชาวุธ และคนอื่นๆ (2531 : 6) ได้ให้ความหมายของจริยธรรมว่า จริยธรรมหมายถึง หลักเกณฑ์การตัดสินความถูกผิดของพฤติกรรม หลักเกณฑ์การประเมินผลดีผลเสียของพฤติกรรม และปฏิกิริยาต่อพฤติกรรมต่างๆไม่ว่าพฤติกรรมทางบวก หรือพฤติกรรมทางลบ

จากคำนิยามและความหมายของจริยธรรมที่เสนอมานี้ สามารถสรุปได้ว่า จริยธรรมคือ มาตรฐาน หรือแนวทางในการประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นที่ยอมรับของสังคม และให้สังคมมีความสุขและความพอใจ

1.1.2 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม

พัฒนาการทางจริยธรรมเป็นผลของการฝึกอบรมที่บุคคลได้รับจากสังคม โดยเด็กเริ่มต้นเลียนแบบพฤติกรรมของพ่อแม่แล้วรับเอาไปปฏิบัติเป็นมาตรฐานของตนต่อมาเด็กถูกฝึกจากโรงเรียนสิ่งแวดล้อมรอบตัว เมื่อเด็กมีประสบการณ์เพียงพอก็จะเรียนรู้บทบาทสายกลางที่ตนควรประพฤติปฏิบัติให้เหมือนบุคคลอื่นๆ เรียนรู้พฤติกรรมที่สังคมเห็นว่าถูกต้องดีงาม เมื่อบุคคลเจริญวัยขึ้นจริยธรรมก็สูงขึ้นด้วย นักจิตวิทยายอมรับว่าจริยธรรมเจริญขึ้นตามลำดับ มีแบบแผนที่คล้ายคลึงกัน แม้ว่าแต่ละบุคคลจะมีอัตราการเจริญทางด้านนี้ไม่เท่ากันก็ตาม ต้นกำเนิดและแหล่งที่ก่อให้เกิดพัฒนาการทางจริยธรรมอยู่ที่การเรียนรู้ทางสังคมเป็นสำคัญ (ถวิล ธาราโกชน. 2526 : 30-37) แต่ก็มีความคิดที่แตกต่างกันออกไปตามทฤษฎีของนักจิตวิทยากลุ่มต่างๆ (สมบุญ ศาลยาชีวิน. 2526 : 22-25)

เพียเจต์ได้ศึกษาการตัดสินใจจริยธรรมของเด็กซึ่งเป็นรากฐานในการวิจัยทางด้านจริยธรรม ทำให้ทราบว่า ความคิดและสติปัญญาของบุคคลมีการเจริญตามลำดับขั้นของการพัฒนาซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ขั้น คือ

1. ขั้นก่อนจริยธรรม พัฒนาการขั้นนี้เริ่มจากแรกเกิดจนถึง 2 ปี เด็กในขั้นนี้ยังไม่มีความสามารถในการรับรู้สิ่งแวดล้อมอย่างละเอียด แต่มีความอยาก ความต้องการทางกาย จึงต้องการที่จะได้บำบัดโดยไม่คำนึงถึง กาลเทศะใด ๆ ทั้งสิ้น เมื่อเด็กมีความสามารถในการพูดก็จะรับรู้สภาพแวดล้อมและบทบาทต่าง ๆ ของตนเอง
2. ขั้นยึดคำสั่ง พัฒนาการขั้นนี้อยู่ในช่วงอายุ 2-8 ปี ลักษณะของเด็กในขั้นนี้จะมี ความเกรงกลัว และเห็นว่าคำสั่งเป็นประกาศิตที่ตนเองต้องปฏิบัติตาม
3. ขั้นยึดหลักแห่งตน พัฒนาการขั้นนี้ขึ้นอยู่ในช่วงอายุ 8-10 ปี การที่เด็กจะพัฒนาขั้นยึดคำสั่งมายังขั้นยึดหลักแห่งตนนี้ เพียเจต์ เชื่อว่า เกิดจากพัฒนาการทางด้านปัญญาและประสบการณ์ในการมีบทบาทในกลุ่มเพื่อนด้วยกัน ความเกรงกลัวอำนาจภายนอกจะเป็นหลักภายในจิตใจของเด็กเกี่ยวกับความยุติธรรม ซึ่ง หมายถึงการแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน ตลอดจนความเท่าเทียมกันของบุคคล เด็กที่อยู่ในสภาพสังคมปกติจะบรรลุถึงขั้นที่สามในช่วงอายุนี้ แต่มีเด็กบางคนพัฒนาการหยุดชะงักในขั้นที่สอง เนื่องจากการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองอย่างผิดปกติ หรือจากสังคม หรือจากกลุ่มเพื่อนก็ได้ (ดวงเดือน พันธุมาวิน และเพ็ญแข ประจบปัจจนึก. 2520 : 39-40)

ต่อมา ไคลเบิร์ก (Kohlberg. 1969 : 33-91) พบว่า การพัฒนาทางจริยธรรมของมนุษย์ไม่ได้พัฒนาถึงจุดสมบูรณ์เพียงอายุ 10 ปี แต่จะมีการพัฒนาทางจริยธรรมอีกหลายขั้นตอนจนถึง 25 ปี และได้แบ่งระดับจริยธรรมออกเป็น 3 ระดับ ระดับละ 2 ขั้นย่อย รวม 6 ขั้น ดังนี้

1. ระดับก่อนกฎเกณฑ์ (Preconventional Level) เป็นระดับที่มีในเด็กส่วนมากที่มีอายุต่ำกว่า 9 ขวบ บุคคลจะตอบสนองต่อกฎเกณฑ์ที่กำหนดโดยผู้มีอำนาจเหนือตน การตัดสินใจเลือกการกระทำ จะทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง โดยไม่คำนึงถึงผลที่เกิดต่อผู้อื่น ระดับนี้แบ่งเป็น 2 ขั้น คือ

ขั้นที่ 1 ใช้หลักการหลบหนีการถูกลงโทษ (Obedience and Punishment) เพราะกลัวเจ็บปวดที่จะได้รับ การตัดสินใจว่าสิ่งใดดีหรือไม่ดีขึ้นอยู่กับพฤติกรรมนั้นๆทำไปแล้วถูกลงโทษหรือไม่ พัฒนาการขั้นนี้อยู่ในช่วงอายุ 7-10 ปี

ขั้นที่ 2 ใช้หลักการแสวงหารางวัล (Naively Egoistic Orientation) เป็นการกระทำที่นำความพอใจมาให้ แม้การกระทำจะขัดกับผู้อื่นก็ตาม ความยุติธรรมจะเป็นไปในรูปของเหตุผลของการปฏิบัติมากกว่าเป็นความรู้สึกของความยุติธรรม พัฒนาการขั้นนี้อยู่ในช่วงอายุ 7-10 ปี

2. ระดับตามกฎเกณฑ์ (Conventional Level) เป็นระดับที่มีในวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ บุคคลจะทำตามกฎเกณฑ์ของกลุ่มย่อยของตนเองโดยไม่คำนึงผลที่ตามมา บุคคลที่มีจริยธรรมในระดับนี้ยังต้องการควบคุมจากภายนอก แต่ก็รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเราและแสดงบทบาทที่สังคมต้องการได้ ระดับนี้มี 2 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 3 ใช้หลักการกระทำสิ่งที่คนอื่นเห็นว่าดี (Good Boy Orientation) บุคคลจะกระทำสิ่งที่คนอื่นเห็นว่าดีเพื่อจะได้รับคำยกย่องชมเชย ในขั้นนี้บุคคลไม่มีความเป็นตัวของตัวเอง ชอบคล้อยตามผู้อื่นโดยเฉพาะกลุ่มเพื่อน พัฒนาการขั้นนี้อยู่ในช่วงอายุ 10 – 13 ปี

ขั้นที่ 4 ใช้หลักการกระทำตามหน้าที่ (Authority and Social Order Maintaining Orientation) เป็นการตัดสินใจการกระทำตามระเบียบของสังคม จะกระทำตามกฎต่างๆ ที่สังคมกำหนดให้ พฤติกรรมที่ถูกต้องประกอบด้วยควรทำตามหน้าที่ ฐานะ และบทบาทที่กำหนดไว้ในสังคม พัฒนาการขั้นนี้อยู่ในช่วงอายุ 13 – 16 ปี

3. ระดับเหนือกฎเกณฑ์ (Post Conventional Level) บุคคลตัดสินใจความขัดแย้งต่างๆด้วยการคิดตรองด้วยตนเอง แล้วตัดสินใจตามความสำคัญมากน้อย บุคคลจะมีหลักของตนเองและหลุดพ้นจากกฎเกณฑ์ของสังคม ระดับนี้มี 2 ขั้น คือ

ขั้นที่ 5 การทำตามคำมั่นสัญญา (Contract and Legalistic Orientation) บุคคลเห็นความสำคัญของคนส่วนมาก ไม่ทำตนให้ขัดต่อสิทธิอันพึงมีพึงได้ ของผู้อื่น สามารถควบคุมบังคับฝึกตนเองได้ พฤติกรรมที่ถูกต้องจะต้องเป็นไปตามสิทธิของแต่ละคน ผสมผสานกับมาตรฐานซึ่งได้รับการตรวจสอบและยอมรับจากสังคม มีความเชื่อมโยงความนิยมส่วนบุคคลกับความเห็นพ้องของสังคม โดยพิจารณาประโยชน์ของสังคมมากกว่าขั้นที่ 4 พัฒนาการขั้นนี้อยู่ในช่วงอายุ 16 ปี ขึ้นไป

ขั้นที่ 6 การยึดอุดมคติสากล (Conscience or Principle Orientation) เป็นการตัดสินใจการกระทำตามความรู้สึกผิดชอบชั่วดีของตน เป็นจริยธรรมที่มีหลักมโนธรรมของตนเอง แรงจูงใจที่ก่อให้เกิดความรู้สึกถูกต้องขึ้นอยู่กับตัวเอง ความคิดเกี่ยวกับความถูกต้องนั้นยึดหลักประชาธิปไตยและเคารพในคุณค่าความสำคัญของชีวิตมนุษย์ทุกคน พัฒนาการขั้นนี้อยู่ในวัยผู้ใหญ่ (Kohlberg. 1969 : 37-43)

นอกจากเพียเจต์ และ โคลเบิร์กแล้ว เพค (Peck. 1960 : 98-150) ได้แบ่งพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กไว้เป็นขั้นๆดังนี้

ขั้นที่ 1 ไม่มีจริยธรรมอะไรเลย ขาดความรู้ความสำนึกว่าสิ่งใดก็ตามที่ตัวเองกระทำลงไปนั้นมีผลดีหรือผลเสียต่อบุคคลอื่นอย่างไร ผู้ที่มีจริยธรรมอยู่ในขั้นนี้ ได้แก่ เด็กทารกในหมูนักเรียน อาจมีอยู่แต่น้อยราย

ขั้นที่ 2 เป็นการกระทำเพื่อตนเอง สนใจในเรื่องของตนเองว่าตนเองมีความต้องการอย่างไรบ้าง และทำตามอารมณ์หรือความพอใจของตนเองฝ่ายเดียว ตัวเองชอบอะไรก็ทำสิ่งนั้น ทำทั้งๆที่รู้ว่าสิ่งที่ตนเองพอใจที่จะทำนั้นไม่เป็นที่พอใจของคนอื่น

ขั้นที่ 3 เป็นการกระทำตามเพื่อนฝูง หรือทำตามแบบแผนหรือหมู่คณะ เขาปฏิบัติกันอยู่โดยไม่ไตร่ตรองว่าสิ่งที่ทำนั้นเป็นสิ่งดีหรือสิ่งเลว หรือเป็นผลเสียต่อบุคคลอื่นอย่างไร

ขั้นที่ 4 เป็นการกระทำตามระเบียบแต่ขาดความเข้าใจเรื่องเหตุผลว่าทำไมต้องทำสิ่งนั้น

ขั้นที่ 5 เป็นการกระทำอย่างมีเหตุผลและสถิติสัมพัทธ์ ขั้นนี้เป็นขั้นสูงสุด เป็นการปฏิบัติที่เป็นผลดีที่สุดต่อทุกคน ถึงแม้ว่าบางครั้งจำจำเป็นต้องละเมิดระเบียบแบบแผน หรือผิดแผกไปจากหลักการปฏิบัติของหมู่คณะไปบ้างก็ตาม

จากผลการประชุมคณะกรรมการโครงการศึกษาจริยธรรมไทย ของกรมวิชาการ ได้แบ่งระดับพัฒนาการทางจริยธรรมตามลักษณะโครงสร้างของวัฒนธรรมสังคมไทย ออกเป็น 4 ระดับ เรียงจากระดับต้นไปหาระดับสูง (กรมวิชาการ. 2524 : 7-9) ดังนี้

ระดับที่ 1 ระดับที่ยึดผลประโยชน์บางประการของตนเองเป็นใหญ่

ระดับที่ 2 ระดับเพื่อผลประโยชน์ของผู้คนที่ใกล้ชิด เช่น ญาติ พี่น้อง เพื่อนสนิท

ระดับที่ 3 ระดับเพื่อผลประโยชน์ของสังคมส่วนใหญ่ เช่น ชุมชน ประเทศชาติ หรือมนุษยชาติ

ระดับที่ 4 ระดับเพื่ออุดมคติสากล เพื่อความถูกต้องดีงามอันเป็นอุดมคติหรืออุดมการณ์ในจิตใจ ทำความดีเพื่อความดี

1.1.3 การวัดจริยธรรม

วิธีการวัดจริยธรรมมีวิธีเช่นเดียวกับการวัดบุคลิกภาพ ซึ่งเป็นเรื่องที่ยากและซับซ้อน การวัดจึงทำได้ยากเมื่อเทียบกับการวัดด้านอื่นๆ แต่นักจิตวิทยาและนักวัดผลการศึกษาก็ได้พยายามหาวิธีการ และสร้างเครื่องมือที่มีคุณภาพพอที่จะกระตุ้น (Elicit) ให้เห็นตรงตามลักษณะที่แท้จริงของผู้ถูกวัด เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เชื่อถือได้ ทวี ท่อแก้ว และอบรม สนิทบาล (2517 : 121) กล่าวว่า ถ้าจะให้ได้ดี ความเที่ยงตรงสูง ก็ควรจะใช้หลายๆวิธีประกอบกัน สรุปวิธีการที่ใช้วัดต่างๆไปมีอยู่ 5 วิธี ดังนี้

1. วิธีสังเกต เป็นวิธีที่ใช้วัดพฤติกรรมและลักษณะต่างๆไปที่บุคคลแสดงออก มี 2 แบบ คือ การสังเกตแบบควบคุม เป็นการสังเกตพฤติกรรมของบุคคลในสถานการณ์ที่จัดไว้โดยเฉพาะ อีกแบบหนึ่งเป็นการสังเกตทั่วไป ในชีวิตประจำวันที่บุคคลแสดงออก ทั้งสองแบบต้องบันทึกผลตามที่ได้เห็นไม่นำความรู้สึกส่วนตัวไปเกี่ยวข้อง และควรมีการฝึกฝนผู้สังเกตเป็นพิเศษจึงจะได้ผลดี

2. วิธีการรายงานตัวเอง มี 2 แบบ คือ

2.1 การวิเคราะห์ตนเอง คือการให้บุคคลประมาณค่าตนเอง แบบวิเคราะห์ตนเอง จะเป็นคำถามแบบปรนัย เช่น ความสนใจในวิชาต่างๆ แล้วแปลผลเข้าสู่มาตรการวัด

2.2 การสัมภาษณ์ หมายถึง การสนทนาระหว่างบุคคลสองคนอย่างมีจุดมุ่งหมาย โดยผู้สัมภาษณ์เตรียมคำถามมาและจดบันทึกประมาณค่าผู้ถูกสัมภาษณ์จะไม่วัดว่าถูกทดสอบจริยธรรม

3. วิธีการศึกษาความเห็นจากคนอื่น เป็นวิธีที่ผู้วัดสร้างแบบสอบถามขึ้นเพื่อถามบุคคลอื่นว่ามีความรู้สึกเกี่ยวกับบุคคลนั้นอย่างไร เช่น ครู เพื่อน ผู้ปกครอง เป็นต้น

4. วิธีการใช้แบบทดสอบ เป็นวิธีที่นิยมใช้กันมาก มีการสร้างแบบทดสอบซึ่งประกอบด้วยคำถามและข้อความหลายข้อ โดยถือเอาปกติวิสัยของคนทั่วไปเป็นมาตรฐาน คำถามหรือสถานการณ์ที่สร้างขึ้น มักจะเกี่ยวข้องกับความรู้สึกของผู้ถูกทดสอบเอง หรือสิ่งแวดล้อมหรือพฤติกรรมที่ทำอยู่เสมอๆ เมื่อตกอยู่ในสภาพนั้นๆ ผู้ถูกทดสอบต้องร่วมมือกับผู้ทดสอบจึงจะได้ผลตามวัตถุประสงค์

5. วิธีสร้างจินตนาการ (Projective Technique) เป็นวิธีที่ได้จากการจัดสิ่งเร้าเข้ามาให้บุคคลแสดงพฤติกรรมตอบสนอง เช่น เล่าเรื่องจากรูปที่นำมาให้ดู ให้ความสัมพันธ์ต่อเนื่องจากที่กำหนดให้ ให้เติมข้อความที่ไม่สมบูรณ์ ให้แสดงออกโดยการวาดรูป เป็นต้น ซึ่งล้วนแล้วแต่ต้องใช้ผู้ทดสอบที่ได้รับการฝึกฝนมาอย่างดี

แมคไกวร์ (Mc Guire. 1969 : 151-156) ได้สรุปไว้ว่า ความรู้สึกเป็นลักษณะทางอารมณ์ของบุคคลที่คล้อยตาม ความคิด ความเชื่อ ถ้าบุคคลมีความคิดในแง่ดีต่อสิ่งใดก็จะมีความรู้สึกที่ดีต่อสิ่งนั้น และพร้อมที่จะกระทำออกมาในรูปของการประพฤติปฏิบัติโดยการยอมรับ

อันเป็นการกระทำที่สังเกตเห็นได้ ซึ่งสอดคล้องกับ กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2529 : 240) ที่สรุปไว้ว่า ความรู้สึกเป็นดัชนีที่จะชี้แนวทางในการแสดงพฤติกรรม ถ้ามีความรู้สึกที่ดีก็มีแนวโน้มที่จะเข้าหา หรือแสดงพฤติกรรมนั้นถ้ามีความรู้สึกไม่ดีก็มีแนวโน้มที่จะถอยหนีหรือต่อต้านการแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ

การเลือกวิธีวัดจริยธรรมต้องพิจารณาจากความเหมาะสมของทั้งผู้ทดสอบ และผู้ถูกทดสอบ สภาพการณ์ทดสอบ และสิ่งที่จะวัดเพื่อการศึกษาสำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกใช้แบบทดสอบชนิดหรือสถานการณ์ ซึ่งแม้ว่ากระบวนการสร้างค่อนข้างยุ่งยากแต่ก็เป็นวิธีที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีผู้นิยมสร้างโดยวิธีนี้กันมาก โดยแบบทดสอบส่วนใหญ่ที่สร้างขึ้นจะแตกต่างกันในด้านรูปแบบและวิธีการตรวจสอบคุณภาพ

1.1.4 จริยธรรมด้านความเสียสละ

ความเสียสละ บางท่านเรียกว่าความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ซึ่งทั้งสองคำน่าจะตรงกับภาษาอังกฤษว่า Altruism หมายถึง ผู้ที่ให้ความช่วยเหลือผู้อื่น หรือผู้ที่เห็นแก่ประโยชน์ของผู้อื่น มีผู้ให้ความหมายของความเสียสละไว้หลายท่าน ดังนี้

เทอร์เนอร์ (Turner. 1942 : 502 – 516) ได้กล่าวถึงความเสียสละว่า เป็นผลรวมของความไวของบุคคลต่อความต้องการของคนอื่น ผู้ที่มีจริยธรรมแบบเสียสละจะมีความเต็มใจช่วยเหลือผู้อื่น หรือสนองความต้องการของผู้อื่นโดยการให้ปันทรัพย์สิน หรือสิ่งของ การกระทำให้ผู้อื่นมีความพึงพอใจ และเป็นผู้ที่มีเจตคติแบบการให้และการรับ

ดาเลย์ และแลทาเนย์ (บรรทม มณีโชติ. 2530 : 24 : อ้างอิงจาก Darley and Latane. 1963 : 377 – 383) ได้กล่าวถึงความเสียสละว่า เป็นพฤติกรรมที่แสดงว่าบุคคลคำนึงถึงและให้ความช่วยเหลือผู้อื่นเพื่อให้ผู้อื่นได้ในสิ่งที่เขาต้องการ ทั้งด้านทรัพย์สิน สิ่งของ แรงกาย การพูด และการกระทำรวมทั้งความสามารถทุก ๆ ด้านที่สามารถช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่คำนึงถึงความสุขหรือความทุกข์ของตนเองอันเนื่องมาจากการช่วยเหลือผู้อื่น

อารอนฟรีด (Aronfreed. 1965 : 2-3) ได้ให้ความหมาย ความเสียสละว่า เป็นพฤติกรรมที่ช่วยเหลือผู้อื่นตามความสามารถที่ตนช่วยเหลือได้ ซึ่งเนื่องจากความมีน้ำใจ การเห็นใจ การให้กำลังใจ และมีความสุขที่ได้ช่วยเหลือผู้อื่น

เบอร์โควิทซ์ (Berkowitz. 1964 : 3) กล่าวว่า ความเสียสละเป็นพฤติกรรมที่มุ่งจะทำประโยชน์ให้แก่ผู้อื่นทั้งรายบุคคลและกลุ่มบุคคล หรือทั้งส่วนตนและส่วนรวม โดยผู้ทำประโยชน์จะไม่หวังผลตอบแทน

เลมโบ (Lembo. 1967 : 70-73) ได้นิยามความเสียสละว่า เป็นลักษณะของบุคคลที่แสดงความต้องการและความเต็มใจที่จะช่วยเหลือผู้อื่นทั้งส่วนบุคคลและส่วนรวม ในสถานการณ์ที่พบในชีวิตประจำวัน

วารินทร์ ม่วงสุวรรณ (2517 : 8) ได้นิยามความเสียสละว่า เป็นความรู้สึกภายในตัวบุคคลที่ไวต่อความต้องการความช่วยเหลือของผู้อื่น ในขณะที่ได้พบสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความรู้สึกดังกล่าวบุคคลจะแสดงพฤติกรรมในทางที่ดี โดยการสละทรัพย์ สิ่งของ กำลังกาย เวลา หรือความสุขส่วนตัวเพื่อช่วยให้ผู้อื่นได้รับความสุขและพ้นจากความลำบาก หรือได้รับสิ่งที่เขาต้องการ

สำเริง บุญเรืองรัตน์ (2528 : 8) ได้ให้ความหมายความเสียสละ โดยรวบรวมนิยามจากการสอบถามความหมายของความเสียสละ และพฤติกรรมความเสียสละ จากความเห็นของอาจารย์วิทยาลัยพยาบาล และอาจารย์นักทดสอบทางการศึกษา และจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 26 คน แล้วสรุปพฤติกรรมผู้ที่มีความเสียสละไว้เป็นด้าน ๆ ดังนี้

1. ให้ความช่วยเหลือผู้อื่นด้านทรัพย์สิน ความรู้ แรงงาน
2. เห็นแก่ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน
3. มีความปรารถนาดีต่อผู้อื่นในด้านการพูด และการกระทำ หรือความมีน้ำใจ
4. ไม่เอาเปรียบผู้อื่น

นอกจากนี้ บรรทม มณีโชติ (2530 : 25-26) ได้สรุปจริยธรรมด้านความเสียสละไว้ว่า หมายถึง การแสดงออกของบุคคลในพฤติกรรมดังต่อไปนี้

1. การให้ปัน หมายถึง การช่วยเหลือหรือให้ผู้อื่นในด้านทรัพย์ สิ่งของ ความรู้ และแรงงาน
2. การเห็นแก่ส่วนรวม หมายถึง การอุทิศตนทำงานเพื่อสังคมและส่วนรวม
3. ความมีน้ำใจ หมายถึง ความปรารถนาดีต่อผู้อื่นในด้านการพูดและการกระทำ โดยให้กำลังใจและแสดงความเห็นใจผู้อื่น
4. การไม่เอาเปรียบผู้อื่น หมายถึง การสละทรัพย์ สิ่งของ และแรงงานของตนเท่ากับหรือมากกว่าผู้อื่น

จากนิยามและข้อสรุปข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่าข้อสรุปจริยธรรมด้านความเสียสละ ของบรรทม มณีโชติ ครอบคลุมความหมายของความเสียสละเพียงพอแล้ว ดังนั้นจึงศึกษาความเสียสละตามข้อสรุปจริยธรรม และพฤติกรรมการแสดงออกของบุคคล เช่นเดียวกับที่ บรรทม มณีโชติ ได้สรุปไว้

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม

1.2.1 งานวิจัยในประเทศ

จากการศึกษาค้นคว้า มีผู้ศึกษาค้นคว้าและวิจัยเกี่ยวกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ไว้หลายท่าน ซึ่งส่วนมากจะศึกษาตามทฤษฎีพัฒนาการของโคลเบอร์ก (Kohlberg) ดังนี้

สุรพล นาควนิช (2521) ได้ศึกษาระดับจริยธรรมของการทำความดี เพื่อยังประโยชน์ให้แก่ตนเอง บุคคลอื่น หรือสังคม (ระดับ 3) และการทำดีเพื่อก่อให้เกิดความสงบสุขและมีจิตใจผ่องใสโดยใช้ปัญญา (ระดับ 4)

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2524) พบว่า ค่าเฉลี่ยของจริยธรรมของกลุ่มนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ 6 มัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 5 รวมทั้งประชาชนมีจริยธรรมการใช้ปัญญาในการแก้ปัญหา เมตตากรุณา สติสัมปชัญญะ ซื่อสัตย์สุจริต และขยันหมั่นเพียร อยู่ในระดับที่ 3 ซึ่งเป็นระดับที่มีการกระทำ โดยคำนึงถึงประโยชน์ของสังคมส่วนใหญ่เป็นหลัก ยกเว้นกลุ่มนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อยู่ในระดับ 2 ซึ่งเป็นระดับที่มีการทำดี โดยคำนึงถึงประโยชน์ของสังคมแคบ ๆ หรือผู้ที่ใกล้ชิดเท่านั้น โดยเฉพาะจริยธรรม การไฝ่สัจธรรม และหิริโอตตัปปะ ทุกกลุ่มจริยธรรมอยู่ในระดับ 2 โดยสรุปแล้วจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 3, 5 ส่วนใหญ่อยู่ในระดับชั้นที่ 2 ถึงระดับชั้นที่ 4

เดช วิโย (2522) ทดสอบโดยยึดหลักการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม 6 ขั้นของโคลเบอร์ก พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 2 ให้เหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับที่ 1 ถึง 2 ช่วงปลายส่วนมากอยู่ในขั้นที่ 1 ช่วงปลาย

นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 4 ให้เหตุผลเชิงจริยธรรมตั้งแต่ขั้นที่ 1 ช่วงปลายไปจนถึงขั้นที่ 3 ช่วงปลาย แต่ส่วนมากอยู่ในขั้นที่ 2 ช่วงต้น

นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 ให้เหตุผลเชิงจริยธรรมตั้งแต่ขั้นที่ 2 ไปจนถึงขั้นที่ 4 ช่วงต้น ส่วนมากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 อยู่ในขั้นที่ 2 ช่วงปลายและส่วนมากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในขั้นที่ 3 ช่วงต้น

สิริพร แก้วนุ่น (2526) ศึกษาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็กประถมศึกษาในเขตการศึกษา 12 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 876 คน พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในขั้นที่ 4

นันทิยา ยิ่งเจริญ (2527) ศึกษาพัฒนาการการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 6 จำนวน 606 คน พบว่า พัฒนาการการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 6 มีแนวโน้มจะพัฒนาการเพิ่มจากขั้นหนึ่งไปสู่อีกขั้นหนึ่ง และนักเรียนส่วนใหญ่มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในขั้น 4 และ 5

กรองแก้ว สานุสนธิ์ (2528 : 44-46) ได้ศึกษาผลการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการพัฒนาความเสียสละ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมวกเหล็กวิทยา อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี จำนวน 24 คน โดยกลุ่มทดลองใช้กิจกรรมกลุ่ม กลุ่มควบคุมใช้วิธีการให้ข้อสังเกต ผลการ

ศึกษาพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีความเสียสละสูงกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความแตกต่างของระยะเวลาและจำนวนครั้งในการฝึก

วัชรินทร์ จัปเกตุ (2534 : 40-42) ได้ศึกษาผลของสถานการณ์จำลองที่มีต่อความเสียสละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอินทรมหรรณูสรณ์ จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 30 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองซึ่งใช้สถานการณ์จำลองมีความเสียสละสูงกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุมซึ่งใช้ข้อสอบทดสอบ

1.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

เลจตัน (Leighton. 1991 : 2334) ศึกษาการเสียสละและการให้อภัยที่มีต่อการรังสดีเกี่ยวกับความรุนแรง โดยศึกษาวิธีการบางอย่างที่กระตุ้นให้เกิดความรุนแรง โดยการศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ส่วนที่หนึ่ง เป็นการวิเคราะห์กลไกของผู้รับบาป ส่วนที่สอง เป็นการศึกษาความคิดรวบยอดของการให้อภัยในแง่เนื้อหา และวิธีการ โดยแปลความหมายการกระทำของผู้รับบาป และการปฏิบัติการให้อภัยจากภาพรวม พบว่า การทำความเข้าใจอย่างหลักแหลมเกี่ยวกับการโยนความผิด และกระบวนการของการให้อภัยนั้นเป็นพื้นฐานที่จะสร้างแบบการสอนสำหรับการรังสดีเกี่ยวกับความรุนแรง

ลี (Lee. 1992 : 3028) ได้ศึกษาคุณสมบัติของการเสียสละของเกษตรกรชาวเกาหลีกับการทำให้ทันสมัย พบว่า เกษตรกรรุ่นเก่าเสียสละให้กับคนรุ่นใหม่ เป็นการอุทิศพลังงานทำให้ประเทศทันสมัยเป็นการเตรียมบุคลากรในชาติให้ดีขึ้น ซึ่งการเตรียมนั้นไม่ควรมีข้อจำกัดต่อปัญหาทางเศรษฐกิจ แต่ควรใช้องค์ประกอบทางวัฒนธรรมและสังคมให้เป็นประโยชน์ เนื่องจากความพอใจของมนุษย์เป็นหน้าที่สูงสุดของสภาพแวดล้อมทางสังคม วัฒนธรรมและจิตใจพอๆกับการได้ครอบครองวัตถุ

แมคเคลร์ (Mcclure. 1992 : 2541) ศึกษาการกระทำที่เสียสละโดยศึกษาการใช้คำพูดและเพศ จากงานของยูริฟติดิส เพื่อพิจารณาความแตกต่างระหว่างเพศหญิงและเพศชาย โดยศึกษาจากเรื่องที่เป็นการเสียสละแบบสมัครใจซึ่งเป็นความตายที่พระเจ้าต้องการและเหยือกยินดีพบว่า แม้ว่าเหยื่อเสียสละชายและหญิง จะใช้แง่จริยธรรมเดิมมาอ้างเหตุผลสำหรับความตายก็ตามแต่พวกเขาก็กำหนดความหมายที่แตกต่างกัน นอกจากนี้พบว่าตัวเอกหญิงที่เสียสละต้องนำศิลปะการพูดแบบเพศชายมาใช้ในการอ้างเหตุผลการกระทำของเธอ สำหรับเพศชายไม่เคยอ้างเหตุผล แม้ว่าเขาจะเกี่ยวข้องกับความตายแบบเสียสละและสมัครใจ

จากการศึกษางานวิจัยในต่างประเทศ พบว่า ความเสียสละและพฤติกรรมความเสียสละนั้น เป็นคุณธรรมที่จำเป็นของบุคคลในทุกสังคม ทุกสมัย และสามารถที่จะสั่งสอน สร้างเสริมให้แก่บุคคลได้

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

2.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.1.1.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

อัจฉรา สุขารมณ์ และอรพินท์ ชูชม (2530: 10) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ขนาดของความสำเร็จที่ได้จากการทำงานที่ต้องอาศัยความพยายามจำนวนหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการกระทำที่อาศัยความสามารถทางร่างกายหรือสมอง ดังนั้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจึงเป็นขนาดของความสำเร็จที่ได้จากการเรียน โดยอาศัยความสามารถเฉพาะตัวของตัวแต่ละบุคคลที่บ่งชี้ถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอาจได้มาจากกระบวนการที่ไม่ต้องอาศัยการทดสอบ (Nontesting Procedures) เช่น จากการสังเกต หรือการตรวจการบ้าน หรืออาจอยู่ในรูปของเกรดที่ได้ที่โรงเรียน ซึ่งต้องอาศัยกรรมวิธีที่ซับซ้อนและช่วงเวลาในการประเมินอันยาวนาน หรืออีกวิธีหนึ่งอาจวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้วยแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั่วไป (Published Achievement Tests) จะพบว่า การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่นิยมใช้กันทั่วไป มักอยู่ในรูปของเกรดที่ได้จากโรงเรียน เนื่องจากให้ผลที่เชื่อถือได้มากกว่า อย่างน้อยก่อนการประเมินผลการเรียนของนักเรียน ครูต้องพิจารณาองค์ประกอบอื่น ๆ อีกหลาย ๆ ด้าน จึงย่อมดีกว่าการแสดงความล้มเหลว หรือความสำเร็จทางการเรียนจากการทดสอบนักเรียนด้วยแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั่ว ๆ ไปเพียงครั้งเดียว

กู๊ด และคนอื่น ๆ (Good and others. 1973 : 7) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ (Achievement) ว่าหมายถึง ความสำเร็จ (Accomplishment) ความคล่องแคล่ว ความชำนาญ ในการใช้ทักษะหรือการประยุกต์ใช้ความรู้ต่าง ๆ ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Academic Achievement) หมายถึง ความรู้หรือทักษะอันเกิดจากการเรียนรู้ในวิชาต่าง ๆ ที่ได้เรียนมาแล้ว ซึ่งได้จากผลการทดสอบของครูผู้สอน หรือผู้รับผิดชอบในการสอนหรือทั้งสองอย่างรวมกัน

เดโช สนวนานนท์ (2512 : 3) ได้อธิบายความหมายของคำว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ว่าหมายถึง ความสำเร็จที่ได้รับจากความพยายาม จากการลงแรงเพื่อบ่มงในจุดหมายปลายทางที่ต้องการ หรืออาจจะหมายถึง ระดับของความสำเร็จที่ได้รับแต่ละด้านโดยเฉพาะหรือความสำเร็จที่ได้รับโดยทั่ว ๆ ไปก็ได้ เช่น เด็กคนหนึ่งพยายามท่องจำบทกลอนบทหนึ่งในช่วงเวลาหนึ่งเขาจำได้มากน้อยเท่าไรก็เรียกว่าเขามีความสัมฤทธิ์ในการจำบทกลอนได้มากน้อย เพียงนั้น ความสัมฤทธิ์นี้อาจจะทดสอบได้

ไพศาล หวังพานิช (2533 : 137) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึงคุณลักษณะและความสามารถของบุคคลอันเกิดจากการเรียนการสอนเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

และประสบการณ์ของการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการฝึกอบรมหรือจากการสอน จึงเป็นการตรวจสอบความสามารถหรือความสัมฤทธิ์ผล (Level of Accomplishment) ของบุคคลว่า เรียนรู้แล้วเท่าไร มีความสามารถชนิดใด

พีรยุทธ สันตะวัน (2533 : 36) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่า หมายถึง ความสำเร็จ ความสมหวังในด้านการเรียน ที่รวมทั้งด้านความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถและทักษะ ทางด้านวิชาการของแต่ละบุคคลที่ประเมินได้จากแบบทดสอบหรือการทำงานที่ได้รับมอบหมายและผลของการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้น จะทำให้แยกกลุ่มของนักเรียนที่ถูกประเมินออกเป็นระดับต่าง ๆ เช่น สูง กลาง และต่ำ เป็นต้น

จิราภรณ์ เมื่อพรวน (2538 : 24) ได้กล่าวว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ทักษะ และสมรรถภาพด้านต่าง ๆ ของสมองที่พัฒนาขึ้นหลังจากการเรียนวิชาต่าง ๆ โดยพิจารณาจากคะแนนสอบหรือผลงานที่ครูมอบหมายให้หรือจากทั้งสองอย่าง

มาริษา นาคทับที (2541 : 28) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ที่ผู้เรียนได้รับหลังจากเรียนวิชานั้น ๆ แล้ว ซึ่งจะทราบว่าปริมาณมากน้อยเพียงใด โดยพิจารณาได้จากคะแนนผลสอบ แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือได้จากการสังเกตพฤติกรรมและความสำเร็จด้านอื่น ๆ ประกอบ

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสำเร็จที่ได้รับจากความพยายามในการเรียน ซึ่งประเมินได้จากคะแนนสอบ หรือผลงานที่ได้รับมอบหมายหรือจากทั้งสองอย่าง และผลของการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทำให้สามารถแยกกลุ่มของนักเรียนออกเป็นระดับต่าง ๆ เช่น สูง กลาง ต่ำ เป็นต้น

2.1.1.2 องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

คลอสไมเออร์ (Klausmier. 1961 : 306) ได้กล่าว ถึงองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่า มี 6 ด้าน คือ

1. คุณลักษณะของผู้เรียน ได้แก่ ความพร้อมทางด้านร่างกายและสติปัญญาความสามารถทางด้านทักษะร่างกาย คุณลักษณะทางจิตใจ เช่น ความสนใจ แรงจูงใจ ทศนคติ ค่านิยม ความรู้สึกนึกคิดกับตนเอง ความเข้าใจสถานการณ์ อายุ เพศ

2. คุณลักษณะของผู้สอน ได้แก่ สติปัญญา ระดับการศึกษา ความรู้ในวิชาที่สอน การพัฒนาความรู้ ทักษะทางร่างกาย คุณลักษณะทางจิตใจ เช่น ทศนคติ ค่านิยม ความรู้สึกนึกคิดกับตนเอง สุขภาพร่างกาย ความเข้าใจสถานการณ์ อายุ เพศ

3. พฤติกรรมระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ได้แก่ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินการสอนต่างๆ เช่น วิธีสอน ปฏิสัมพันธ์ทางด้านความรู้และความคิด

4. คุณลักษณะของกลุ่ม ได้แก่ โครงสร้าง ทักษะ ทักษะ ความสามัคคี และการเป็นผู้นำ

5. คุณลักษณะของพฤติกรรมเฉพาะตัว ได้แก่ การตอบสนองเครื่องมือ อุปกรณ์ เป็นต้น

6. แรงผลักดันจากภายนอก ได้แก่ ครอบครัว สิ่งแวดล้อมทางสังคม อิทธิพลของศิลปวัฒนธรรม เป็นต้น

บลูม (Bloom. 1976 : 139) กล่าวว่า สิ่งที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มี 3 ตัวแปร คือ

1. พฤติกรรมด้านความรู้และความคิด (Cognitive Entry Behaviors) หมายถึง ความรู้ความสามารถและทักษะต่าง ๆ ของผู้เรียนที่มีมาก่อน

2. คุณลักษณะทางจิตใจ (Affective Entry Characteristics) หมายถึง แรงจูงใจที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความอยากเรียน เกิดความอยากเรียนอยากรู้ในสิ่งใหม่ ๆ ได้แก่ ความสนใจในวิชาที่เรียน ทักษะต่อเนื่องหาวิชา และสถาบัน การยอมรับความสามารถของตนเอง เป็นต้น

3. คุณภาพการเรียนการสอน (Quality of Instruction) หมายถึง ประสิทธิภาพการเรียนการสอนที่นักเรียนจะได้รับ ได้แก่ คำแนะนำการปฏิบัติและแรงเสริมของผู้สอนที่มีต่อผู้เรียน

สุภาพรณ โคตรจรัส (2527 : 260) กล่าวว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. องค์ประกอบด้านคุณลักษณะเกี่ยวกับตัวผู้เรียน ประกอบด้วย

1.1 องค์ประกอบด้านปัญญา ได้แก่ เชาวปัญญา ความถนัด ความรู้พื้นฐาน หรือความรู้เดิมของผู้เรียน

1.2 องค์ประกอบด้านอารมณ์ ได้แก่ แรงจูงใจในการเรียน ความสนใจ ทักษะนิสัยในการเรียน ความนึกคิดเกี่ยวกับตน การปรับตัวและลักษณะทางบุคลิกภาพอื่น ๆ

2. องค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อม ได้แก่ วัฒนธรรมเฉพาะกลุ่ม สิ่งแวดล้อมทางครอบครัว ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว ที่อยู่อาศัย ความคาดหวังของบิดามารดา บรรยากาศของสถานที่เรียน รวมทั้งหลักสูตรและคุณภาพการเรียน

จากเอกสารดังกล่าว สรุปได้ว่า องค์ประกอบสำคัญที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประกอบด้วย ความพร้อมทางด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญาของผู้เรียนสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน และสิ่งแวดล้อมในครอบครัว

2.1.1.3 การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ครอนบาค (Cronbach. 1970 : 26) กล่าวว่า การวัดผลเป็นการกำหนดตัวเลขหรือสัญลักษณ์เข้ากับสิ่งของหรือเหตุการณ์ที่เป็นไปตามกฎ

ภัทธา นิคมมานนท์ (2522 : 1 – 2) กล่าวถึง การวัดผลว่า เป็นการใช้เครื่องมืออย่างใดอย่างหนึ่งที่จะค้นหาหรือการตรวจสอบเพื่อให้ได้ปริมาณ จำนวน หรือ คุณภาพที่มีความหมายแทนพฤติกรรมหรือผลงานของนักเรียนแต่ละคน

เชิดศักดิ์ โสมวาสินธุ์ (2525 : 79) กล่าวว่า การวัดผล เป็นการตรวจสอบระดับความสามารถหรือผลสัมฤทธิ์ (Level of Accomplishment) ของผู้เรียนว่าได้เกิดการเรียนรู้ในแต่ละรายวิชาไปมากน้อยเพียงใด

ประกายทิพย์ พิชัย (2539 : 21) ได้กล่าวว่า การวัดผล เป็นกระบวนการกำหนดตัวเลขซึ่งแสดงถึงคุณลักษณะ ปริมาณ เวลาของพฤติกรรมที่แสดงออกของบุคคลสิ่งแวดล้อมหรือวัตถุที่ต้องการวัด

จากเอกสารดังกล่าว สรุปได้ว่า การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นการตรวจสอบระดับความสามารถ หรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ว่าเกิดการเรียนรู้มากน้อยเพียงใด โดยวัดจากคะแนนการทดสอบ การสังเกต หรือการตรวจผลงานของนักเรียนแต่ละคน

2.1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.1.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

ริงเนสส์ (Ringness. 1968 : 141) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสุขภาพจิตภายในโรงเรียนกับนักเรียนเกรดเก้า พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมีปัญหาทั้งด้านครอบครัว และในโรงเรียน นอกจากนี้มีพฤติกรรม คือ ขัดขืน มีความพลุ่งพล่านทางอารมณ์ และมีอาการทางโรคประสาทมากกว่าพวกที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะเป็นคนที่มีความรับผิดชอบ ควบคุมตนเองได้ มีความสัมพันธ์ที่ดีกับครู ส่วนคนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำเป็นคนขี้เกียจ มีความสัมพันธ์กับคนอื่นไม่ดี มีความสับสนวุ่นวายใจ

2.1.2.2 งานวิจัยในประเทศ

สืบศักดิ์ สาธ (2521 : 42-44) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้ในวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างกลุ่มที่มีความรับผิดชอบต่างกันโดยการเรียนจากชุดการเรียนด้วยตนเองและการสอนปกติ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีความรับผิดชอบสูง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้ชุดการเรียนด้วยตนเองสูงกว่านักเรียนที่มีความรับผิดชอบต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าสิ่งที่ส่งผลต่อการเรียนรู้โดยใช้ชุดการเรียนด้วยตนเองอย่างมาก ก็คือความรับผิดชอบของผู้เรียน

สมโชค พูลนวม (2533 : 22-45) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความซื่อสัตย์ กับความรู้สึกับผิดชอบ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มัธยมศึกษาปีที่ 2 และมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า ความรู้สึกับผิดชอบและความซื่อสัตย์ มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อแยกตามเพศแล้ว นักเรียนหญิงมีความรับผิดชอบและความซื่อสัตย์สูงกว่านักเรียนชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อแยกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีความรับผิดชอบและความซื่อสัตย์สูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะเป็น คนที่มีความรับผิดชอบ เข้าสังคมได้ดี และควบคุมอารมณ์ตนเองได้ดี ส่วนเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มักเป็นคนขี้เกียจ มีความสัมพันธ์ที่ไม่ดีกับคนอื่น วิตกกังวล สับสนวุ่นวายใจ

2.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ

2.2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ

2.2.1.1 ความหมายของบุคลิกภาพ

อนาสตาซี (Anastasi. 1968 : 111) กล่าวว่า บุคลิกภาพของบุคคลเกิดจากการ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างพันธุกรรมกับสิ่งแวดล้อม บุคคลที่มีพันธุกรรมร่วมกันแต่อยู่ในสภาพแวดล้อม ต่างกัน อาจก่อให้เกิดบุคลิกภาพต่างกัน หรือแม้แต่สภาพแวดล้อมและพันธุกรรมเดียวกันก็อาจทำ ให้บุคลิกภาพต่างกันได้

ฮิลการ์ดและแอทคินสัน (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2530 : 41 ; อ้างอิงจาก Hilgard and Atkinson. 1967) กล่าวว่า บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะรวมของบุคคลและวิธีการแสดง ออกของพฤติกรรมของเขา นอกจากนี้ ออลพอร์ด (Allport. 1967 : 28) ได้อธิบายว่าบุคลิกภาพ เป็นระบบการเคลื่อนไหวของอินทรีย์ที่อยู่ภายในจิตใจของบุคคล และเป็นตัวกำหนดลักษณะนิสัย (Traits) ประจำตัวของบุคคลนั้น

รุช (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2530 : 41 ; อ้างอิงจาก Ruch. 1953) กล่าวว่า บุคลิกภาพคือตัวเราทั้งตัว หรืออัตตะที่แสดงพฤติกรรมต่างๆออกมา และพฤติกรรมต่างๆที่แสดงออกมานั้นจะเป็นกระจกเงาที่สะท้อนความรู้สึกนึกคิด หรือทัศนคติของบุคคลนั้น ๆ

สายสุรี จุติกุล (2511 : 8) กล่าวว่า บุคลิกภาพ หมายถึง ส่วนต่าง ๆ ของบุคคลที่ รวมกันแล้วทำให้บุคคลนั้นแตกต่างจากคนอื่น ส่วนต่าง ๆ นั้นได้แก่ อุปนิสัย ความสนใจ ทัศนคติ วิธีปรับตัว โครงสร้างของร่างกาย ซึ่งส่วนต่าง ๆ เหล่านี้ จัดเป็นลักษณะที่สำคัญของแต่ละบุคคล

เชดส์กดี โฆวาสินธุ์ (2520 : 3) กล่าวว่า บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะนิสัยที่รวมเป็นแบบฉบับเฉพาะตัวของบุคคลแต่ละคน และเป็นสิ่งที่ทำให้ให้เห็นความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งพิจารณาได้จากรูปแบบพฤติกรรมของบุคคลนั้น

แสงเดือน ไยโธสง (2538 : 8) กล่าวว่า บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะเด่นโดยส่วนรวมของบุคคลแต่ละคนที่แสดงออกมาทั้งทางร่างกายและจิตใจ อันจะทำให้บุคคลนั้นแตกต่างจากบุคคลอื่น ๆ

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า บุคลิกภาพ คือ ลักษณะนิสัยที่รวมเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละบุคคลที่แสดงออกทั้งทางร่างกายและจิตใจ และเป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลนั้นแตกต่างจากบุคคลอื่น

2.2.1.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพ

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2530 : 44) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพ ประกอบด้วย พันธุกรรม สิ่งแวดล้อม และช่วงเวลาของชีวิตของบุคคล กล่าวคือ

1. พันธุกรรม สิ่งถ่ายทอดทางพันธุกรรมส่วนมากเป็นลักษณะทางกาย เช่น ความสูงต่ำ ลักษณะเส้นผม สีของผิว ชนิดของโลหิต โรคภัยไข้เจ็บบางชนิด และข้อบกพร่องทางร่างกายบางชนิด เช่น ตาบอดสี ศรีษะล้าน นิ้วเกิน มือติดกัน เป็นต้น ซึ่งลักษณะทางกายเหล่านี้เป็นอิทธิพลของพันธุกรรมที่มีต่อบุคลิกภาพแต่ละบุคคลทั้งสิ้น

2. สิ่งแวดล้อม มีอิทธิพลต่อพัฒนาการของมนุษย์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ และบุคลิกภาพ สำหรับสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลมากที่สุดต่อพัฒนาการทางกาย ทางจิตใจ และบุคลิกภาพ คือบุคคลที่อยู่รอบตัวเรา ครอบครัว กลุ่มคนและวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมที่เป็นมนุษย์คนอื่น ๆ นี้จะมีอิทธิพลอย่างมากต่อพัฒนาการทางบุคลิกภาพ ทศนคติ และพฤติกรรมทางสังคมของมนุษย์

3. ช่วงเวลาในชีวิตของมนุษย์ แสดงถึง ระดับพัฒนาการทางร่างกายและจิตใจอันเกิดจากอิทธิพลร่วมระหว่างพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และแม้ว่าระยะสำคัญของพัฒนาการของมนุษย์ส่วนมากจะอยู่ในช่วงชีวิตวัยเด็กเป็นส่วนมาก

อีริคสัน (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ 2530 : 42 ; อ้างอิงจาก Erikson. 1959) เชื่อว่า การพัฒนาบุคลิกภาพของมนุษย์นั้น มิได้หยุดอยู่แค่ในวัยเด็ก แต่จะมีการพัฒนาลักษณะต่าง ๆ ของบุคลิกภาพอย่างเป็นลำดับ ตลอดชีวิตของบุคคลแต่ละบุคคล

กาญจนา คำสุวรรณ (2524 : 194 – 195) ได้กล่าวถึงลักษณะของประสบการณ์ที่มีผลต่อบุคลิกภาพของบุคคลไว้ดังนี้

1. ประสบการณ์ร่วมทางวัฒนธรรม เป็นประสบการณ์ที่บุคคลได้รับเหมือนกันหรือต่างกัน มีผลให้บุคคลมีบุคลิกภาพที่แตกต่างกันตามความเชื่อ ทศนคติ ประเพณี และคำสอนของสังคมนั้น

2. ประสบการณ์เฉพาะตัวเป็นอิทธิพลที่ได้รับจากการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ผู้ปกครองที่แตกต่างกัน มีผลให้บุคคลแต่ละคนได้รับการหล่อหลอมบุคลิกภาพไม่เหมือนกัน ผู้ที่ได้รับการเลี้ยงดูที่เหมาะสมได้รับความรัก เอาใจใส่ดูแล ให้กำลังใจก็จะพัฒนาบุคลิกภาพไปในทิศทางที่เหมาะสม มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีเหตุผลและมองโลกในแง่ดี ในขณะที่ผู้ที่ได้รับการ อบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยหรือเข้มงวด จะมีบุคลิกภาพไปในทิศทางตรงกันข้ามมีความก้าวร้าว ไม้ไว้ใจคน หวาดระแวง และมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อสังคม

ฉลอง ภิรมณรัตน์ (2521 : 29 – 31) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพมี 2 ปัจจัยใหญ่ ๆ คือ

1. องค์ประกอบด้านพันธุกรรม เป็นการถ่ายทอดยีนส์จากพ่อแม่ หรือบรรพบุรุษไปสู่ลูกหลาน ได้แก่ ลักษณะทางด้าน รูปร่าง หน้าตา ท่าทาง ผิวพรรณ อารมณ์ ตลอดจนระบบประสาทและระบบโลหิต ซึ่งเป็นลักษณะที่ติดตัวมาตั้งแต่เกิด

2. องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม ทั้งที่เป็นธรรมชาติและสภาพวัฒนธรรม ประเพณี กฎเกณฑ์ ระเบียบต่าง ๆ ในสังคมที่บุคคลเกี่ยวข้องอยู่ เป็นผลให้เกิดการเรียนรู้และปรับตัวให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมนั้น ๆ ได้แก่ ลมฟ้าอากาศ ที่อยู่อาศัย อาหาร ตลอดจนบุคคลที่อยู่ใกล้ชิด องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมนี้มีผลให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ส่งผลให้บุคลิกภาพที่แตกต่างกัน

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า อิทธิพลของพันธุกรรม สิ่งแวดล้อม และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่บุคคลได้รับเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลในการพัฒนาบุคลิกภาพของบุคคลให้มีลักษณะที่แตกต่างกันไป

2.2.1.3 ประเภทของบุคลิกภาพ

การพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะ ที่แสดงออกทางกายภาพโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ลักษณะเค้าโครงหน้าหรือโครงสร้างต่าง ๆ ของร่างกายและบุคลิกภาพ เป็นความเชื่อว่ามีมนุษย์เรานั้นมีลักษณะทางสรีระหลายแบบ และแต่ละแบบอาจเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับบุคลิกภาพหลายประเภท ดังนั้น จึงมีการแบ่งบุคลิกภาพออกเป็นหลายประเภท ดังนี้

จุง (Hergenhm. 1990 : 58 – 85 ; citing Jung. n.d.) ได้พิจารณาบุคลิกภาพของคนโดยยึดถือสังคมเป็นหลัก เขาได้แบ่งบุคลิกภาพของคนออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. บุคลิกภาพแบบเก็บตัว (Introvert) เป็นคนที่ไม่ชอบสูงส่งกับผู้อื่น เกรงครัดต่อระเบียบแบบแผน มีมาตรการและกฎเกณฑ์ที่แน่นอน ในการควบคุมอุปนิสัยของตนเองเชื่อตนเอง และการกระทำทุกอย่างที่มักจะขึ้นอยู่กับตัวเองเป็นใหญ่ บุคคลประเภทนี้จะผูกพันกับตนเองมากกว่าที่จะผูกพันกับสังคมหรือบุคคลอื่น

2. บุคลิกภาพแบบแสดงตัว (Extrovert) เป็นคนเปิดเผย คุยเก่ง ร่าเริง ปรับตัวได้ดีในสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ มีความเชื่อมั่นในตนเองบนรากฐานของเหตุผลและความจริง

เครซเมอร์ (Sumuel. 1981 : 190 – 191 ; citing Kretschmer. 1921) เห็นว่าบุคลิกภาพของคนขึ้นอยู่กับรูปร่างลักษณะ จึงแบ่งบุคลิกภาพของคนตามรูปร่างหรือโครงสร้างทางสรีระวิทยา สอดคล้องกัน 3 ประเภท

1. ประเภทที่มีร่างกายอ้วนเตี้ย คอโต ร่างกายมีไขมันมาก พุงยื่น (Pygmy หรือ Endomorph) คนประเภทนี้เป็นคนชอบแสวงหาความสบายไม่รีบร้อน ชอบสังคม สนุกสนานรื่นเริง โกรธง่ายหายเร็ว และกินจุ

2. ประเภทที่มีรูปร่างผอมสูง ตัวยาว แขนยาว อ่อนแอ (Ectomorphy) คนประเภทนี้มีลักษณะเคร่งขรึม เอาการเอางาน มีความเครียดทางอารมณ์อยู่เป็นนิจ ชอบสันโดษ ไม่เข้าสังคม

3. ประเภทที่มีรูปร่างสูงใหญ่ แข็งแรง เต็มไปด้วยกล้ามเนื้อ ร่างกายแข็งแรง ชอบออกกำลังกาย (Atheletic หรือ Mesomorphy) คนประเภทนี้ชอบทำอะไรแปลก ๆ ช้น ๆ ไม่ค่อยมีความทุกข์ร้อน ไม่เคยพูดถึงเรื่องความเป็นความตาย สนุกสนานอยู่เสมอ

ฟรีดแมน และโรสแมน (Friedman and Roseman. 1974 : 164) สรุปลักษณะของบุคลิกภาพแบบ เอ และบุคลิกภาพแบบ บี ไว้ดังนี้

บุคลิกภาพแบบ เอ (Type A Behavior Pattern Personallity) หมายถึง บุคลิกภาพเร่งรีบ ชอบการแข่งขันและก้าวร้าว ชอบทำงานให้ได้มาก ๆ ในเวลาน้อย ๆ มีความรู้สึกที่เวลาผ่านไปอย่างรวดเร็ว มีความมานะพยายามในการทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งให้ประสบความสำเร็จ ชอบฟันฝ่าอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลชอบทำงานด้วยความรวดเร็ว ทนไม่ได้กับการทำงานล่าช้า

บุคลิกภาพแบบ บี (Type B Behavior Pattern Personallity) หมายถึง บุคลิกภาพที่มีความผ่อนคลาย ไม่รีบร้อนและไม่ก้าวร้าว มีลักษณะอื่น ๆ ชอบการพักผ่อน และดำเนินชีวิตแบบง่าย ๆ ไม่ชอบฟันฝ่าอุปสรรคต่าง ๆ ในการทำงานและไม่ค่อยชอบทำงานในเวลาอันรีบด่วน

2.2.1.4 ประวัติความเป็นมาของการศึกษาบุคลิกภาพแบบ เอ และบุคลิกภาพ แบบ บี

บุคลิกภาพแบบ เอ เป็นบุคลิกภาพที่ค้นพบในราวปี ค. ศ. 1960 อันเนื่องมาจาก นายแพทย์ โรสแมน (Roseman) ได้เริ่มสังเกตผู้ป่วย โรคหัวใจว่ามีบุคลิกภาพบางอย่างที่แปลกไปจากคนอื่น ๆ จากการสังเกตเหตุการณ์บางอย่างในคลินิกโรคหัวใจของเขา พบว่า แก้วอี้ที่ผู้ป่วยโรคหัวใจมานั่งตรวจนั้นจะมีรอยสักเฉพาะตรงขอบแก้วอี้เท่านั้น แสดงว่าคนไข้ส่วนใหญ่ของเขานั่งแต่ตรงขอบแก้วอี้ ซึ่งทำให้เขาคิดว่าคนเช่นนี้จะต้องเป็นคนรีบร้อน เพราะคนที่ทำอะไรรีบเร่ง มักนั่งแก้วอี้แค่ตรงขอบแก้วอี้จะได้ลุกขึ้นได้อย่างรวดเร็วคล้ายกับเป็นลักษณะของความพร้อมที่จะเคลื่อนไหวได้ทันทีจากความคิดนี้ทำให้เขาคิดว่าน่าจะมีบุคลิกภาพบางอย่างที่เป็นปัจจัยเสี่ยงต่อโรคหัวใจ ซึ่งสอดคล้องกับการสังเกตของเขาอีกว่าผู้ป่วยโรคหัวใจบางคนไม่มีปัจจัยเสี่ยง (Risk Factor) ที่เคยเชื่อกันว่าเป็นสาเหตุสำคัญของโรคหัวใจเลย เพราะแต่เดิมนั้น พบว่า การมีคลอเรสเตอรอลสูง ความดันโลหิตสูง การสูบบุหรี่ การเป็นเบาหวาน และความอ้วน เป็นปัจจัยที่เสี่ยงต่อการเกิดหัวใจ ดังนั้น เขาจึงใช้เวลานาน 8 ปี ในการร่วมกันศึกษาและวิจัยบุคลิกภาพของผู้ป่วยโรคหัวใจ และในที่สุดก็พบว่า มีบุคลิกภาพชนิดหนึ่ง ซึ่งต่อมาเขาใช้ชื่อว่า บุคลิกภาพแบบ เอ และบุคคลที่มีบุคลิกภาพตรงกันข้าม เรียกว่า บุคลิกภาพแบบ บี การค้นพบบุคลิกภาพแบบ เอ นั้น ถือว่า เป็นการค้นพบที่สำคัญ เพราะบุคลิกภาพแบบ เอ มีปัจจัยเสี่ยงกว่าปัจจัยกายภาพทุกปัจจัย ถ้าเปรียบระหว่างผู้ป่วยโรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง หรือโรคไขมันในหลอดเลือดสูงกับคนที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ แล้ว คนที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ มีปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรคหัวใจมากที่สุด (จรรยา เกษศรีสังข์. 2537 : อ้างอิงจาก รังสิต ห่มระฤก. 2532)

2.2.1.5 การวัดบุคลิกภาพแบบ เอ และบุคลิกภาพแบบ บี

แบบวัดบุคลิกภาพแบบ เอ และบุคลิกภาพแบบ บีในปัจจุบันมี 3 แบบ (จรรยา เกษศรีสังข์. 2537 : 15 ; อ้างอิงจาก Friedman and Roseman. 1974) คือ

แบบวัดที่ 1 แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง (Strutureed Interview : SI) แบบสัมภาษณ์นี้มีข้อคำถาม 25 ข้อ เป็นการถามโดยมุ่งหวังให้ผู้ตอบรายงานพฤติกรรมตนเองในสถานการณ์ต่างๆ ที่ทำให้คนที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ ไม่สามารถทนได้ เช่น สถานการณ์ที่ทำให้เกิดความโกรธ สถานการณ์ที่มีการแข่งขันอย่างมาก แบบสัมภาษณ์นี้เป็นการวัดการแสดงออกทางด้านกายภาพ

แบบวัดที่ 2 มาตรวัดลักษณะบุคลิกภาพแบบ เอ ของเฟรมมิงแฮม (Framingham Type A Scales : FTAS) เป็นแบบวัดรายงานของตนเอง เช่นเดียวกับแบบที่หนึ่ง ประกอบด้วยข้อความ 10 ข้อ วัดทางด้านแรงขับมุ่งสัมฤทธิ์ วัดความรู้สึกว่าในการทำงานผ่านไปอย่างรวดเร็ว และการวัดความรู้สึกกดดันในการทำงาน

แบบวัดที่ 3 แบบสำรวจการกระทำของเจนกินส์ (Jenkins Activity Surver หรือ JAS) เป็นแบบสอบถามที่ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 20 ข้อ บุคคลที่ได้คะแนนจากแบบวัดนี้สูง เป็นคนที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบ เอ โดยกลุ่มบุคคลนี้รายงานว่ามีความรู้สึกที่เวลาผ่านไปอย่างรวดเร็ว ทำงานด้วยความรีบเร่ง ไม่ย่อท้อต่อความอ่อนล้าหรือการทำงานที่ประสบความล้มเหลว นอกจากนี้ยังรายงานว่าตนเองทำงานหนักและมีความต้องการผลสัมฤทธิ์มากกว่า โดยเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในวัยผู้ใหญ่ รายงานว่ามีความต้องการความก้าวหน้าในอาชีพ มีความตั้งใจเพิ่มสถานภาพอาชีพให้สูงขึ้น

2.2.2 การวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ

2.2.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

ไคลเวอร์และไวนด์เนอร์ (Kleiver and Weidner. 1987 : 204) ได้ศึกษาเรื่องบุคลิกภาพแบบ เอ และระดับความมุ่งมั่น โดยศึกษาจากการตั้งเป้าหมายของความสำเร็จของผู้ปกครอง กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กชาย จำนวน 32 คน และเด็กหญิงจำนวน 41 คน มีอายุระหว่าง 9 -12 ปี โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นเด็กที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบ เอ และบุคลิกภาพแบบ บี ผลการวิจัยพบว่า เด็กทั้งสองกลุ่มได้ตั้งเป้าหมายความสำเร็จแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ในการกระทำพฤติกรรม เด็กที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ จะทำงานสำเร็จมากกว่า และมีความเพียรพยายามเพื่อให้ประสบความสำเร็จมากกว่า

สตรูป และคนอื่นๆ (อัจฉรา วงศ์วัฒนามงคล. 2533 : 19-20 ; อ้างอิงจาก Strube and others. 1987) ได้ศึกษาสถานการณ์ที่ไม่สามารถควบคุมได้ ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่มีความพยายาม และความสำเร็จไม่สอดคล้องกัน ผลการศึกษาพบว่า บุคคลที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบ เอ มีความพยายามมากขึ้น เพื่อให้ตนเองสามารถควบคุมสถานการณ์ได้

บรูเมนทอลล์ (ชมพูนุท พงษ์ศิริ. 2535 : 28 ; อ้างอิงจาก Bumenthai. 1978) ได้ศึกษาบุคลิกภาพแบบ เอ และบุคลิกภาพแบบ บี ของนักเรียนชายและหญิง ผลการศึกษาพบว่า เด็กนักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ จะเป็นคนที่มีความเครียดสูงกว่าเด็กนักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบ บี ชาวทซ์และคนอื่นๆ (ปิยกาญจน์ กิจอุดมทรัพย์. 2539 : 24 ; อ้างอิงจาก Schwartz and other.1986) ได้ศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมของบุคคลที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบ เอ และบุคลิกภาพแบบ บี ที่ประสบความล้มเหลวในสถานการณ์ที่ไม่มีผู้ใดเคยประสบความสำเร็จเลย และในสถานการณ์ที่มีบางคนประสบความสำเร็จ ผลการศึกษาพบว่า คนที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ มีความมุ่งมั่นความสำเร็จในสถานการณ์ที่มีโอกาสประสบความสำเร็จ แต่จะไม่เอาตัวเองไปผูกมัดกับงานที่ไม่มีโอกาสประสบความสำเร็จ

2.2.2.2 งานวิจัยในประเทศ

อัจฉรา วงศ์วัฒนามงคล (2533 : 126-127) ได้ศึกษาตัวแปรทางพฤติกรรมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อ จำนวน 120 คน และไม่มีพฤติกรรมการศึกษาต่อ จำนวน 120 คน ตัวแปรที่ศึกษา คือจิตลักษณะพื้นฐานของบุคคล และสภาพแวดล้อมที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการศึกษาต่อ ในการศึกษาจิตลักษณะพื้นฐานนั้น ศึกษาบุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ และบุคลิกภาพแบบ บี ผลการศึกษาพบว่า บุคคลที่มีพฤติกรรมการศึกษาต่อจะมีลักษณะบุคลิกภาพแบบ เอ มากกว่าบุคคลที่ไม่มีพฤติกรรมการศึกษาต่อ โดยเฉพาะในกลุ่มคนโสด ส่วนกลุ่มที่มีครอบครัวและมีบุคลิกภาพแบบ เอ จะมีทัศนคติที่ดีต่อการศึกษาต่อ มากกว่าคนที่มีบุคลิกภาพแบบ บี

ชมพูนุช พงษ์ศิริ (2535 : 73-74) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานของผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาพยาบาลที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ จะมีความวิตกกังวลสูงกว่านักศึกษาพยาบาลที่มีบุคลิกภาพแบบ บี

จรรยา เกษศรีสังข์ (2537 : 105) ได้ศึกษาวิธีการเผชิญปัญหาของนักเรียนนายร้อยตำรวจ พบว่า นักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ มีวิธีการเผชิญปัญหาแบบสู้ปัญหา ส่วนนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบุคลิกภาพแบบ บี มีวิธีการเผชิญปัญหาด้านต่างๆแบบรวมยอม

จากงานวิจัยดังกล่าวสรุปได้ว่า บุคคลที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบ เอ เป็นคนที่รักความก้าวหน้า มีความเพียรพยายามในการทำงาน เพื่อให้ประสบความสำเร็จในการทำงานมีความเครียด และมีความวิตกกังวล ในการทำงานมากกว่าบุคคลที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบ บี

2.3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง

2.3.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง

เฮิร์ลอค (Hudock. 1964 : 661) มีแนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ในครอบครัวดังนี้ คือ บิดา มารดาที่ยอมรับเด็ก ให้ความรัก ความสนใจ สร้างความอบอุ่นให้เกิดขึ้นในบ้านและเห็นความสำคัญของเด็ก ผลที่ตามมา คือ ทำให้เด็กเป็นคนที่ให้ความร่วมมือ เป็นมิตร มีอารมณ์มั่นคง ร่าเริง มีความรับผิดชอบ ชยันหมั่นเพียร ระมัดระวังรักษาทรัพย์สินสมบัติของส่วนรวมเท่า ๆ กับของตนเอง มีความตรงไปตรงมาไวใจได้ สามารถเผชิญกับชีวิตด้วยความมั่นใจ และมองตนเองได้ตรงกับความเป็นจริง

ครอนบาค (Cronbach. 1970 : 112 – 115) มีแนวคิดว่าคุณลักษณะทางจิตวิทยาในครอบครัว ประกอบด้วยบรรยากาศทางปัญญาและบรรยากาศทางอารมณ์ สำหรับบรรยากาศทางอารมณ์นั้น เป็นคุณลักษณะหนึ่งของสภาพแวดล้อมภายในครอบครัวที่บิดามารดาสร้างขึ้น เด็กที่ประสบความสำเร็จในชีวิต ส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่บิดา มารดามีเจตคติที่ดีต่อลูกและมี

ความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด ถ้าบิดา มารดาให้ความเข้าใจ ให้ความรัก ความอบอุ่น และช่วยเหลือในเวลาที่ต้องการ เด็กย่อมมีสุขภาพจิตดี ทำให้อ่านได้เต็มที่และประสบความสำเร็จในการเรียน

เกจ และเบอร์ลินเนอร์ (Gage and Berliner. 1979 : 69-70) ได้กล่าวถึงอิทธิพลของสภาพแวดล้อมในครอบครัวที่มีผลต่อความสามารถของนักเรียน ว่าเด็กสามารถเรียนรู้ได้โดยตรงจากสถานการณ์ในครอบครัวและจากการเลียนแบบผู้ใหญ่ในครอบครัวเด็กจะมีบุคลิกลักษณะและการใช้ความสามารถของตน โดยได้รับอิทธิพลมาจากการพิจารณาและเจตคติของพ่อแม่

วิทยา นาควัชระ (2537 : 258-259) ได้สรุปลักษณะของความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคลในครอบครัวไว้ว่า ต้องประกอบไปด้วย การมีความสัมพันธ์กันอย่างมั่นคง มีความศรัทธาต่อกันมีความรัก มีวินัยรับผิดชอบ รู้จักบทบาทและหน้าที่ของแต่ละคน มีความปรารถนาดีต่อกัน และสามารถแสดงความรู้สึกทั้งหมดนี้ออกมาในปริมาณที่พอเหมาะ

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า สัมพันธภาพที่ดีระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครองเกิดจากการที่ผู้ปกครองให้ความรัก ความห่วงใย เอาใจใส่ในการเรียนของเด็ก และเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเด็ก สิ่งเหล่านี้เป็นแรงกระตุ้นให้เด็กมีความตั้งใจและเอาใจใส่ในการเรียน มีความรับผิดชอบด้านการเรียน

2.3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง

2.3.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

เบรคเคนริดจ์ (Breckenridge. 1955 : 80-249) กล่าวว่า เด็กที่ได้รับการยอมรับจากครอบครัวจะเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เด็กพัฒนาความคิดเรื่องการนับถือตนเองและความเชื่อมั่นในตนเอง เด็กที่มีความเชื่อมั่นในตนเองจะมีความสามารถในการควบคุมตนเอง มีความรับผิดชอบ และสามารถแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมด้วย

ฮอว์นีย์ (ประมวล ดิฉินสัน. 2520 : 44-51 ; อ้างอิงจาก Hamey. : 1659) ศึกษาพบว่า เด็กที่เติบโตในครอบครัวที่พ่อแม่ปล่อยปละละเลย ชอบบ่นจู้จี้ ไม่เอาใจใส่ ก็จะปลูกฝังทัศนคติเดียวกันให้เด็กทำให้เด็กกลายเป็นคนที่ขาดความเคารพนับถือตนเอง ขาดระเบียบแบบแผนในการทำงาน เฉื่อยชา ไม่กระตือรือร้น ไม่มีความทะเยอทะยาน ไม่มีความรับผิดชอบและเป็นตัวของตัวเองได้เลย

มาร์โลว์ และวิลสัน (Marlow and Wilson. 1961 : 501-510) ศึกษาเด็กที่เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีระดับสติปัญญาสูงสองกลุ่ม กลุ่มหนึ่งประสบความสำเร็จทางการเรียน ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งไม่ประสบความสำเร็จทางการเรียน ทั้งหมด จำนวน 96 คน พบว่าเด็กที่มีประสบความสำเร็จทางการเรียนนั้น พ่อแม่ดูแลเอาใจใส่อย่างดี ยอมรับเด็ก ให้เด็กได้มีส่วนร่วม

ในกิจกรรมต่าง ๆ มีความไว้วางใจเด็กในการกระทำสิ่งต่าง ๆ ยอมให้เด็กได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ มีความไว้วางใจในการกระทำสิ่งต่าง ๆ ยอมให้เด็กได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ รวมทั้งให้กำลังใจเด็กไม่เร่งรัดเกี่ยวกับความสำเร็จทางการเรียนมากเกินไป ส่วนเด็กที่ไม่ประสบความสำเร็จทางการเรียนจะมีคะแนนด้านต่าง ๆ ค่อนข้างต่ำ

2.3.2.2 งานวิจัยในประเทศ

สมทรง สุวรรณเลิศ (2541 : 7-9) ศึกษาปัญหาการเรียนของเด็กที่เรียนไม่ดี หรือเรียนต่ำกว่าความสามารถในเกณฑ์เฉลี่ยและในเด็กที่ฉลาดมากแต่เรียนไม่ดีเท่าที่ควร ทั้งนี้เนื่องจากเด็กมีปัญหาทางอารมณ์ ซึ่งมีสาเหตุหลายอย่าง เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว พ่อแม่ไม่ลงรอยกัน ทำให้เด็กวิตกกังวล ไม่มีความสุข หรือบางทีพ่อแม่ไม่เข้าใจและไม่สนใจเด็ก ทำให้เด็กรู้สึกว่าการเรียนไม่มีประโยชน์และขาดกำลังใจในการเรียน

กวินทร์ ธรรมนุติ (2522 : 7-9) ศึกษาพบว่า เด็กที่อยู่ในครอบครัวที่มีบรรยากาศที่พ่อแม่ปล่อยปละละเลย ชอบบ่นจู้จี้ ไม่เอาใจใส่ เมื่อมีปัญหาเฉพาะหน้าเกิดขึ้น เด็กจะตัดสินใจไม่ถูก และไม่รู้ว่าอะไรควรทำ อะไรไม่ควรทำ นอกจากนี้เด็กจะชอบทำงานที่ไม่ต้องออกแรง ชอบวิธีรวบทางลัด หรือความสะดวกสบายต่าง ๆ

ประกายทิพย์ พิชัย (2539 : 78) ศึกษาเรื่องแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง จำนวน 1,009 คน ผลการศึกษพบว่า สัมพันธภาพในครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น สรุปว่า สัมพันธภาพที่ดีระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครองทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบในด้านการเรียนดี ทั้งนี้เพราะนักเรียนได้รับความรักความเอาใจใส่จากผู้ปกครองอย่างใกล้ชิด ให้ความไว้วางใจในการทำกิจกรรมทางการเรียน และให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นทำให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้น มีกำลังใจในการเรียน และเพียรพยายามเพื่อให้ประสบความสำเร็จในการเรียน

2.4 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบรรยากาศการเรียนการสอน

2.4.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบรรยากาศการเรียนการสอน

ปัจจุบันโรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการผลิตคนให้เป็นพลเมืองดี เพราะโรงเรียนมีอิทธิพลต่อเด็กมากกว่าสถาบันอื่น ดังนั้นโรงเรียนจึงควรตระหนักถึงบทบาทในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กในด้านต่าง ๆ ดังที่ละเมียด ลิมอักษร (2519 : 23 – 28) กล่าวว่า โรงเรียนเป็นสถานที่ซึ่งจัดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การศึกษาแก่นักเรียนโดยตรง ดังนั้นโรงเรียนจึงเป็นสิ่งที่

แวดล้อมทางการศึกษาที่สำคัญที่สุด ที่จะทำให้นักเรียนได้พบสิ่งแวดล้อมทางการเรียนหลายอย่าง เช่น ได้มีการสมาคมติดต่อกับครูและเพื่อนนักเรียนในวัยต่าง ๆ ได้รับการอบรมสั่งสอนจากครู ได้เล่นและทำงานร่วมกับเพื่อนนักเรียนด้วยกันได้อ่านหนังสือในห้องสมุดได้ดูภาพยนตร์และโทรทัศน์ ได้ฟังวิทยุและสื่อสารต่าง ๆ ทางการศึกษาที่ครูจัดขึ้นเพื่อประกอบการสอนซึ่งล้วนแต่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษทั้งสิ้น ช่วยให้นักเรียนมีประสบการณ์ มีความเจริญงอกงามในด้านต่าง ๆ

สุพิชญา อีระกุล และคนอื่น ๆ (2523 : 182 – 187) ได้เสนอแนวทางการจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนดังนี้

1. สภาพโรงเรียนและห้องเรียน โรงเรียนจัดอาคารสถานที่ถูกหลักวิชาการเช่น การวางแผนแนวอาคารถูกทิศทาง ได้รับแสงสว่างอย่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทดี ไม่ร้อนอบอ้าวจนเกินไป ไม่มีเสียงดังรบกวน ภายในตกแต่งด้วยสิ่งสวยงาม เป็นระเบียบ เพื่อช่วยให้บรรยากาศร่มรื่น น่าเรียน สภาพห้องเรียนควรยืดหยุ่นได้ตลอดเวลา บริเวณควรสะอาดสวยงามโต๊ะเก้าอี้มีเพียงพอ กับจำนวนนักเรียนและขนาดต้องเหมาะสมกับผู้เรียน เพราะสิ่งเหล่านี้มีความจำเป็นที่จะส่งเสริมการเรียนการสอนให้ได้ผลดี

2. หลักสูตร คือแนวทางที่โรงเรียนจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กหรือเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ หลักสูตรที่ดีจะต้องจัดให้ตรงกับความมุ่งหมายทางการศึกษาและตรงกับความต้องการเด็กแต่ละวัย

3. แบบเรียนและบทเรียน แบบเรียนเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้และถือว่าเป็นอุปกรณ์การศึกษาที่โรงเรียนจะขาดเสียมิได้สิ่งที่ครูจะพิจารณา คือ การจัดบทเรียนที่เป็นประโยชน์เหมาะสมกับวัย ความต้องการ และความสนใจของผู้เรียน เหมาะสมกับท้องถิ่น

4. สื่อและอุปกรณ์ทางการศึกษาเป็นเครื่อง ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีจะง่ายขึ้นการใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์ ประกอบการเรียนการสอน ให้ได้ผลดีนั้นขึ้นอยู่กับทักษะและความสนใจของครูว่าจะใช้อุปกรณ์นั้น ๆ ได้เหมาะสมกับเนื้อหา เวลา และใช้ได้ถูกต้องเพียงใด

5. กิจกรรมต่าง ๆ ในการเรียนการสอน คือพฤติกรรมที่แสดงออกแล้วทำให้เกิดการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่ทำนั้น ตรงกับจุดมุ่งหมายที่วางไว้หรือไม่ กิจกรรมที่ดีควรเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนกระทำแล้วเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เช่น กิจกรรมเกี่ยวกับการพูด การเขียน กิจกรรมเกี่ยวกับการแสดงและประดิษฐ์ เป็นต้น

6. เวลาและโอกาส การเรียนจะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับเวลา เช่นกัน ครูจะต้องจัดสรรเวลาให้เหมาะสมกับวิชาและเนื้อหาที่จะสอนเวลาควรมีการยืดหยุ่นไปตามเนื้อหา ไม่ควรมีกฎเกณฑ์ตายตัว

7. สถานที่ สถานที่ที่ใช้ในการเรียนนั้น อาจไม่ได้หมายถึงห้องเรียนเพียงอย่างเดียว บางครั้งอาจเป็นสนามโรงเรียน หรือสถานที่ไปทัศนศึกษาดูด้วย สถานที่จึงมีส่วนช่วยสร้างความรู้สึกละและสร้างบรรยากาศของการศึกษาเล่าเรียน การเปลี่ยนแปลงบรรยากาศในการเรียนรู้อาจช่วยให้ผู้เรียนไม่รู้สึกเบื่อ ช่วยให้สังคมของเด็กดีขึ้น อย่างไรก็ตามสถานที่ที่จะใช้เรียนต้องไม่มีเสียงรบกวนผู้เรียนและไม่วิเวกวังเวงหรือดูลึกลับจนน่ากลัว ไม่เสี่ยงภัยหรือใกล้สิ่งที่เป็นอันตรายหรือสกปรก และสถานที่นั้นต้องเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน

8. ผู้เรียน การเรียนการสอนจะเกิดขึ้นได้และเป็นผลดี ก็ต่อเมื่อผู้เรียนมีความพร้อม มีความสนใจที่จะศึกษาหาความรู้ ครูจะต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความพร้อมที่จะเรียนหรือเมื่อผู้เรียนเกิดความพร้อมที่จะเรียนก็ควรให้โอกาสแก่ผู้เรียนทันที ครูผู้สอนจะต้องหมั่นสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนหากแสดงความรู้สึกว่ามีความวิตกกังวล มีความคับข้องใจครูจะต้องช่วยลดความรู้สึกนั้น ๆ เสียก่อน และพยายามสร้างบรรยากาศที่จะให้ผู้เรียนได้ใช้ความสามารถอย่างเต็มที่

9. ผู้สอนและวิธีสอน ครูถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งจะช่วยให้การเรียนการสอนประสบผลดี นักเรียนศึกษาต่างประเทศและการวิจัยการศึกษา ได้ระบุไว้แน่ชัดว่ายังไม่มีอุปกรณ์การสอนใด ๆ ในโลกนี้ที่จะใช้แทนครูที่มีความสามารถทางการสอนได้

สิริวรรณ ศรีพหล (2526 : 172) ได้สรุปแนวทางการจัดบรรยากาศในห้องเรียน สำหรับครูที่จะนำไปปฏิบัติ สรุปได้ดังนี้ คือ

1. บรรยากาศของการเรียนการสอนในชั้นเรียน ครูต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีพัฒนาการทางสติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคมอย่างเต็มที่ ฝึกฝนการใช้สติปัญญา คือมีกระบวนการในการคิดอย่างมีเหตุผล การมีเจตคติที่ดีต่อผู้อื่น การใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นรวมทั้งการมีสัมพันธภาพที่ดีต่อผู้อื่น

2. การจัดบรรยากาศในห้องเรียนที่ดี ต้องส่งเสริมให้นักเรียนมีทัศนคติในการควบคุมตนเองและรับผิดชอบตนเอง โดยให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยตนเองให้มากที่สุด ให้โอกาสนักเรียนในการค้นคว้าหาวิธีการเรียนด้วยตนเอง โดยครูคอยให้คำแนะนำและแก้ไขปัญหาก็อาจเกิดขึ้น

3. การจัดบรรยากาศในห้องเรียนที่ดี จะต้องส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดและแนวทางปฏิบัติแบบประชาธิปไตย เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างเสรี ยอมรับมติของกลุ่ม

นพพงษ์ บุญจิตตราดุลย์ (2527 : 48 – 67) ได้กล่าวถึงแนวทางการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้อ สำหรับผู้เรียนและผู้สอนในแง่ของปฏิสัมพันธ์ของผู้เรียนกับสิ่งต่าง ๆ มี 4 ประการ คือ

1. ปฏิริยาตอบสนองระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน ผู้สอนไม่ควรสร้างบรรยากาศแห่งความกลัวให้เกิดขึ้น และควรฟังความคิดเห็นจากนักเรียนบ้าง ปฏิริยาตอบสนองระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนมิใช่เกิดในชั้นเรียนเสมอไป การพบปะซักถามนอกชั้นเรียน จะสร้างบรรยากาศแห่งความเป็นมิตรได้ง่ายขึ้น

2. ปฏิริยาตอบสนองระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันเอง เช่น การอภิปราย การโต้เถียง การรายงานจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดปฏิริยาตอบสนองระหว่างกัน และฝึกการทำงานร่วมกัน เป็นการสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเองระหว่างผู้เรียน ซึ่งจะทำให้เกิดความรักและความสามัคคีในหมู่ผู้เรียน

3. ปฏิริยาระหว่างผู้เรียนกับวัสดุอุปกรณ์ วัสดุอุปกรณ์จะทำให้เกิดการเรียนรู้ง่ายขึ้นสะดวกขึ้น และลดเวลาการเรียนการสอน การนำนวัตกรรมมาใช้ในการสอนจะทำให้ผู้เรียนมีอิสระและช่วยให้เกิดการเรียนรู้ดีขึ้น

4. ปฏิริยาตอบสนองระหว่างผู้เรียนกับสิ่งแวดล้อม ผู้บริหารจะต้องจัดสิ่งแวดล้อมที่ดีในโรงเรียน ตั้งแต่อาคารสถานที่ ความปลอดภัยจากกลิ่นควัน และเสียงรบกวนตลอดจนบุคลากรต่าง ๆ

แอนเดอร์สัน (Anderson. 1970 : 135 – 152) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลของบรรยากาศในชั้นเรียนที่มีต่อผู้เรียน โดยได้ระบุถึงลักษณะของบรรยากาศที่มีอิทธิพลและส่งผลต่อการเรียนรู้ ความรู้สึก และพฤติกรรมการเรียนของผู้เรียนไว้ดังนี้

1. ความเป็นกันเอง ความรู้สึกใกล้ชิดสนิทสนมคุ้นเคยของสมาชิกในกลุ่มผู้เรียน
2. การแบ่งกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมการเรียนต่าง ๆ ตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้
3. การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ กิจกรรมการเรียนมีรูปแบบที่สามารถปฏิบัติได้และให้ประโยชน์
4. การดำเนินกิจกรรมการเรียนไปอย่างมีลำดับขั้นตอน ไม่ล่าช้าและมีความสอดคล้องกัน
5. การจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น หนังสือเครื่องมือ วัสดุที่พร้อมจะใช้ได้ตลอดเวลา
6. การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนและผู้เรียนกับผู้สอนและมีความพยายามที่จะลดความขัดแย้ง
7. ผู้สอนกับผู้เรียนทราบจุดประสงค์ และความหวังในการเรียนอย่างชัดเจน
8. สร้างความเป็นธรรม ไม่เลือกที่รักมักที่ชังของครู ซึ่งยังผลให้เกิดความไม่เป็นธรรมขึ้นได้
9. ผู้เรียนมีโอกาสได้ทำกิจกรรมที่ท้าทายความสามารถอยู่เสมอ

10. สร้างความตื่นตัวและจัดความเนือยชาอันเป็นสาเหตุของความเบื่อหน่ายต่อการเรียนการสอน

11. การตัดสินใจทำกิจกรรมต่าง ๆ มาจากผู้เรียนเป็นส่วนใหญ่
12. ไม่ส่งเสริมการแบ่งพรรคแบ่งพวกในหมู่ของผู้เรียน
13. ผู้เรียนมีความพึงพอใจกับกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน
14. เสรีภาพมีขอบเขต ไม่ปล่อยปละละเลยขาดระเบียบ และขาดความรับผิดชอบ

จากเอกสารที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า บรรยากาศการเรียนการสอนที่ดีประกอบด้วย วิธีการสอนของครูที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีโอกาสซักถาม การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่น่าสนใจ ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้เรียนและผู้สอน มีอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทันสมัย ตลอดจนการจัดสิ่งแวดล้อมที่ดีในโรงเรียนจะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียน ตั้งใจและเอาใจใส่ในการเรียน มีความกระตือรือร้น และมีความรับผิดชอบด้านการเรียน

2.4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบรรยากาศการเรียนการสอน

2.4.2.1.งานวิจัยในต่างประเทศ

เลวิน และคนอื่น ๆ (Lewin and others. 1939 : 271 –279) ได้ศึกษาเกี่ยวกับบรรยากาศในชั้นเรียน พบว่า นักเรียนที่อยู่ในชั้นเรียนแบบอัตตาธิปไตย จะมีแนวโน้มให้เด็กมีนิสัยก้าวร้าว เห็นแก่ตัว ไม่มีความสามัคคี ส่วนชั้นเรียนที่มีบรรยากาศแบบประชาธิปไตยนั้นจะส่งเสริมให้นักเรียนมีความสามัคคีปรองดองเป็นมิตรต่อกัน รู้จักสิทธิหน้าที่ของตนมีบรรยากาศการเรียนที่สบายใจ น่าเรียน เพราะครูจัดความกดดันและความกลัวออกไปจากชั้นได้

บุธ (วิลาส ทองขาว. 2527 : 16 ; อ้างอิงจาก Butth. 1942) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน พบว่า ครูที่พยายามทำความรู้จักกับนักเรียน ให้ความเห็นอกเห็นใจนักเรียน รู้จักส่งเสริมการเรียนตามความต้องการและความสนใจของนักเรียน นักเรียนจะเรียนได้ดีและมีความสามารถในการปรับตัวได้สูง ซึ่งต่างกับครูที่มุ่งสอนโดยวิธีที่กดดันให้นักเรียนยอมรับความต้องการของตน ผลที่สุดนักเรียนจะไม่พอใจในตัวครูและเรียนไม่ดีเท่าที่ควร

สแตรง (Strang. 1958 : 248) ได้ศึกษาการทำงานเป็นกลุ่มของเด็กวัยรุ่นพบว่า เด็กแสดงความกลัวและไม่สบายใจในเรื่องการสอบ การพูดหน้าชั้น วิตกกังวลในเรื่องการสอบ นอกจากนี้ยังขาดความในใจบางวิชา ต้องเรียนวิชาที่ตนไม่ชอบ ห้องเรียน ตำราเรียนไม่กระตุ้นให้เกิดความอยากเรียน การสอนไม่ดี มีเสรีภาพเกินไป สภาพห้องเรียนมีความวุ่นวาย เวลาที่ใช้อภิปรายในห้องเรียนไม่เพียงพอ

2.4.2.2. งานวิจัยในประเทศ

ณาทิพย์ เกษรากุล (2524 : 21) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในทัศนะของนิสิต พบว่า บรรยากาศการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยเกิดจากผู้สอนวิธีสอน ผู้เรียนการซักถามและการถกเถียงทางวิชาการ การจัดกิจกรรมในชั้นเรียน และความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ ซึ่งจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการพัฒนาการทางด้านสังคม อารมณ์ และสติปัญญาของนักศึกษาได้

วลีวรรณ ศรเดชะวิวัฒน์ (2536 : 78) ได้ศึกษาปัญหาของนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวะกลุ่มภาคเหนือ พบว่า บรรยากาศในห้องเรียนเป็นปัญหาสำคัญที่สุดที่ส่งผลต่อปัญหาการเรียน ได้แก่ ห้องเรียนร้อนอบอ้าว อาคารเรียน อาคารเรียน อาคารปฏิบัติการแต่ละหลังอยู่ใกล้กัน ทำให้เกิดเสียงรบกวนห้องเรียน และห้องปฏิบัติการแออัดไม่เหมาะสมกับจำนวนนักศึกษา

จากงานวิจัยดังกล่าว สรุปได้ว่า บรรยากาศการเรียนการสอนประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ครูที่มีความเป็นกันเอง ยอมรับฟังความคิดเห็นของนักเรียนด้วยความเต็มใจ นักเรียนจะลดความวิตกกังวลและตั้งใจเรียนด้วยความสนใจ นอกจากนี้ วิธีการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน ตลอดจนสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมีอิทธิพลต่อบรรยากาศการเรียนการสอนไม่ยิ่งหย่อนกว่ากัน

2.5 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู

2.5.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนต่อครู

2.5.1.1 ความสำคัญของสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนต่อครู

ประหยัด ทองมาก (2526 :8) กล่าวถึงความสำคัญของสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนว่า ครูมีความสำคัญที่สุด เมื่อเด็กอยู่ในโรงเรียน ครูจะเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดเด็กมากที่สุดรองไปจากพ่อแม่ และได้ศึกษาความเจริญเติบโตของเด็กอย่างใกล้ชิดเกี่ยวกับธรรมชาติ จิตใจและความต้องการของเด็ก ครูจึงมีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพ จิตใจและความประพฤติของเด็ก มีผู้กล่าวว่า ครูเป็นพ่อแม่คนที่สองของเด็ก กล่าวคือ ครูมิใช่เพียงแต่ให้ความรู้ในห้องเรียนอย่างเดียวแต่เป็นผู้อบรมกล่อมเกลานิรันดร์และความประพฤติของเด็ก ดังนั้นการที่เด็กจะมีความสุขและเรียนหนังสือได้ดีนั้น จึงอยู่ที่วิถีทางที่ครูจะปฏิบัติต่อเด็ก ช่วยเหลือเด็กในด้านการเรียน การแสดงความรักความอบอุ่นต่อเด็ก การช่วยให้เด็กปรับตัวได้ดี และการเสริมสร้างความสมบูรณ์ทางจิตใจให้แก่เด็ก

ธเนศ ขำเกิด (2533 : 7) กล่าวถึง ความผูกพันและเป็นกันเองระหว่างครูกับนักเรียนว่า ครูควรแสดงพฤติกรรมทั้งในด้านคำพูด กิริยา ท่าทาง สีนํ้าที่ยิ้มแย้มแจ่มใส ให้ความรัก ความเมตตาอย่างจริงใจ และมีเหตุผลด้วยความสม่ำเสมอ นักเรียนจะรู้และเข้าใจดีว่า ครูของ

เขามีความรักและความจริงใจต่อเขาเพียงใด สิ่งเหล่านี้จะเป็นแม่แบบของนักเรียน และมีผลทางด้านจิตใจต่อการแสดงความเคารพรักร ความศรัทธาในครูของเขาด้วยความจริงใจ หากครูสามารถครองหัวใจของนักเรียนได้แล้ว ความรู้สึกที่ดีต่อกันจะสร้างสรรค์บรรยากาศในการเรียนการสอนที่สดชื่น มีความรัก ความผูกพัน เอื้ออาทร และให้อภัยต่อกัน

ประทีป แสงเปี่ยมสุข (2533 : 2) ได้กล่าวถึงความสำคัญของสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนว่า ความสำเร็จในด้านการสอน ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับสัมพันธภาพที่ดีของครูกับนักเรียน ภายใต้บรรยากาศปราศจากการข่มขู่เด็ก นักเรียนต้องเรียนอยู่ในโรงเรียนเด็กจึงมีชีวิตผูกพันอยู่กับครู การแสดงออก นิสสัยใจคอ และทุกสิ่งทุกอย่างที่ครูปฏิบัติต่อนักเรียน ย่อมอิทธิพลต่อผลการเรียนและสภาพจิตใจของเด็ก

พรเพ็ญ สุวรรณเดชา (2533 : 15) กล่าวว่า ถ้ามีการเสริมสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในทางที่ดีแล้วจะช่วยให้เด็กนักเรียนมีพฤติกรรมและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นไปตามจุดมุ่งหมาย ซึ่งการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันได้มุ่งเน้นให้นักเรียนแสดงออกในทางที่ถูกต้อง และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ ดังนั้นการให้ความสำคัญต่อปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน จึงเป็นแนวทางในการจัดสภาพการเรียนการสอนที่มีความเหมาะสมกับสภาพการศึกษาในปัจจุบันมากที่สุด

นารี ในภีระ (2536 : 9) กล่าวว่าสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนถือที่สำคัญที่สุดนอกกจากด้านการเรียนการสอน และการให้การอบรมแก่นักเรียนแล้ว ครูยังต้องมีสัมพันธภาพที่ดีกับนักเรียน ส่งเสริมให้กำลังใจ ให้คำแนะนำ มีความเมตตากรุณา มีเหตุผล มีบุคลิกภาพดี ให้ความรัก ความอบอุ่น เพื่อช่วยให้เด็กปรับตัวได้ดี และเสริมสร้างความสมบูรณ์ทางจิตใจให้แก่เด็ก

พรรณี ข. เจนจิต (2538 : 253) ได้กล่าวถึงสัมพันธภาพระหว่างครูประจำชั้นกับนักเรียนว่า ครูมีหน้าที่สร้างบรรยากาศที่ดี ขึ้นในชั้นเรียน บรรยากาศในชั้นเรียนควรมีลักษณะผ่อนคลาย ไม่ตึงเครียด ให้เด็กรู้สึกว่าเป็นสถานที่ปลอดภัยสำหรับเขา พยายามมองสถานการณ์ต่างๆ ตามที่เด็กมอง อย่าเห็นว่าความกลัว ความวิตกกังวลของเด็กเป็นเรื่องไร้สาระการสอนจึงไม่ควรบังคับให้เด็กต้องทำ แต่ควรให้มีบรรยากาศแห่งความอบอุ่น ปลอดภัย ซึ่งจะช่วยให้เด็กตั้งใจเรียน

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า สัมพันธภาพที่ดีระหว่างครูกับนักเรียน โดยครูให้ความรัก ความเอาใจใส่ต่อนักเรียน ให้ความเป็นกันเองกับนักเรียน และให้คำปรึกษาเมื่อนักเรียนมีปัญหา ทำให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อครู ตั้งใจและเอาใจใส่ต่อการเรียน และมีความรับผิดชอบด้านการเรียน

2.5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู

2.5.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

ไทย์แมน (Tiemann. 1942 : 657 – 664) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับครู ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาจะไม่ชอบครูแบบเผด็จการที่มีนิสัยข่มขู่ ปราศจากความเห็นอกเห็นใจ กล่าวได้ว่า การสอนแบบใช้อำนาจทั้งหลายนั้น เด็กยิ่งโตขึ้นเท่าไร ก็จะมีความรู้ลึกเป็นปฏิปักษ์มากขึ้นเพียงนั้น

เบ็ค (Beck. 1967 : 127 – 128) ศึกษาคุณลักษณะของครู โดยใช้แบบสอบถามนักเรียนเกรด 6 จำนวน 2,108 คน พบว่า ครูที่ดีในสายตาของนักเรียน คือ ครูที่ให้ความรักความเอาใจใส่ มีท่าทางอบอุ่นเป็นกันเองกับนักเรียน สามารถสื่อความเข้าใจได้อย่างชัดเจนกระตุ้นให้นักเรียนแสดงความสามารถอย่างเต็มที่ สามารถควบคุมให้นักเรียนอยู่ในระเบียบวินัยและมีวิธีการสอนที่จูงใจให้นักเรียนอยากเรียน

แฟลนเดอร์และเลวิส (ซีรวัดณ์ นิจนตร. 2528 : 27 - 28 ; อ้างอิงจาก (Flanders and Lewis. 1971) ได้ทดลองให้เด็กนักเรียนเรียนเนื้อหาเดียวกัน แต่สร้างบรรยากาศให้ต่างกัน พบว่า เด็กในชั้นเรียนที่เป็นประชาธิปไตย ครูสนใจนักเรียนเป็นอันดับแรก เน้นให้เด็กแสดงบทบาทต่าง ๆ และลงมือแก้ปัญหาด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนไม่ค่อยมีความวิตกกังวลสามารถแก้ปัญหาได้ดี และมีบุรณาททางอารมณ์ ส่วนในชั้นเรียนที่ยึดครูเป็นศูนย์กลาง เด็กจะมีความวิตกกังวลสูง เนื่องจากครูชอบออกคำสั่งและคอยบงการให้นักเรียนทำตามอยู่เสมอทำให้เด็กมีพฤติกรรมถอยหนี เฉื่อยชาในด้านการเรียน ก้าวร้าวและเป็นปฏิปักษ์กับเพื่อนนักเรียนเรียนด้วยกัน รวมทั้งมีความสับสนทางอารมณ์ด้วย

โคแกน (Cogan. 1975 : 135 - 139) ศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์ที่เป็นมิตรระหว่างครูกับนักเรียนจะทำให้ผลการเรียนดีขึ้นยิ่งครูและนักเรียนมีความสัมพันธ์ต่อกันมากเท่าใดนักเรียนจะพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ให้สูงถึงขีดสุดได้มากเพียงนั้น และลักษณะความสัมพันธ์ของครูกับนักเรียนจะมีอิทธิพลต่อความสนใจในวิชาที่เรียน นักเรียนที่มีความศรัทธาในตัวครูจะทำให้ นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน การมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนจะทำให้ผลการเรียนของนักเรียนดีขึ้น

2.5.2.2 งานวิจัยในประเทศ

สมศักดิ์ ชินพันธ์ (2523 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปฏิสัมพันธ์ของครูกับนักเรียนในชั้นเรียนกับความรู้สึกรับผิดชอบและมโนภาพแห่งตน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 5 ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนที่มีความสัมพันธ์กับครูแบบประชาธิปไตย มีความรู้สึกรับผิดชอบสูงกว่านักเรียนที่มีปฏิสัมพันธ์กับครูแบบอัตตาธิปไตย นักเรียนที่มีปฏิสัมพันธ์

แบบประชาธิปไตย มีมโนภาพแห่งตนสูงกว่านักเรียนที่มีปฏิสัมพันธ์แบบอัตตาธิปไตยและแบบปล่อยปละละเลย

สมาลี วงศ์ปลูกแก้ว (2526: 54) ศึกษาความสัมพันธ์ของครูกับนักเรียนในชั้นเรียน กับความรู้สึกประทับใจ และความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ใน กรุงเทพมหานคร จำนวน 634 คน พบว่า นักเรียนที่มีปฏิสัมพันธ์กับครูแบบประชาธิปไตยและแบบอัตตาธิปไตย มีความรู้สึกประทับใจสูงกว่านักเรียนที่มีปฏิสัมพันธ์กับครูแบบปล่อยปละละเลย

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2527:130-142) ได้ศึกษาเกี่ยวกับนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยของรัฐ 10 แห่ง พบว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการเรียนการสอน คือ ความสนใจในวิชาที่เรียน ผู้สอนมีความเป็นกันเอง และวิธีการสอนของอาจารย์ ส่วนปัจจัยที่มีผลให้นักเรียนศึกษาสนใจเรียนมากที่สุด 3 ปัจจัย คือ ผู้สอนเตรียมการสอนอย่างดี มีความเป็นกันเอง และกระตือรือร้นในการสอน ส่วนปัญหาด้านการเรียนการสอน พบว่า ปัญหาด้านอาจารย์ผู้สอนใช้วิธีการสอนไม่ดี บรรยายไม่ถูกวิธี ทำให้ชั้นเรียนน่าเบื่อ ปัญหาของนักศึกษา คือ เกียจคร้าน ง่วงนอน เบื่อ และขาดสมาธิ

จากงานวิจัยดังกล่าว สรุปได้ว่า สัมพันธภาพที่ดีระหว่างนักเรียนต่อครู ส่งผลให้นักเรียนมีความรับผิดชอบด้านการเรียน ทั้งนี้เพราะครูให้ความรัก ความเข้าใจนักเรียนอย่างจริงจัง พร้อมทั้งยอมรับและให้ความเป็นกันเองกับนักเรียนทุกคน ทำให้นักเรียนมีความสุขในการเรียน และตั้งใจศึกษาเล่าเรียน

2.6 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

2.6.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

พะยอม ธัญรส (2540 :8) ให้ความหมายของความสัมพันธกับกลุ่มเพื่อนว่า หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติต่อกันในห้องเรียน ได้แก่ การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การให้กำลังใจ การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการร่วมมือกันในด้านวิชาการและด้านอื่นๆ ไป

สมพร พรหมจรรย์ (2540 : 9) กล่าวว่า สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนและเพื่อนปฏิบัติต่อกันด้านการเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน ได้แก่ การช่วยเหลือพึ่งพาซึ่งกันและกันด้านการเรียน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันทางการเรียน ความห่วงใยใกล้ชิดสนิทสนมซึ่งกันและกัน การทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันในกลุ่มเพื่อนเพื่อให้เกิดความสำเร็จด้านการเรียน

ชุนนุช บุญสิทธิ์ (2541 : 5) กล่าวว่าสัมพันธภาพกับเพื่อน หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถของนักเรียนทั้งด้านการใช้วาจา การแสดงกิริยาท่าทางอันประกอบด้วย

ลักษณะของการให้ความช่วยเหลือ รู้จักเคารพในสิทธิของผู้อื่น รู้จักและเข้าใจตนเอง สนใจในความรู้สึกของเพื่อน ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล รับฟังความคิดเห็นของเพื่อนเพื่อก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อน ซึ่งจะส่งผลให้การทำงานกลุ่มและการปฏิบัติกับเพื่อนเป็นไปอย่างเหมาะสม

ณรงค์ เล็งประชา (2538 : 166) ให้แนวคิดเกี่ยวกับกลุ่มเพื่อนไว้ว่า กลุ่มเพื่อนจะช่วยช่วยให้เด็กได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ที่อาจไม่ได้รับจากครอบครัว หรือผู้ใหญ่ เช่น เพศศึกษา ความเสมอภาค ความเป็นผู้นำในกลุ่มเพื่อน เด็กจะเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น เด็กจะเลือกคบเพื่อนที่ถูกต้อง และอาจนำเองพฤติกรรมต่าง ๆ ของเพื่อนมาใช้เป็นแนวปฏิบัติของตนเอง กลุ่มเพื่อนจะช่วยให้สมาชิกได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ยึดมั่นในประเพณีน้อยลง สร้างค่านิยมและความรู้ใหม่ ๆ เพิ่มมากขึ้น
2. สอนให้รู้จักแบบแผนของการอยู่ร่วมกันในสังคมมากขึ้น เช่น การปฏิบัติตามเกณฑ์ของกลุ่มในการเล่นกีฬา หรือทำงานร่วมกัน
3. สอนให้มีประสบการณ์เกี่ยวกับความเสมอภาคเท่าเทียมกัน
4. ส่งเสริมการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็ก เช่น ความเป็นตัวของตัวเอง แบบของอารมณ์ เอกลักษณะเฉพาะของตนเอง ความคิดเห็นของตนเอง ฯลฯ
5. สอนให้มีประสบการณ์เกี่ยวกับความสัมพันธ์กันเป็นส่วนตัวมากกว่าการใช้อำนาจ

พนม ลิ้มอารีย์ (2529 : 38 – 39) กล่าวถึง อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนที่มีต่อสมาชิกไว้หลายประการ คือ

1. กลุ่มที่มีอิทธิพลต่อการศึกษาหรือการเรียนรู้ สามารถเกื้อหนุนการกำหนดวัตถุประสงค์ในการเรียนและวิชาการได้ในบางโอกาส วิธีการที่สมาชิกแก้ปัญหา การจดจำบทเรียน การประพฤติปฏิบัติ การสร้างนิสัย และเจตคติ การดำเนินชีวิต การทำงาน ความทะเยอทะยาน ตลอดจนความพยายามที่จะให้บรรลุเป้าหมายของบุคคล ล้วนอยู่ภายใต้อิทธิพลของกลุ่มทั้งสิ้น
2. กลุ่มเป็นเครื่องสนับสนุนและช่วยให้สมาชิก สามารถแสดงความรู้สึกนึกคิด อากัปกิริยาต่าง ๆ ทั้งในทางที่ดีและไม่ดี เช่น นายชุมพร ถ้าอยู่ตามลำพังอาจไม่กล้าวิจารณ์อะไร แต่พอเข้ากับกลุ่มเขาจะมีกำลังใจดีขึ้นมีสติขึ้นในการที่จะแสดงออกจะเห็นได้ว่ากลุ่มช่วยให้สมาชิกเกิดกำลังใจ และสนับสนุนให้แสดงออกทั้งในทางที่ดีและไม่ดี ก่อให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง
3. กลุ่มช่วยสนองความต้องการของสมาชิก นั่นคือ การที่สมาชิกรวมกันเป็นกลุ่มนั้น แต่ละคนย่อมมีความต้องการอยู่ภายในจิตใจของตน ซึ่งบุคคลอื่นอาจจะทราบหรือไม่ทราบก็ได้ และโดยธรรมชาติของมนุษย์นั้นย่อมจะอยู่คนเดียวไม่ได้ เพราะจะเกิดความเบื่อหน่าย บุคคล

ทุกคนย่อมต้องมีพรรคพวกเพื่อนฝูง ต้องการความรัก ความยอมรับจากกลุ่ม จึงเป็นเหตุให้คนมาเข้าร่วมกลุ่มกับคนอื่น ๆ มากขึ้น เพราะหวังว่ากลุ่มจะช่วยสนองความต้องการของตนได้ และกลุ่มส่วนใหญ่ก็สามารถบำบัดความต้องการของสมาชิกได้

4. กลุ่มช่วยให้สมาชิกมองเห็นภาพของตนเอง (Perception of self) ชัดเจนขึ้นคือ ช่วยให้สมาชิกทราบว่าตนเป็นอย่างไร ความสวยงาม ความมั่นใจ ความภาคภูมิใจ สิ่งเหล่านี้สมาชิกไม่สามารถรู้เห็นได้ด้วยตนเองอย่างชัดเจน ขึ้นอยู่กับบุคคลอื่น ๆ หรือกลุ่มที่จะสะท้อนให้เห็นสภาพของสมาชิกแต่ละคนว่าเป็นอย่างไร

5. กลุ่มมีอิทธิพลเหนือผลงานและการทำงานของสมาชิก จะเห็นได้จากการทำงานของบุคคลแต่ละคน การที่บุคคลจะทำงานได้ดีมีประสิทธิภาพเพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับเพื่อนในกลุ่ม ถ้าสมาชิกส่วนใหญ่ของกลุ่มมีความกระตือรือร้นในการทำงาน ก็จะทำให้สมาชิกส่วนน้อยมีความกระตือรือร้นตามไปด้วย

6. กลุ่มอิทธิพลในการช่วยตัดสินใจ ในกรณีที่มีปัญหาหรือมีสิ่งที่ต้องเลือก ต้องตัดสินใจ อาจใช้มติของกลุ่มเป็นเครื่องตัดสินใจได้ คือ การเปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนได้มีส่วนออกความเห็นเกี่ยวกับวิธีที่จะแก้ปัญหานั้นๆ ซึ่งจะทำให้ง่ายต่อการตัดสินใจ และยังก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกันในหมู่สมาชิกอีกด้วย

7. กลุ่มอิทธิพลเหนือความกลัว ความวิตกกังวล ความท้อแท้ใจของสมาชิก จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนมีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อนักเรียนในหลายๆ ด้าน ทั้งในด้านความคิด ความเชื่อ และพฤติกรรมต่างๆ ดังนั้น การที่นักเรียนมีสัมพันธภาพที่ดีกับ เพื่อน จะทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกอบอุ่น มีความเชื่อมั่นในตนเอง กระตือรือร้น และสามารถอยู่ในกลุ่มเพื่อนได้อย่างมีความสุข แต่ถ้านักเรียนมีสัมพันธภาพที่ไม่ดีกับเพื่อน จะทำให้เกิดความรู้สึกที่ไม่ดีต่อตนเอง วิตกกังวล ท้อแท้ และไม่มีความสุขในการเรียน

2.6.2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

2.6.2.1. งานวิจัยในต่างประเทศ

แคพแลน (Kaplan. 1956 : 56) ได้ศึกษาสุขภาพจิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมจำนวน 180 คน พบว่า นักเรียนที่ปรับตัวได้ดี คือ นักเรียนที่มีความสุขในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ซึ่งมีจำนวนร้อยละ 69.6

กรอนแลนด์ (สุรัช โกศิยะกุล. 2526 : 32 ; อ้างอิงจาก Groulund. 1959) ศึกษาปัญหาในการปรับตัวของวัยรุ่นพบว่าวัยรุ่นที่ประสบปัญหาในการปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนและสภาพแวดล้อม มีปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ความขัดแย้งในกลุ่ม เป็นเหตุให้การเรียนไม่มีประสิทธิภาพ เกิดความตึงเครียดทางอารมณ์และไม่มีความสุข

เดออสเตอร์ (Decoster. 1971 : 5789 – A) ศึกษาความพึงพอใจในความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนในชั้นเรียนของนักเรียนโรงเรียนมัธยม พบว่า นักเรียนที่มีความพึงพอใจในความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนในชั้นเรียน มีแนวโน้มของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่มีความพอใจในความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนในชั้นเรียนต่ำ

2.6.2.2. งานวิจัยในประเทศ

วัฒนา พุ่มเล็ก (2535 : 97) ได้ศึกษาถึงอิทธิพลขององค์ประกอบที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำจะประสบปัญหาการคบเพื่อนมากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

จากงานวิจัยดังกล่าวสรุปได้ว่า สัมพันธภาพที่ดีระหว่างนักเรียนกับเพื่อนทำให้ นักเรียนมีความรับผิดชอบด้านการเรียน ทั้งนี้เพราะนักเรียนและเพื่อนมีการช่วยเหลือพึ่งพาซึ่งกันและกันในการเรียน มีความห่วงใยใกล้ชิดสนิทสนมซึ่งกันและกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันในกลุ่มเพื่อนด้วยความสามัคคี เพื่อให้เกิดความสำเร็จด้านการเรียน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนวัดธาตุทอง เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2545 จำนวน 700 คน ได้แก่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 230 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 235 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 235 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนวัดธาตุทอง เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2545 จำนวน 235 คน ที่มีระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 (Yamane .1996 : 583) ซึ่งได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากประชากรโดยใช้ชั้นปีและเพศเป็นชั้น (Strata) ซึ่งมีขั้นตอนในการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. จำแนกประชากรจำนวน 700 คนออกเป็น 3 ชั้นปี ได้แก่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2. สุ่มตัวอย่างอย่างง่ายจากประชากรแต่ละชั้นปีในข้อ 1 โดยใช้ตารางประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 235 คน ที่มีระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 (Yamane.1996 : 583) โดยใช้สัดส่วนประชากรต่อกลุ่มตัวอย่าง 3 : 1

ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามชั้นปี และเพศ

ชั้นประถม ศึกษาปีที่	เพศ				รวม	
	ชาย		หญิง			
	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง
4	105	35	125	42	230	77
5	108	36	127	43	235	79
6	115	39	120	40	235	79
รวม	328	110	372	125	700	235

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนวัดธาตุทอง เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา
2545

แบบสอบถามมีทั้งหมด 7 ขั้นตอนได้แก่

- ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว
- ตอนที่ 2 แบบสอบถามบุคลิภาพ
- ตอนที่ 3 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนต่อผู้ปกครอง
- ตอนที่ 4 แบบสอบถามลักษณะของบรรยากาศการเรียนการสอน
- ตอนที่ 5 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนต่อครู
- ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนต่อเพื่อน
- ตอนที่ 7 แบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละ

วิธีการสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามด้านส่วนตัว เมื่อท่านอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ()

หมายเหตุ ✓ ลงในช่อง ()

1. เพศ () ชาย () หญิง
2. อายุ ปี
3. ชั้นปีที่กำลังศึกษา
 - () ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
 - () ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
 - () ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....
5. ค่าใช้จ่ายประจำเดือน.....บาท
6. ผู้ปกครองของนักเรียนมีรายได้ต่อเดือน ประมาณ บาท
7. อาชีพของผู้ปกครอง
 - () รับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ
 - () ค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว
 - () รับจ้าง
 - () อื่น ๆ (โปรดระบุ)
8. สถานภาพสมรสของผู้ปกครอง
 - () โสด
 - () คู่
 - () หม้าย หรือหย่า หรือแยกกันอยู่

ตอนที่ 2 แบบสอบถามบุคลิกภาพ

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ

2.2 ศึกษาแบบสอบถามบุคลิกภาพ เต็มศักดิ์ คทวณิช (2540) และสุรศักดิ์

อัศวารีย์สุข (2544)

2.3 สร้างแบบสอบถามโดยใช้แนวความคิดที่ได้จากข้อ 2.1 และ 2.2 ลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ แล้วนำไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยนำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน คือ

รองศาสตราจารย์เวธนี กรீทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรมธิดา แสนคำเครือ และอาจารย์ ดร. พาสณา จุลรัตน์ ตรวจสอบความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้ในข้อคำถามให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

2.4 นำแบบสอบถามซึ่งปรับปรุงแก้ไขแล้วจำนวน 20 ข้อ ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนโรงเรียนวัดธาตุทอง จำนวน 50 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จากนั้นจึงมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25% กลุ่มสูง - กลุ่มต่ำ แล้วทดสอบด้วย t – test โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มาเป็นแบบสอบถามในการวิจัย จำนวน 20 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 1.770 – 6.062

2.5 นำแบบสอบถามที่คัดเลือกแล้วในข้อ 2.4 มาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .8048

ตัวอย่างแบบสอบถามบุคลิกภาพ

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบวัดข้อเท็จจริงของท่าน เมื่อท่านอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านพอสมควร
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านบ้างเล็กน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
0	เมื่อข้าพเจ้ามีนัดข้าพเจ้าไปถึงที่หมายก่อนเวลา					
00	ข้าพเจ้ารู้สึกไม่พอใจ ถ้ามีคนมาขัดจังหวะเวลาทำงาน					
000	ข้าพเจ้าเป็นคนกระตือรือร้นที่จะทำงานให้ดีที่สุด					

เกณฑ์การให้คะแนน

	ข้อความที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบเอ	ข้อความที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบบี
	(คะแนน)	(คะแนน)
จริงที่สุด	5	1
จริง	4	2
จริงบ้าง	3	3
จริงน้อย	2	4
จริงน้อยที่สุด	1	5

เกณฑ์ในการแปลความหมายของบุคลิกภาพ (อัจฉรา วงศ์วัฒนมงคล. 2533 : 57 – 58)

คะแนนของแบบสอบถามบุคลิกภาพจะอยู่ระหว่าง 20 – 100 คะแนน

ผู้ที่ได้คะแนน 51 – 100 มีบุคลิกภาพแบบเอ

ผู้ที่ได้คะแนน 20 – 50 มีบุคลิกภาพแบบบี

ตอนที่ 3 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง

3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนต่อผู้ปกครอง

3.2 ศึกษาแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนต่อผู้ปกครองของ ชาติชาย หนั่นสมักร (2542) แสงอรุณ พจน์พัฒนพล (2545) และศักดิ์ดา พยัคฆโส (2545)

3.3 สร้างแบบสอบถามโดยใช้แนวคิดที่ได้จากข้อ 3.1 และ 3.2 ลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 31 ข้อ แล้วนำไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยนำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดิมจำนวน 3 คน ตรวจสอบความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้ในข้อคำถามให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

3.4 นำแบบสอบถามซึ่งปรับปรุงแก้ไขแล้วจำนวน 31 ข้อ ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนโรงเรียนวัดธาตุทอง จำนวน 50 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จากนั้นจึงมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25% กลุ่มสูง – กลุ่มต่ำ แล้วทดสอบด้วย t – test โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มาเป็นแบบสอบถามในการวิจัย จำนวน 13 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 3.236 – 8.582

3.5 นำแบบสอบถามที่คัดเลือกแล้วในข้อ 3.4 มาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .8227

ตัวอย่างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนต่อผู้ปกครอง

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบวัดข้อเท็จจริงของท่าน เมื่อท่านอ่านข้อความแล้ว

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านพอสมควร
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านบ้างเล็กน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
000	1. พฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติต่อผู้ปกครอง					
	ข้าพเจ้าตั้งใจปฏิบัติตามความต้องการของผู้ปกครอง					
000	2. พฤติกรรมที่ผู้ปกครองปฏิบัติต่อนักเรียน					
	ข้าพเจ้าไม่พอใจเมื่อถูกบังคับให้ปฏิบัติกิจกรรมที่ผู้ปกครองชอบ					
000	ผู้ปกครองแสดงความชื่นชมเมื่อข้าพเจ้าทำอะไรดี ๆ					
	ผู้ปกครองไม่ค่อยสนใจซักถามเกี่ยวกับเรื่องของข้าพเจ้า					

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความทางบวก
(คะแนน)

ข้อความทางลบ
(คะแนน)

จริงที่สุด	5	1
จริง	4	2
จริงบ้าง	3	3
จริงน้อย	2	4
จริงน้อยที่สุด	1	5

เกณฑ์การแปลผล

การแปลความหมาย แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง (วิเชียร เกตุสิงห์, 2538 : 9)

คะแนนเฉลี่ย 3.67 – 5.00 หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครองดี

คะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.66 หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครองดีพอใช้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33 หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครองไม่ดี

ตอนที่ 4 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน

4.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน การเรียนการสอน

4.2 ศึกษาแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน ชาติชาย นันทน์สมักร (2542) แสงอรุณ พจน์พัฒนพล (2545) และศักดิ์ดา พยัคฆ์โส (2545)

4.3 สร้างแบบสอบถามโดยใช้แนวคิดที่ได้จากข้อ 4.1 และ 4.2 ลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 14 ข้อ แล้วนำไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยนำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดิมจำนวน 3 คน ตรวจสอบความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้ในข้อคำถามให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

4.4 นำแบบสอบถามซึ่งปรับปรุงแก้ไขแล้วจำนวน 14 ข้อ ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนโรงเรียนวัดธาตุทอง จำนวน 50 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จากนั้นจึงมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25% กลุ่มสูง – กลุ่มต่ำ แล้วทดสอบด้วย t – test โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มาเป็นแบบสอบถามในการวิจัย จำนวน 13 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.238 – 4.835

4.5 นำแบบสอบถามที่คัดเลือกแล้วในข้อ 4.4 มาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .6807

ตัวอย่างแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบวัดข้อเท็จจริงของท่าน เมื่อท่านอ่านข้อความแล้ว

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านพอสมควร
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านบ้างเล็กน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
0	1. <u>สถานที่เรียน</u> สภาพห้องเรียนเหมาะสมกับ ลักษณะวิชา					
00	โรงเรียนตั้งอยู่ในการเดินทางไม่ สะดวก					
0	2. <u>สื่ออุปกรณ์การเรียน</u> สภาพห้องเรียนมีอุปกรณ์การ เรียนการสอนอย่างพอเพียง					
00	สื่อการสอนมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอ					

เกณฑ์การให้คะแนน

	ข้อความทางบวก	ข้อความทางลบ
จริงที่สุด	5	1
จริง	4	2
จริงบ้าง	3	3
จริงน้อย	2	4
จริงน้อยที่สุด	1	5

เกณฑ์การแปลผล

การแปลความหมาย แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน (วิเชียร
เกตุสิงห์. 2538 : 9)

คะแนนเฉลี่ย	3.67 – 5.00	หมายถึง	ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอนดี
คะแนนเฉลี่ย	2.34 – 3.66	หมายถึง	ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอนดีพอใช้
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 2.33	หมายถึง	ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอนไม่ดี

ตอนที่ 5 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนต่อครู

- 5.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่าง นักเรียนต่อครู
- 5.2 ศึกษาแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนต่อครูของ ชาติชาย หนั่นสมัค (2542) แสงอรุณ พจน์พัฒนพล (2545) และศักดิ์ดา พยัคฆโส (2545)
- 5.3 สร้างแบบสอบถามโดยใช้แนวคิดที่จากข้อ 5.1 และ 5.2 ลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 18 ข้อ แล้วนำไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยนำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดิมจำนวน 3 คน ตรวจสอบความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้ในข้อคำถามให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
- 5.4 นำแบบสอบถามซึ่งปรับปรุงแก้ไขแล้วจำนวน 18 ข้อ ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนโรงเรียนวัดธาตุทอง จำนวน 50 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จากนั้นจึงมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25% กลุ่มสูง – กลุ่มต่ำ แล้วทดสอบด้วย t – test โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มาเป็นแบบสอบถามในการวิจัย จำนวน 13 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.705 – 6.503
- 5.5 นำแบบสอบถามที่คัดเลือกแล้วในข้อ 5.4 มาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .8012

ตัวอย่างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนต่อครู

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบวัดข้อเท็จจริงของท่าน เมื่อท่านอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านพอสมควร
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านบ้างเล็กน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
000	1. การปฏิบัติตนของนักเรียนที่มีต่อครู ข้าพเจ้าเชื่อฟังอาจารย์ ข้าพเจ้าไม่ชอบกระทำตามคำสั่งของคุณครู					
000	2. การปฏิบัติตนของครูที่มีต่อนักเรียน คุณครูมีเหตุผลต่อข้าพเจ้าดี คุณครูเข้มงวดไม่เป็นกันเอง					

เกณฑ์การให้คะแนน

	ข้อความทางบวก	ข้อความทางลบ
จริงที่สุด	5	1
จริง	4	2
จริงบ้าง	3	3
จริงน้อย	2	4
จริงน้อยที่สุด	1	5

เกณฑ์การแปลผล

การแปลความหมาย แบบสอบถามระหว่างนักเรียนต่ออาจารย์ (วิเชียร เกตุสิงห์. 2538 : 9)

คะแนนเฉลี่ย	3.67 - 5.00	หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับอาจารย์ดี
คะแนนเฉลี่ย	2.34 - 3.66	หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับอาจารย์ดีพอใช้
คะแนนเฉลี่ย	1.00 - 2.33	หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับอาจารย์ไม่ดี

ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนต่อเพื่อน

- 6.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนต่อเพื่อน
- 6.2 ศึกษาแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนต่อเพื่อนของ สุกัญญา แยมยิ้ม (2542) ชาทิชาย หมั่นสมัคร (2542) แสงอรุณ พจน์พัฒนพล (2545) และศักดิ์ดา พัยคมโส (2545)

6.3 สร้างแบบสอบถามโดยใช้แนวคิดที่ได้จากข้อ 6.1 และ 6.2 ลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับจำนวน 20 ข้อ แล้วนำไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยนำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดิมจำนวน 3 คน ตรวจสอบความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้ในข้อคำถามให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

6.4 นำแบบสอบถามซึ่งปรับปรุงแก้ไขแล้วจำนวน 20 ข้อ ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนโรงเรียนวัดธาตุทอง จำนวน 50 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จากนั้นจึงมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25% กลุ่มสูง – กลุ่มต่ำ แล้วทดสอบด้วย t – test โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มาเป็นแบบสอบถามในการวิจัย จำนวน 13 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.013 – 4.837

6.5 นำแบบสอบถามที่คัดเลือกแล้วในข้อ 5.4 มาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7999

ตัวอย่างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนต่อเพื่อน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบวัดข้อเท็จจริงของท่าน เมื่อท่านอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านพอสมควร
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านบ้างเล็กน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
0	เมื่อข้าพเจ้าทำการบ้านไม่ได้เพื่อนในห้องที่เข้าใจช่วยอธิบายได้					
00	เพื่อนในห้องต่างคนต่างอยู่ไม่สนใจกันและกัน					

เกณฑ์การให้คะแนน

	ข้อความทางบวก	ข้อความทางลบ
จริงที่สุด	5	1
จริง	4	2
จริงบ้าง	3	3
จริงน้อย	2	4
จริงน้อยที่สุด	1	5

เกณฑ์การแปลผล

การแปลความหมาย แบบสอบถามระหว่างนักเรียนต่อเพื่อน (วิเชียร เกตุสิงห์. 2538 : 9)

คะแนนเฉลี่ย	3.67 - 5.00	หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนดี
คะแนนเฉลี่ย	2.34 – 3.66	หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนดีพอใช้
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 2.33	หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนไม่ดี

ตอนที่ 7 แบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ด้านความเสียสละ

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามจริยธรรมด้านความเสียสละชนิดสถานการณ์ลักษณะข้อสอบเป็นสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความเสียสละที่นักเรียนอาจจะประสบในชีวิตประจำวัน

ลักษณะของแบบวัดการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมประกอบด้วยสถานการณ์ที่เป็นเรื่องต่าง ๆ 7 เรื่อง จำนวน 10 ข้อ เรื่องเหล่านี้บรรยายถึงสถานการณ์ขัดแย้ง โดยสมมติให้ผู้ตอบกำลังอยู่ในสถานการณ์ จากนั้นผู้ตอบแต่ละคนจะต้องคิดหาเหตุผลว่า ทำไมจึงเลือกทำเช่นนี้ และเลือกคำตอบที่ตรงกับความคิดของตนเองมากที่สุด 1 คำตอบ จากตัวเลือกที่ให้ไว้ 6 ตัวเลือกแต่ละเรื่อง

นำแบบสอบถามซึ่งปรับปรุงแก้ไขแล้วจำนวน 10 ข้อ ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนโรงเรียนวัดธาตุทอง จำนวน 50 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จากนั้นจึงมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25% กลุ่มสูง – กลุ่มต่ำ แล้วทดสอบด้วย t – test โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มาเป็นแบบสอบถามในการวิจัย จำนวน 7 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 1.954 – 3.433

นำแบบสอบถามที่คัดเลือกแล้วมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .6187

ตัวอย่างแบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ด้านความเสียสละ

(0) หลังเลิกเรียนวิชาการเกษตรวิชิตซึ่งเหนื่อยจากการทำงานมากแล้วเดินกลับห้องเรียน เห็นเพื่อนคนหนึ่งกำลังถือเครื่องมือการเกษตร ซึ่งหนักมากและยังมีอุปกรณ์อื่น ๆ ถ้านักเรียนเป็น วิชิตนักเรียนจะทำอย่างไร

- ก. ช่วยเพื่อนถือเครื่องมือและอุปกรณ์ต่างๆ เพราะรู้ว่าเพื่อนหนักมาก
- ข. เดินเข้าไปพร้อมเพื่อนคนอื่นที่กำลังจะเข้าไปช่วยวิจิตถือของ
- ค. รีบเข้าไปช่วยเพื่อนเพราะการได้ช่วยเหลือคนอื่นเป็นการทำสิ่งที่มีประโยชน์
- ง. มีความภูมิใจที่ได้ช่วยเหลือเพื่อน
- จ. ถ้าไม่ช่วยเดี๋ยวกลัวเพื่อนเสียใจ
- ฉ. สัญญากับตัวเองว่าจะไม่เห็นแก่ตัวและจะช่วยเหลือคนอื่นเท่าที่ความสามารถเรามี

เกณฑ์การให้คะแนน

พิจารณาว่า ผู้ตอบเลือกเหตุผลที่แสดงถึงการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในชั้นใด จาก ชั้นที่ 1-6 ตามทฤษฎีของโคลเบอร์ก โดยตัวเลือกทั้งหมดในแต่ละเรื่องนั้น เป็นชั้นของการให้เหตุผลเชิง จริยธรรมทั้ง 6 ชั้น และถูกนำมาพิมพ์เรียงลำดับปะปนกัน ผู้ตอบคนใดเลือกข้อใดก็ได้คะแนน ตรงกับชั้นของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของตัวเลือกนั้น คือ

ชั้นที่ 1 หลักการหลบหลีกการถูกลงโทษ	กำหนด 1 คะแนน
ชั้นที่ 2 หลักการแสวงหารางวัล	กำหนด 2 คะแนน
ชั้นที่ 3 หลักการทำตามที่คุณเห็นชอบ	กำหนด 3 คะแนน
ชั้นที่ 4 หลักการทำตามหน้าที่ทางสังคม	กำหนด 4 คะแนน
ชั้นที่ 5 หลักการทำตามคำมั่นสัญญา	กำหนด 5 คะแนน
ชั้นที่ 6 หลักการยึดอุดมคติสากล	กำหนด 6 คะแนน

เกณฑ์การแปลผล

การแปลความหมาย แบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ด้านความเสียสละ

(วิเชียร เกตุสิงห์. 2538 : 9)

คะแนนเฉลี่ย 3.67 - 5.00 หมายถึง การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ด้านความเสียสละในระดับสูง

คะแนนเฉลี่ย 2.34 - 3.66 หมายถึง การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ด้านความเสียสละในระดับ

ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 2.33 หมายถึง การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ด้านความเสียสละในระดับต่ำ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยของหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร เพื่อขออนุญาตผู้อำนวยการโรงเรียนวัดธาตุทอง และขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล ในการสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปเก็บข้อมูล ด้วยตนเองจำนวน 235 ฉบับ และรับคืนมาครบทุกฉบับ ระหว่างวันที่ 21 กรกฎาคม 2546 ถึง 23 กรกฎาคม 2546
3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามจำนวน 235 ฉบับ พบว่าสมบูรณ์ทุกฉบับ จึงนำมาตรวจให้คะแนน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์สถิติ เพื่อทดสอบสมมติฐานต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)
3. วิเคราะห์ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่ส่งผลต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โดยใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือได้แก่
 - 2.1 การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม โดยใช้เทคนิค 25% ของกลุ่มสูง – กลุ่มต่ำ แล้วทดสอบด้วย t – test
 - 2.2 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)
3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์สมมติฐาน ได้แก่
 - 3.1 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

3.2 วิเคราะห์ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่ส่งผลต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โดยใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้แทนความหมายดังต่อไปนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
Df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degress of Freedom)
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนนแต่ละตัว (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยกำลังสองของคะแนนแต่ละตัว (Mean Squares)
R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	แทน	กำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
SE	แทน	ความคาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์
SE_b	แทน	ความคาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์
β	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ ซึ่งพยากรณ์ในรูปของคะแนนมาตรฐาน
a	แทน	ค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
$\hat{Y}$	แทน	ค่าสมการพยากรณ์ที่แทนค่าในรูปคะแนนดิบ ในที่นี้คือค่าสมการพยากรณ์ การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสี่ยสละในรูปคะแนนดิบ
b	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ ซึ่งพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
Z	แทน	ค่าสมการพยากรณ์ที่แทนค่าในรูปคะแนนมาตรฐาน ในที่นี้คือสมการ พยากรณ์การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสี่ยสละในรูปคะแนนมาตรฐาน
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา F - Distribution
r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
X_1	แทน	ชาย
X_2	แทน	หญิง
X_3	แทน	อายุ
X_4	แทน	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

X ₅	แทน	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
X ₆	แทน	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
X ₇	แทน	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
X ₈	แทน	ค่าใช้จ่ายประจำเดือน
X ₉	แทน	ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง
X ₁₀	แทน	อาชีพรับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ
X ₁₁	แทน	อาชีพค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว
X ₁₂	แทน	อาชีพรับจ้าง
X ₁₃	แทน	สถานภาพโสดนิตยทางการเรียน
X ₁₄	แทน	สถานภาพคู่ลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียน
X ₁₅	แทน	สถานภาพหม้าย หรือหย่า หรือแยกกันอยู่
X ₁₆	แทน	บุคลิกภาพ
X ₁₇	แทน	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง
X ₁₈	แทน	ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน
X ₁₉	แทน	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู
X ₂₀	แทน	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน
Y	แทน	การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

- 1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- 2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)
- 3. วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โดยใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเสนอผลการศึกษาค้นคว้าตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โดยจำแนกตามเพศ ชั้นปีที่กำลังศึกษา อาชีพผู้ปกครองและสถานภาพสมรสของผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของปัจจัยจำแนกตามอายุ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ค่าใช้จ่าย ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง บุคลิกภาพสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน และการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียน โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ที่ส่งผลต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียน โดยใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โดยจำแนกตามเพศ ชั้นปีที่กำลังศึกษา อาชีพผู้ปกครองและสถานภาพสมรสของผู้ปกครอง
ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ ชั้นปีที่กำลังศึกษา อาชีพผู้ปกครองและสถานภาพสมรสของผู้ปกครอง

ปัจจัยที่ศึกษา		จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ	ชาย	110	46.8
	หญิง	125	53.2
	รวม	235	100.0
ชั้นปี	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	77	32.8
	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	79	33.6
	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	79	33.6
	รวม	235	100.0
อาชีพของผู้ปกครอง	อาชีพรับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ	64	27.3
	อาชีพค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว	88	37.4
	รับจ้าง	83	35.3
	รวม	235	100.0
สถานภาพสมรสของผู้ปกครอง	โสด	0	0
	คู่	177	75.3
	หม้าย หรือหย่า หรือแยกกันอยู่	58	24.7
	รวม	235	100.0

จากตาราง 2 พบว่าจากกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย จำนวน 235 คน เมื่อจำแนกตามเพศที่ศึกษาเป็นเพศหญิง (X_2) มากที่สุดจำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 53.2 เป็นเพศชาย (X_1) จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 46.8 เมื่อจำแนกตามชั้นปีที่กำลังศึกษา เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (X_5) และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (X_6) มากเท่ากันจำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 33.6 เมื่อจำแนกตามอาชีพของผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอาชีพอาชีพค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว (X_{11}) จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 37.4 รองลงมามีอาชีพรับจ้าง (X_{12}) จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 35.3 และเมื่อจำแนกตามสถานภาพสมรสของผู้ปกครองพบว่าสถานภาพคู่ (X_{14}) จำนวน 177 คน คิดเป็นร้อยละ 75.3 และสถานภาพหม้าย หรือหย่า หรือแยกกันอยู่ (X_{15}) จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 24.7

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของปัจจัยจำแนกตามอายุ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นิสัยทางการเรียน ค่าใช้จ่าย ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง บุคลิกภาพ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน และการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียน

ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของปัจจัยจำแนกตามตามอายุ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นิสัยทางการเรียน ค่าใช้จ่าย ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง บุคลิกภาพ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน และการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียน

ปัจจัยที่ศึกษา	$\bar{X}$	S	การแปลผล
อายุ (X_3)	11.01	.82	วัยเด็กตอนปลาย
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_7)	74.18	6.98	ปานกลาง
ค่าใช้จ่ายต่อเดือน (X_8)	755.63	243.89	ต่ำ
ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง (X_9)	9370.55	5744.96	ต่ำ
บุคลิกภาพ (X_{16})	66.68	7.85	แบบเอ
สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง (X_{17})	50.39	7.12	ดี
ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน (X_{18})	47.81	7.20	ดี
สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (X_{19})	48.21	6.93	ดี
สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_{20})	45.88	7.27	ดีพอใช้
การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียน (Y)	32.80	6.54	ในระดับปานกลาง

จากตาราง 3 พบว่าจากกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย จำนวน 235 คน ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของปัจจัยจำแนกตามอายุ (X_3) อยู่ในวัยเด็กตอนปลายปัจจัย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_7) และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_{20}) อยู่ในระดับดีพอใช้ ค่าใช้จ่ายต่อเดือน (X_8) และฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง (X_9) อยู่ในระดับต่ำ

สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง (X_{17}) ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน (X_{18}) และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (X_{19}) อยู่ในระดับดี บุคลิกภาพ (X_{16}) เป็นแบบเจ และการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียน (Y) อยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียน โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient) ผู้วิจัยได้นำมาหาค่าปัจจัยทั้งหมด 20 ปัจจัย ได้แก่ ชาย (X_1), หญิง (X_2), อายุ (X_3), ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (X_4), ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (X_5), ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (X_6), ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_7), ค่าใช้จ่ายต่อเดือน (X_8), ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง (X_9), อาชีพรับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ (X_{10}), อาชีพค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว (X_{11}), อาชีพรับจ้าง (X_{12}), สถานภาพโสด (X_{13}), สถานภาพคู่ (X_{14}), สถานภาพหม้าย หรือหย่า หรือแยกกันอยู่ (X_{15}), บุคลิกภาพ (X_{16}), สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง (X_{17}), ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน (X_{18}), สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (X_{19}) และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_{20})

ดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนกับการไม่เกิดผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียน โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈	X ₉	X ₁₀	X ₁₁	X ₁₂	X ₁₄	X ₁₅	X ₁₆	X ₁₇	X ₁₈	X ₁₉	X ₂₀	Y
X ₁	1	-1.000*	.032	-.019	-.018	.036	-.131*	-.124	.015	.001	.120	-.122	.102	-.102	-.170**	-.064	-.115	-.214**	-.140*	-.114
X ₂		1	-.032	.019	.018	-.036	.131*	.124	-.015	-.001	-.120	.122	-.102	.102	.170**	.064	.155	.214**	.140*	.114
X ₃			1	-.864**	-.007	.866**	.107	.124	-.115	.099	-.105	.014	-.176**	.176**	.059	.079	-.010	-.040	-.003	-.151**
X ₄				1	-.497**	-.497**	-.027	-.127	.090	-.060	.116	-.061	.042	-.042	-.140*	-.247**	-.142*	-.045	-.034	.055
X ₅					1	-.506**	-.131*	.038	.021	-.051	-.048	.096	.219**	-.219**	.177**	.354**	.299**	.158*	.073	.151**
X ₆						1	.158*	.088	-.110	.111	-.067	-.036	-.261**	.261**	-.037	-.109	-.158*	-.113	-.039	-.206**
X ₇							1	.527**	.383**	.390**	.104	-.469**	.261**	-.261**	-.097	-.093	.018	.026	.015	.057
X ₈								1	.479**	.212**	.194**	-.394**	.188**	-.188**	.015	-.089	-.009	.064	.030	.101
X ₉									1	.287**	.106	-.375**	.183**	-.183**	.090	-.030	.113	.209**	.098	.082
X ₁₀										1	-.473**	-.452**	.151*	-.151*	-.003	-.058	-.018	.010	.064	.031
X ₁₁											1	-.572**	.239**	-.239**	.016	-.038	-.076	-.034	-.067	.008
X ₁₂												1	-.382**	.382**	-.014	.092	.094	.025	.008	-.037
X ₁₃													1	-1.000*	.139*	.144*	.154*	.177**	.001	.144**
X ₁₄														1	-.139*	-.144*	-.154*	-.177**	-.001	-.144**
X ₁₅															1	.324**	.232**	.329**	.059	.178**
X ₁₆																1	.574**	.056**	.292**	.166**
X ₁₇																	1	.572**	.429**	.267**
X ₁₈																		1	.468**	.185**
X ₁₉																			1	.209**
X ₂₀																				1
Y																				1

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ดังนี้

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียน มี 7 ปัจจัย ได้แก่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (X_5) สถานภาพคู่ (X_{14}) บุคลิกภาพ (X_{16}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง (X_{17}) ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน (X_{18}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (X_{19}) และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_{20}) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียน มี 4 ปัจจัย ได้แก่ อายุ (X_3) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (X_6) อาชีพรับจ้าง (X_{12}) และสถานภาพหม้าย หรือหย่า หรือแยกกันอยู่ (X_{15}) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นอกจากนี้มีปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียน มี 9 ปัจจัย ได้แก่ ชาย (X_1) หญิง (X_2) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (X_4) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_7) ค่าใช้จ่ายต่อเดือน (X_8) ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง (X_9) อาชีพรับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ (X_{10}) อาชีพค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว (X_{11}) และสถานภาพโสด (X_{13})

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ที่ส่งผลต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียน โดยใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ดังแสดงในตาราง 5 และตาราง 6

ตาราง 5 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียน

Source of Variation	df	SS	MS	F
Regression	2	984.858	492.429	12.669**
Residual	232	9,017.337	38.868	
Total	234	10,002.196		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 5 แสดงว่ามีปัจจัย 2 ตัวที่ส่งผลต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียนเชิงเส้นตรง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังรายละเอียดในตาราง 6

ตาราง 6 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม
ด้านความเสียสละของนักเรียน

ปัจจัยที่ศึกษา	b	SE _b	β	R	R ²	F
X ₁₈	.218	.057	.240	.267	.067	17.824**
X ₁₈ X ₆	-2.315	.872	-.168	.314	.091	12.669**

a = 23.148

R = .314

R² = .091

SE = 6.234

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 6 แสดงว่ามีปัจจัย 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียนโดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปยังปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุด ดังนี้ ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน (X₁₈) และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (X₆) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยปัจจัยทั้ง 2 ปัจจัยร่วมกันพยากรณ์การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียนได้ร้อยละ 9.10

จากผลในตาราง 6 สามารถเขียนสมการพยากรณ์การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียน ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียน ในรูปคะแนนดิบดังนี้

$$\hat{Y} = 23.148 + .218X_{18} - 2.315 X_6$$

และสมการพยากรณ์การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียน ในรูปคะแนนมาตรฐานดังนี้

$$Z = .240X_{18} - .168 X_6$$

บทที่ 5

บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บทย่อ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และมีปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวัดธาตุทอง เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่ส่งผลต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวัดธาตุทอง
3. เพื่อสร้างสมการการพยากรณ์การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวัดธาตุทอง

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวัดธาตุทอง เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร
2. ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่ส่งผลต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายโรงเรียนวัดธาตุทอง เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนวัดธาตุทอง เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2545 จำนวน 700 คน ได้แก่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 245 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 255 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 260 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนวัดธาตุทอง เขตวัฒนากรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2545 จำนวน 235 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 77 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 79 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 79 คน ที่มีระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 (Yamane .1996 : 583) ซึ่งได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากประชากรโดยใช้ชั้นปีและเพศเป็นชั้น (Strata)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าคั้งนี้ เป็นแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวัดธาตุทอง เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ซึ่งแบ่งออกเป็น 7 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ เพศ อายุ ชั้นปีที่กำลังศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ค่าใช้จ่าย ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง อาชีพผู้ปกครอง และสถานภาพสมรสของผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามบุคลิกภาพ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 1.770 – 6.062 มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .8048

ตอนที่ 3 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ จำนวน 13 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 3.236 – 8.582 มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .8227

ตอนที่ 4 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ จำนวน 13 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.238 – 4.835 มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .6807

ตอนที่ 5 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ จำนวน 13 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.705 – 6.503 มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .8012

ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ จำนวน 13 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.013 – 4.837 มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .7999

ตอนที่ 7 แบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียน เป็นแบบสอบถามสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความเสียสละ แบบเลือกตอบ 6 ตัวเลือก จำนวน 7 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 1.954 – 3.433 มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .6187

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร เพื่อขออนุญาตผู้อำนวยการโรงเรียนวัดธาตุทอง และขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล ในการสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปเก็บข้อมูล ด้วยตนเองจำนวน 235 ฉบับ และรับคืนมาได้ครบทุกฉบับ ระหว่างวันที่ 21 กรกฎาคม 2546 ถึง 23 กรกฎาคม 2546

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามจำนวน 235 ฉบับ พบว่าสมบูรณ์ทุกฉบับ จึงนำมาตรวจให้คะแนน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์สถิติ เพื่อทดสอบสมมติฐานต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)
3. วิเคราะห์ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่ส่งผลต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โดยใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือได้แก่
 - 2.1 การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม โดยใช้เทคนิค 25% ของกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ แล้วทดสอบด้วย t -test
 - 2.2 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)
3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์สมมติฐาน ได้แก่

3.1 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

3.2 วิเคราะห์ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่ส่งผลต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โดยใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียน มี 7 ปัจจัย ได้แก่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (X_5) สถานภาพคู่ (X_{14}) บุคลิกภาพ (X_{16}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง (X_{17}) ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน (X_{18}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (X_{19}) และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_{20}) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียน มี 4 ปัจจัย ได้แก่ อายุ (X_3) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (X_6) อาชีพรับจ้าง (X_{12}) และสถานภาพหม้าย หรือหย่า หรือแยกกันอยู่ (X_{15}) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียน มี 9 ปัจจัย ได้แก่ ชาย (X_1) หญิง (X_2) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (X_4) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_7) ค่าใช้จ่ายต่อเดือน (X_8) ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง (X_9) อาชีพรับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ (X_{10}) อาชีพค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว (X_{11}) และสถานภาพโสด (X_{13})

4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียนโดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปยังปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุด ดังนี้ ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน (X_{18}) และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (X_6) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยปัจจัยทั้ง 2 ปัจจัยร่วมกันพยากรณ์การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียน ได้ร้อยละ 9.10

5. สมการพยากรณ์การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียน เขียนได้ดังนี้

5.1 สมการพยากรณ์การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียน ในรูปคะแนนดิบดังนี้

$$\hat{Y} = 23.148 + .218X_{18} - 2.315 X_6$$

5.2 สมการพยากรณ์การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียน ใน
รูปคะแนนมาตรฐานดังนี้

$$Z = .240X_{18} - .168 X_6$$

อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวัดธาตุทอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
มี 7 ปัจจัย ได้แก่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สถานภาพคู่ บุคลิกภาพ สัมพันธภาพระหว่างนัก
เรียนกับผู้ปกครอง ลักษณะทางกายภาพด้านการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียน
กับครู และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

1.1 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการให้เหตุผลเชิง
จริยธรรมด้านความเสียสละ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนชั้นประถม
ศึกษาปีที่ 5 มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละเหมาะสม ทั้งนี้เพราะนักเรียนเมื่ออยู่
ในระดับชั้นที่สูงขึ้นไปก็ย่อมได้รับประสบการณ์ที่มากขึ้น รู้จักใช้เหตุผลในการตัดสินใจ มีความรับ
ผิดชอบและมีทัศนคติที่ดี เป็นคนมีเหตุผลและสามารถคิดและตัดสินใจในการแก้ปัญหาต่าง ๆ
ทำให้เป็นคนมีความมั่นใจ สามารถใช้เหตุผลในการคิดวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ให้หมดไป
ได้ จึงทำให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม
ด้านความเสียสละ

1.2 สถานภาพคู่ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความ
เสียสละ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่มีผู้ปกครองสถานภาพคู่มักการให้
เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละได้เหมาะสม ทั้งนี้เพราะว่า ลักษณะของสถานภาพคู่นั้น
หมายถึงลักษณะของครอบครัวที่อบอุ่น นักเรียนได้รับความรัก ความเอาใจใส่และความใกล้ชิด
กับบิดา มารดา หรือ ผู้ปกครองให้การสนับสนุนช่วยเหลือในทุก ๆ ด้าน โดยการอบรมสั่งสอนให้
คำแนะนำปรึกษาปัญหาต่าง ๆ ทำให้นักเรียนได้รับความอบอุ่น มั่นคง และมีความเชื่อมั่น กล้า
แสดงออกจึงส่งผลให้นักเรียนมีการ ให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละ ดี

1.3 บุคลิกภาพ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความ
เสียสละ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่มีบุคลิกภาพดีมีการให้เหตุผล
เชิงจริยธรรมด้านความเสียสละได้เหมาะสม ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีบุคลิกภาพดี จะเป็นคนที่มี
ความมั่นใจ เป็นคนสนุกสนาน ร่าเริงแจ่มใส เป็นคนมีความรับผิดชอบ รักความก้าวหน้า มีความ
กระตือรือร้น ชอบฟันฝ่าอุปสรรค ทำงานด้วยความรวดเร็ว มีความมานะพยายามในการทำงาน
เพื่อให้ประสบความสำเร็จ มีน้ำใจ เมตตาเอื้ออาทร รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา ไม่เห็นแก่ตัว ชอบ

ช่วยเหลือผู้อื่น เป็นคนมีความมั่นใจ กล้าแสดงออก และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้พบเห็น ฉะนั้น ผู้มีบุคลิกภาพดี มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละ

1.4 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่มีสัมพันธภาพระหว่างผู้ปกครองดีมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละได้เหมาะสม ทั้งนี้ เพราะ สัมพันธภาพที่ดีระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครองทำให้นักเรียนเป็นคนที่มีเหตุผล เป็นตัวของตัวเอง ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองให้ความรัก ความห่วงใย และเอาใจใส่ต่อการเรียนของนักเรียน ให้ความช่วยเหลือ และให้คำปรึกษาในเวลาที่นักเรียนมีปัญหา หรือขาดความมั่นใจทำให้นักเรียนมีกำลังใจในการเรียนและการเลือกที่จะปฏิบัติงานให้เป็นคนดี มีจิตสำนึกที่ดีในการที่จะประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในกรอบศีลธรรม ทำให้นักเรียนมีอารมณ์มั่นคง ร่าเริง เป็นคนมีน้ำใจไม่เห็นแก่ตัว และชอบช่วยเหลือคนที่เดือดร้อนกว่า เป็นคนมีเหตุผลกล้าคิดและตัดสินใจ สามารถแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม การปฏิบัติตนดี ก็จะทำให้ครอบครัวอบอุ่นไม่มีปัญหาอะไร ดังนั้น สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง จึงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละ

1.5 ลักษณะทางกายภาพด้านการเรียนการสอน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า ลักษณะทางกายภาพด้านการเรียน การสอน ทำให้นักเรียนมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละได้เหมาะสม ทั้งนี้เพราะโรงเรียนได้จัดกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่จัดขึ้น ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ เกิดความสนุกกับการเรียนรู้ที่พร้อมไปด้วย สื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน เทคนิคและวิธีการถ่ายทอดกระบวนการเรียนรู้ของผู้สอน การให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ และเพื่อนำกระบวนการ เมื่อนักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีก็จะเป็นคนมีเหตุผลในการเลือกที่จะกระทำหรือเลือกที่จะไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยใช้ดุลยพินิจของตนในการที่จะให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละต่อไป วิธีการสอนของครูที่ทำให้การเรียนน่าสนใจ มีการเตรียมสอนดี การใช้สื่อประกอบ การสอนได้อย่างเหมาะสม การให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามและแสดงความคิดเห็น รวมทั้งสถานที่เรียนมีความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย อากาศในห้องเรียนถ่ายเทได้ดี ขนาดห้องเรียนมีความเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน สื่ออุปกรณ์มีความทันสมัยและมีเพียงพอกับจำนวนนักเรียน ทำให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้น ตั้งใจและเอาใจใส่การเรียน ส่งผลทำให้นักเรียนมีผลการเรียนดี มีความมั่นใจ และเป็นคนมีเหตุผลในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละ

1.6 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่มี

สัมพันธภาพที่ดีกับครู มีการให้เหตุผลเชิง จริยธรรมด้านความเสียสละได้เหมาะสม ทั้งนี้เพราะ ครูให้ความรัก ความเอาใจใส่นักเรียนอย่างใกล้ชิด เป็นที่ปรึกษาที่ดีในเวลาที่นักเรียนมีปัญหาหรือ ต้องการที่ปรึกษา และให้ความเป็นกันเองกับนักเรียน ทำให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อครู มีความ สุขในการเรียน มีแรงจูงใจในการเรียนให้ประสบความสำเร็จ ดังที่ พรเพ็ญ สุวรรณเดชา (2533 : 15) กล่าวว่า การสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในทางที่ดีแล้ว จะช่วยให้นักเรียนมีพฤติ กรรมการเรียนเป็นคนมีเหตุผลและเป็นคนที่มีความเสียสละ

ดังนั้น สัมพันธภาพที่ดีระหว่างนักเรียนกับครูทำให้นักเรียนเป็นคนมีเหตุผล เป็นคน ที่มีความเสียสละ ชอบช่วยเหลือผู้อื่น เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน เพราะนักเรียนได้รับความ รัก ความห่วงใยจากครูอย่างใกล้ชิด ให้คำปรึกษาเมื่อนักเรียนมีปัญหา ทำให้นักเรียนรู้สึก อบอุ่น มีความสุขในการเรียนมีแรงจูงใจในการเรียนให้ประสบความสำเร็จ ส่งผลให้นักเรียนใช้เหตุ ผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละได้ดี

1.7 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการให้เหตุ ผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่มีสัม พันธภาพระหว่างเพื่อนดีมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมได้เหมาะสม ทั้งนี้เพราะนักเรียนชั้นประถม ศึกษาตอนปลายอยู่ในช่วงการเจริญเติบโตจะย่างเข้าสู่วัยรุ่นตอนต้น เพื่อนเป็นสิ่งสำคัญและนัก เรียนต้องการการยอมรับจากเพื่อน การมีสัมพันธภาพที่ดีระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ทำให้เกิด ความสบายใจ อบอุ่นใจมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ห่วงใยและไว้วางใจกัน เมื่อมีปัญหาอะไรก็ สามารถปรึกษาเพื่อนในห้องได้ ดังที่เฟลด์แมน และนิวคอมพ์ (ประกอบ คูปองรัตน์ . 2525 : 179 – 180 ; อ้างอิงจาก Feldman and New Com b. 1973) กล่าวว่า เพื่อนสามารถให้กำลังใจใน เรื่องทั่วไป ซึ่งไม่สามารถหาได้จากอาจารย์และชั้นเรียน เพื่อนสามารถช่วยเหลือในด้านการเรียน การให้คำปรึกษาเพื่อทำให้นักเรียนมีความมั่นใจยิ่งขึ้น และเพื่อนยังช่วยทำหน้าที่ฝึกการเข้าสังคม การปฏิบัติตน และการใช้เหตุผลซึ่งกันและกัน

ดังนั้น สัมพันธภาพที่ดีระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ทำให้นักเรียนเป็นคนมีเหตุผล และ เป็นบุคคลที่มีความเสียสละ เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน เพราะการคบเพื่อน ดีเป็นการให้ความรัก ความห่วงใย และช่วยเหลือซึ่งกันและกันในชั้นเรียน ทำงานร่วมกันด้วย ความรักสามัคคี มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เมื่อมีปัญหาไม่เข้าใจหรือเพื่อนต้องการความช่วยเหลือ ก็ สามารถให้คำปรึกษาและคอยดูแลให้กำลังใจ จึงส่งผลให้สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนมี การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละดี

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของ นักเรียนชั้น ประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวัดธาตุทอง มี 4 ปัจจัยได้แก่ อายุ ชั้นประถม ศึกษาปีที่ 6 อาชีพรับจ้าง และสถานภาพหม้าย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.1 อายุ มีความสัมพันธ์ทางลบกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่มีอายุน้อยจะมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละได้เหมาะสม ทั้งนี้เพราะเด็กที่อายุน้อยจะ ได้รับการอบรมดูแลเอาใจใส่จากบิดามารดา และผู้ปกครอง อีกทั้งนักเรียนที่อายุน้อยเป็นวัยที่เริ่มมีพัฒนาการด้านจริยธรรมที่ดีมีการเลียนแบบพฤติกรรมจากผู้ปกครอง เช่น การไม่นิ่งดูดายรู้จักช่วยเหลืองานบิดามารดา เท่าที่จะทำได้ ไม่เห็นแก่ตัว ไม่ชอบโกหกเพราะกลัวถูกทำโทษ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ เวอร์เนอร์ (Werner, 1979) ได้ทำการศึกษาความรู้สึกและการใช้เหตุผล เชิงจริยธรรมกับเด็กเกรด 5 จำนวน 40 คนโดยใช้ Moral Advice Test (MAT) ผลปรากฏว่าเด็กใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในระดับต่ำ และเด็กจะมีความรู้สึกในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงขึ้นเมื่ออายุมากขึ้น

2.2 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความสัมพันธ์ทางลบกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละไม่เหมาะสม ทั้งนี้เพราะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในช่วงที่ต้องเตรียมตัวสอบแข่งขัน เพื่อเข้าเรียนต่อสถาบันอื่นในระดับมัธยมศึกษา จึงทำให้นักเรียนส่วนใหญ่มุ่งที่จะอ่านหนังสือเพื่อเตรียมตัวสอบ เวลาที่จะช่วยเหลืองานคนอื่น เช่น ช่วยบิดามารดาทำงานบ้าน ช่วยเลี้ยงน้อง หรือช่วยเพื่อนทำกิจกรรมต่าง ๆ ในห้องเรียน เช่น การทำความสะอาดห้องเรียน การจัดบอร์ด การร่วมกันทำงานกลุ่ม นักเรียนส่วนใหญ่จะขาดความร่วมมือและความสามัคคี จึงทำให้มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละอยู่ในระดับต่ำ

2.3 อาชีพรับจ้าง มีความสัมพันธ์ทางลบกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่มีผู้ปกครองมีอาชีพมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละไม่เหมาะสม ทั้งนี้เพราะอาชีพรับจ้างเป็นอาชีพที่มีรายได้ไม่แน่นอน ผู้ปกครองพยายามหารายได้เพื่อมาจุนเจือครอบครัว ทำให้ผู้ปกครองไม่มีเวลาให้นักเรียนในการอบรมสั่งสอน ดูแลพฤติกรรมของนักเรียนอย่างใกล้ชิด และนักเรียนเมื่อมีปัญหาหรือต้องการคำปรึกษาจากบิดามารดาก็ไม่รู้จะไปปรึกษาใคร ไม่มีที่พึ่ง เพราะบิดามารดาไม่ค่อยมีเวลาให้กับนักเรียน จึงส่งผลให้ผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพรับจ้าง มีความสัมพันธ์ทางลบกับการให้เหตุผลทางจริยธรรมด้านความเสียสละ

2.4 สถานภาพหม้ายหรือหย่าหรือแยกกันอยู่ มีความสัมพันธ์ทางลบกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่มีผู้ปกครองสถานภาพหม้ายหรือหย่าหรือแยกกันมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละไม่เหมาะสม ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองไม่มีเวลาดูแลเอาใจใส่ ทั้งนี้ในเรื่องส่วนตัวและเรื่องการหารายได้มาจุนเจือครอบครัวก็เป็นภาระหนักอยู่แล้ว ต้องแบกภาระค่าใช้จ่ายทุกอย่างในบ้านอีก ทำให้ผู้ปกครอง

ครองไม่ค่อยมีเวลาในการอบรมดูแล ไม่มีเวลาให้กับนักเรียน ถ้าเด็กมาจากครอบครัวที่แตกแยก กล่าวคือ บิดามารดาหย่าร้างกันจะทำให้เด็กขาดความอบอุ่น เกิดความเบื่อหน่ายบ้าน คิดว่าตนไม่เป็นที่ปรารถนาของครอบครัว จึงทำให้เป็นคนที่มีความประพฤติไม่ดี ขาดความมั่นใจและเป็นคนที่ไม่มีความรับผิดชอบ เห็นแก่ตัว ส่งผลให้นักเรียนกลายเป็นคนที่ไม่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่และความเสียสละในที่สุด

3. ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวัดธาตุทอง มี 9 ปัจจัย ได้แก่ เพศชาย เพศหญิง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ค่าใช้จ่ายต่อเดือน ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง อาชีพรับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ อาชีพค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว และสถานภาพโสด

3.1 เพศชาย ไม่มีความสัมพันธ์กับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียน กล่าวคือ นักเรียนเพศชายบางคนมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละไม่เหมาะสม ในขณะที่เดียวกัน นักเรียนเพศชายบางคนมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละเหมาะสม

นักเรียนเพศชายบางคนที่มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละไม่เหมาะสม ทั้งนี้เพราะว่านักเรียนเพศชายบางคนมาจากครอบครัวที่ขาดความอบอุ่น ไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่จากบิดามารดา และผู้ปกครองเท่าที่ควร ทำให้นักเรียนเพศชายคนนั้นกลายเป็นคนที่เห็นแก่ตัว ขาดความมีน้ำใจ ไม่มีความเสียสละช่วยงานเพื่อน ๆ ในห้องเรียนหรืองานบ้าน ชอบเที่ยวเตร่และมีลักษณะที่ขาดการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละ

ในทางตรงข้ามมีนักเรียนเพศชายบางคนที่ไม่ให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละได้ดีมาก ทั้งนี้เพราะนักเรียนเหล่านี้มาจากครอบครัวที่อบอุ่น ได้รับการดูแลเอาใจใส่จากบิดามารดาและผู้ปกครองอย่างใกล้ชิด ทำให้นักเรียนได้รับการปลูกฝังในเรื่องของกิริยามารยาท การอยู่ในสังคม รู้จักช่วยเหลือผู้อื่นไม่เห็นแก่ตัว เป็นคนมีน้ำใจ และเป็นที่รักใคร่แก่เพื่อนร่วมห้องแก่ครอบครัวและผู้ที่เกี่ยวข้องส่งผลให้นักเรียนเพศชายมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละเหมาะสม

3.2 เพศหญิง ไม่มีความสัมพันธ์กับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียน แสดงว่านักเรียนเพศหญิงบางคนมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละไม่เหมาะสม ขณะเดียวกันมีนักเรียนเพศหญิงบางคนที่มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละเหมาะสม

นักเรียนเพศหญิงบางคนมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละไม่เหมาะสม ทั้งนี้เพราะนักเรียนเพศหญิงบางคน จะเป็นคนที่ขี้อายไม่กล้าแสดงออก ขาดความมั่นใจ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าอาจมองตัวเองในทางลบ หรือเรียนไม่เก่งไม่มีความสามารถ และมาจากครอบครัวที่

ขาดความอบอุ่น ผู้ปกครองไม่มีเวลาในการดูแลเอาใจใส่ และเป็นที่ปรึกษาที่ดีแก่ตัวนักเรียนได้ และส่งผลให้นักเรียนขาดความมั่นใจ และมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมไม่เหมาะสม

ในทางตรงข้ามมีนักเรียนเพศหญิงบางคนมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละเหมาะสม ทั้งนี้เพราะนักเรียนเพศหญิงบางคนเป็นคนมีความมั่นใจในตนเอง มีความประพฤติดี ชอบช่วยเหลือเพื่อน ๆ และบุคคลรอบข้าง เพราะถูกปลูกฝังมาจากบิดามารดาและผู้ปกครอง ได้รับการดูแลเอาใจใส่จากครอบครัว จึงส่งผลให้นักเรียนเพศหญิงบางคนให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละได้เหมาะสม

3.3 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ไม่มีความสัมพันธ์กับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียน แสดงว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 บางคนมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละไม่เหมาะสม ขณะเดียวกันมีนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 บางคน มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละไม่เหมาะสม

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 บางคนมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละไม่เหมาะสมทั้งนี้เพราะว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นวัยที่อยู่ในช่วงเปลี่ยนจากวัยเด็กเล็ก ซึ่งอยู่ช่วงประถมต้นมาเป็นวันเด็กตอนโตในระดับประถมศึกษาตอนปลาย และยังติดอยู่กับการ खेलและคบเพื่อนที่ไม่ดี ไม่สนใจการเรียน ไม่ตั้งใจเรียน และขาดเรียนบ่อยทำให้นักเรียนเรียนไม่ทันเพื่อน และสะสมการบ้านมากขึ้นเรื่อย ๆ จนในที่สุดก็กลายเป็นนักเรียนที่มีความประพฤติไม่ดี ขาดความมั่นใจ และเป็นคนเห็นแก่ตัวไม่มีเหตุผล และในที่สุดก็ทำให้นักเรียนขาดคุณธรรมในด้านการให้เหตุผลในเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียนไปในที่สุด

ในทางตรงข้ามนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 บางคนให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละได้เหมาะสม ทั้งนี้เพราะนักเรียนบางคนมีความตั้งใจในการเรียนดี มีความประพฤติและปฏิบัติตนอยู่ในเกณฑ์ดีเป็นคนขยันมีน้ำใจ ชอบช่วยเหลือเพื่อน รู้จักแบ่งเวลาในการเรียนดี ช่วยอธิบายเกี่ยวกับการบ้านให้เพื่อนที่ยังไม่เข้าใจฟัง และช่วยเพื่อนทำความสะอาดห้องเรียน และเป็นคนมีน้ำใจ มีความละเอียดรอบคอบ และทำให้นักเรียนมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละเหมาะสม

3.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไม่มีความสัมพันธ์กับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละ แสดงว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำบางคนมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละไม่เหมาะสม ขณะเดียวกันมีนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำบางคน มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละเหมาะสม

นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำบางคนมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละไม่เหมาะสม ทั้งนี้เพราะว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมองตัวเองในทางลบ มีความรู้สึกกว่าตัวเองมีผลการเรียนไม่ดี เรียนไม่เก่ง ขาดความมั่นใจในการให้เหตุผล เชิงจริยธรรม

ด้านความเสียสละ ไม่มีความสามารถที่จะช่วยเหลือใครได้ และกลัวไม่เป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่น

ในทางตรงกันข้ามมีนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำบางคนมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละเหมาะสม ทั้งนี้เพราะว่านักเรียนต้องการพัฒนาตนเองทั้งทางด้านการเรียน การประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นคนดี มีความรับผิดชอบ มีความเสียสละ และเป็นแบบอย่างที่ดี กับเพื่อนคนอื่น ๆ และจะทำให้เป็นคนที่มีเหตุผลในเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละเพิ่มเหมาะสมขึ้นเรื่อย ๆ

3.5 ค่าใช้จ่ายต่อเดือนไม่มีความสัมพันธ์กับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละ แสดงว่า นักเรียนที่มีค่าใช้จ่ายต่อเดือนสูง บางคนมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละไม่เหมาะสม ขณะเดียวกันมีนักเรียนที่มีค่าใช้จ่ายต่อเดือนสูง บางคนมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละเหมาะสม

นักเรียนที่มีค่าใช้จ่ายต่อเดือนสูง บางคนมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละไม่เหมาะสม ทั้งนี้เนื่องมาจากนักเรียนไม่รู้จักการจัดการใช้เงินทำให้เกิดความวิตกกังวลในเรื่องของค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน ขาดความมั่นใจในตนเอง ไม่มีการจัดระเบียบหรือวางแผนค่าใช้จ่ายต่อเดือนสำหรับตนเอง

ในทางตรงข้าม มีนักเรียนที่มีค่าใช้จ่ายต่อเดือนสูง บางคนมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละเหมาะสม ทั้งนี้เพราะนักเรียนรู้จักประมาณในการใช้จ่าย รู้จักวางแผนด้านการใช้เงินของตนที่ดี และจัดลำดับความสำคัญ ความจำเป็นของสินค้าที่นักเรียนต้องการซื้อ และควรคิดหาเหตุผลว่าการใช้จ่ายเงินในเรื่องนั้น ๆ มีความสำคัญเหมาะสมไม่เหมาะสมแค่ไหน

3.6 ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์กับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละ แสดงว่า ผู้ปกครองของนักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีของนักเรียนบางคนมี การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละไม่เหมาะสม ขณะเดียวกันผู้ปกครองของนักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดีของนักเรียนบางคนมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละเหมาะสม

ผู้ปกครองของนักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีของนักเรียนบางคนมี การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละไม่เหมาะสม เนื่องจากผู้ปกครองไม่มีเวลาคอยดูแลเอาใจใส่ต่อบุตรอย่างใกล้ชิด ไม่มีเวลาที่จะคอยแนะนำช่วยเหลือหรือให้คำปรึกษาให้ความรักความอบอุ่นแก่นักเรียนอย่างเพียงพอ ทำให้นักเรียนไม่รู้จักประมาณตนเองไม่รู้จักใช้เหตุผลในการใช้เงินให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่าตามฐานะของตนเอง และในที่สุดก็จะทำให้นักเรียนกลายเป็นคนเห็นแก่ตัว ไม่มีเหตุผล

ในทางตรงข้ามถ้าผู้ปกครองของนักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี นักเรียนบางคน มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละเหมาะสม นักเรียนมีผู้ปกครองคอยดูแลเอาใจใส่ต่อบุตรอย่างใกล้ชิด เป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำคอยช่วยเหลือให้ความรัก ความอบอุ่นกับนักเรียนอย่างเพียงพอ ก็จะทำให้นักเรียนเป็นคนมีความรับผิดชอบ มีเหตุผลในการใช้จ่ายเงินอย่างประหยัดตามฐานะของตน

3.7 อาชีพของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์กับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละ แสดงว่า นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้างบางคนมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละไม่เหมาะสม ขณะเดียวกันนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้างบางคนมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละเหมาะสม

นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้างบางคนมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละไม่เหมาะสม เป็นเพราะว่าผู้ปกครองมีอาชีพที่ไม่มั่นคง มีรายได้ที่ไม่แน่นอน เป็นอาชีพที่ไม่มีเกียรติ ไม่รู้จักวางแผนในการใช้จ่ายเงิน ตามฐานะของตนย่อมมีความเป็นอยู่ที่ไม่มั่นคง ทำให้สภาพครอบครัวไม่อบอุ่น นักเรียนเกิดความวิตกกังวล ส่งผลให้เป็นคนที่มีความเห็นแก่ตัวและมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละไม่เหมาะสม

ในทางตรงข้ามนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้างบางคนมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละเหมาะสม ทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้ปกครองมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว พยายามหารายได้มาจูละเคาะครอง รู้จักวางแผนการใช้จ่ายในเรื่องของการเงินดี รู้จักใช้จ่ายตามฐานะของตนเองย่อมมีชีวิตครอบครัวที่ดี มีความสุข เป็นครอบครัวที่อบอุ่น พร้อมทั้งจะให้การสนับสนุนส่งเสริมด้านการเรียนของนักเรียนเป็นอย่างดี ส่งผลให้นักเรียนมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละเหมาะสม

3.8 สถานภาพโสด ไม่มีความสัมพันธ์กับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละ แสดงว่านักเรียนที่มีผู้ปกครองสถานภาพโสดบางคนมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละไม่เหมาะสม ขณะเดียวกันนักเรียนที่มีผู้ปกครองสถานภาพโสดบางคนมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละเหมาะสม

นักเรียนที่มีผู้ปกครองสถานภาพโสดบางคนมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละไม่เหมาะสม เป็นเพราะผู้ปกครองสถานภาพโสดบางคนมีเรื่องไม่สบายใจและนักเรียนก็ไม่กล้าที่จะปรึกษาพูดคุย หรือแสดงความคิดเห็นใด ๆ และเกิดจากความสนิทสนมมีไม่เท่ากับบิดามารดาของตน ทำให้เกิดความห่างเหินกัน เกิดช่องว่างระหว่างวัย เมื่อมีความขัดแย้งกัน ทำให้เกิดความไม่เข้าใจกัน ดังนั้นจึงทำให้นักเรียนที่มีผู้ปกครองสถานภาพโสดมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละไม่เหมาะสม

ในทางตรงข้ามถ้านักเรียนที่มีผู้ปกครองสถานภาพใดบางคนมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละเหมาะสม ทั้งนี้เพราะว่าผู้ปกครองมีสัมพันธภาพที่ดีต่อนักเรียน ให้ความรักคอยดูแลเอาใจใส่ห่วงใยเป็นที่ปรึกษาเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ และให้การดูแลอุปการะเลี้ยงดูในทุก ๆ ด้านอบรมสั่งสอนให้เป็นคนดี มีความเสียสละเป็นคนมีเหตุผล ไม่เห็นแก่ตัวการประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นที่ยอมรับเมื่ออยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมหมู่มาก คอยส่งเสริมและกระตุ้นให้มีความกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นจะทำให้ให้นักเรียนเป็นคนที่มีความมั่นใจและเป็นตัวของตัวเองให้เหตุผลในการคิดและตัดสินใจ มีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละกับสังคมรอบข้างได้เป็นอย่างดี

4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียน โดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปยังปัจจัยที่ส่งผลไม่เหมาะสมที่สุดได้แก่ ลักษณะทางกายภาพด้านการเรียนการสอน และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยปัจจัยทั้ง 2 ปัจจัยร่วมกันพยากรณ์การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียนได้ร้อยละ 9.10

4.1 ลักษณะทางกายภาพด้านการเรียนการสอน ส่งผลต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียน เป็นอันดับแรก แสดงว่า ลักษณะทางกายภาพด้านการเรียนการสอนเป็นปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุด ทั้งนี้เพราะ ลักษณะทางกายภาพด้านการเรียนการสอนประกอบด้วยวิธีการสอนของครูที่ทำให้การเรียนน่าสนใจมีการเตรียมการสอนดี การใช้สื่อประกอบการสอนได้อย่างเหมาะสม การให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียน การเรียนการสอน เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามและแสดงความคิดเห็น รวมทั้งสถานที่เรียน มีความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อยอากาศในห้องเรียนถ่ายเทได้ดี ขนาดห้องเรียนมีความเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน สื่อและอุปกรณ์การเรียนมีความทันสมัยและมีเพียงพอกับจำนวนนักเรียน ทำให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้น ตั้งใจและเอาใจใส่ในการเรียน ส่งผลทำให้นักเรียนเป็นคนมีความมั่นใจเป็นคนมีเหตุผลในเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละดี ดังที่ ลอร์เรนซ์ (Lawrence.1976 : 418) กล่าวว่า ลักษณะทางกายภาพด้านการเรียนการสอน เป็นสภาพแวดล้อมทางจิตวิทยาที่มีผลต่อสภาพจิตใจอารมณ์ ความรู้สึกที่จะทำให้ให้นักเรียนสนใจเรียน และ รอเจอร์ส (Rogers. 1969 : 118) กล่าวว่าบรรยากาศการเรียนการสอนที่เกิดจากความจริงใจ การยอมรับ และการเข้าใจซึ่งกันและกันระหว่างครูกับนักเรียน จะทำให้นักเรียนเกิดความสบายใจ สะดวกใจในการเรียน ทำให้เกิดแรงจูงใจและแรงกระตุ้นในการเรียน และสอดคล้องกับแนวคิดของ สุพิชญา ธีระกุลและคนอื่น ๆ (2524 : 182 – 187) ที่กล่าวว่าสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนได้แก่ ห้องเรียนที่มีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทได้ดี ไม่ร้อนอบอ้าว ไม่มีเสียงดังรบกวน สภาพห้องเรียนสะอาดเป็นระเบียบ กิจกรรมต่าง ๆ ในการเรียนการสอนเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนกระทำแล้วเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองและน่าสนใจ อีกทั้งครูผู้สอนพยายามสอดแทรกเรื่องของจริยธรรมด้านความเสียสละ

พร้อมให้นักเรียนได้ร่วมทำกิจกรรมการเรียนรู้การสอน โดยต้องอาศัยความร่วมมือ ความสามัคคีกัน ภายในกลุ่ม มีความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน รวมทั้งต้องช่วยกันแก้ปัญหาโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ดังนั้น ลักษณะทางกายภาพด้านการเรียนการสอนที่ประกอบด้วยวิธีการสอนที่น่าสนใจ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม สถานที่เรียนมีความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย สื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้ที่มีความทันสมัย ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และส่งเสริมให้นักเรียนมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละ

4.2 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ส่งผลต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียน เป็นอันดับสุดท้าย แสดงว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลรองลงมา นอกจากปัจจัยลักษณะทางกายภาพด้านการเรียนการสอน ทั้งนี้เพราะเป็นระดับชั้นที่ต้องจบการเรียนรู้ในระดับประถมศึกษา และนักเรียนทุกคนต้องเตรียมตัวให้พร้อมเพื่อไปสอบแข่งขันกับนักเรียนคนอื่น เพื่อเข้าเรียนในชั้นมัธยมศึกษาต่อไป จึงทำให้นักเรียนส่วนใหญ่ต้องเตรียมตัวอ่านหนังสือ เรียนพิเศษเตรียมความพร้อม อีกทั้งผู้ปกครองก็ไม่ค่อยมีเวลาที่จะดูแลเอาใจใส่ให้ความรักความอบอุ่นหรือคอยเป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำกับนักเรียนในเวลาที่นักเรียนเหล่านั้นมีปัญหา หรือต้องการความช่วยเหลือ จึงส่งผลให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนไป เช่น กลายเป็นคนที่ไม่มีความเสียสละ ไม่เสียสละเวลาในการช่วยเหลืองานบ้านหรืองานส่วนรวม และกิจกรรมต่าง ๆ ในห้องเรียน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ไม่ดีกับเพื่อน ส่วนใหญ่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นวัยที่เริ่มเข้าสู่วัยรุ่นซึ่งจะมีลักษณะเริ่มสนใจตนเองมากขึ้น ไม่ชอบการบังคับ เชื่อมมั่นในความคิดของตนเองเป็นใหญ่ ชอบเลียนแบบทำตามกลุ่มเพื่อน

ดังนั้น นักเรียนที่ขาดการดูแลเอาใจใส่จากบิดามารดาหรือผู้ปกครองก็จะทำให้นักเรียนขาด ความอบอุ่น ขาดความเชื่อมั่นในตนเองในการประพฤติและปฏิบัติตนให้เป็นที่ยอมรับของคนในสังคม หรือเพื่อนที่อยู่ร่วมห้องเดียวกัน ส่งผลให้นักเรียนขาดจริยธรรมเกี่ยวกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละ

5. สมการพยากรณ์การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียนเขียนได้ดังนี้

5.1 สมการพยากรณ์การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียน
ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 23.148 + .218X_{18} - 2.315 X_6$$

5.2 สมการพยากรณ์การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียน
ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z = .240X_{18} - .168 X_6$$

ข้อเสนอแนะ

ก. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลการวิจัยครั้งนี้ สามารถใช้เป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน ทราบว่าการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียนอยู่ในขั้นกำลังพัฒนา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียน ตลอดจนใช้เป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน ในการวางแผนเพื่อพัฒนาคุณภาพของนักเรียนในโรงเรียนต่อไป

2. จากการศึกษาพบว่า มีปัจจัยลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน สามารถพยากรณ์การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียนได้ดีที่สุด ดังนั้นผู้บริหารควรให้ความสำคัญ เน้นให้อาจารย์ผู้สอนจัดเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับสื่อ อุปกรณ์การเรียน ให้เหมาะสมกับนักเรียนในแต่ละวัย มีความทันสมัยและเพียงพอกับจำนวนของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนจะได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เกิดความกระตือรือร้นให้นักเรียนเอาใจใส่ในการเรียนมากยิ่งขึ้น รวมทั้งสถานที่เรียนต้องมีความสะอาดเรียบร้อย อากาศในห้องเรียนถ่ายเทได้ดี ขนาดห้องเรียนมีความเหมาะสมกับจำนวนนักเรียนด้วย ซึ่งเป็นวิธีการในการส่งเสริมการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียน

ข. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียน เช่น การปรับตัว แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทักษะคิดต่อการเรียน ความสนใจและความถนัดของนักเรียน หลักสูตรการเรียนการสอน ศักยภาพของอาจารย์ผู้สอน เป็นต้น

2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียนในระดับการศึกษาอื่น ๆ เช่น ประถมตอนต้น มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย อุดมศึกษา เป็นต้น

3. ควรมีการพัฒนาลักษณะทางกายภาพด้านการเรียนการสอน โดยใช้เทคนิคทางจิตวิทยาในการสร้างสถานการณ์จำลองเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และเกิดทักษะกระบวนการนำไปประยุกต์ใช้

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสูงษ์. (2529). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์นามงกุฎราชวิทยาลัย.
กรมการฝึกหัดครู.(2523). โครงสร้างของคุณลักษณะของจริยธรรม. กรุงเทพฯ : กรมการฝึกหัดครู
กระทรวงศึกษาธิการ.
- กรองแก้ว สานุสนธิ์. (2529). ผลการใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาความเสี่ยสละของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมวกเหล็กวิทยา จังหวัดสระบุรี. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กฤษณา จันทวิภาค.(2527). ผลการใช้ชุดการแนะแนวอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
กรุงเทพมหานคร. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรี
นครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- โกวิทย์ ประवालพฤษ. (2523). "แนวทางการพัฒนาจริยธรรมไทย," รายงานการประชุมทาง
วิชาการเกี่ยวกับจริยธรรมไทย ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.กรุงเทพฯ :
กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- โกศล ชูช่วย. (2534, มกราคม – มีนาคม). "การส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรม," จันทรเกษม. 216.
จรรยา เกษศรีสังข์. (2537). วิธีการเผชิญปัญหาของนักเรียนนายร้อยตำรวจ. ปรินุญานินพนธ์
กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จำเนียร ช่างโชติ. (2527). การฝึกภาคปฏิบัติทางการแนะแนวและการให้คำปรึกษา. กรุงเทพฯ :
รุ่งศิลป์การพิมพ์.
- จินดาภรณ์ อังสุวรรณชาติ. (2525). การทดลองใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวอาชีพสำหรับนัก
เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กรุงเทพมหานคร. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ฉลอง ภิมย์รัตน์. (2521). จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.
- ชมพูนุช ศรีมุกดา. (2530). การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติที่มีต่อพุทธ
ศาสนาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยวิธีสอนแบบสืบสวน สอบสวน
และโดยวิธีสอนตามคู่มือการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา. ปรินุญา
นินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชมพูนุท พงษ์ศิริ. (2535). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย
ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สภาวิชาชีพไทย กรุงเทพมหานคร. ปรินุญา

- นิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์ สุเชาว์ เนตรประเสริฐ และ สุดาอินสกุล. (2521). ระบบสื่อการสอน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชินรุช สุนทรสีมะ. (ม.ป.ป.). *หลักธรรมของผู้ปกตติคิตดี พุดดี และทำการดี*. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ. ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2534). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- เชิดศักดิ์ โฆวาสินธุ์. (2525). *การวัดผลการศึกษา*. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจฉนิก. (2520). *จริยธรรมของเยาวชนไทย*. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ดาระณี พัฒนศักดิ์ภิญโญ. (2533). *ผลของการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจิรประวัติวิทยาคม จังหวัดนครสวรรค์*. ปรินญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาแนะแนว) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เดช วิโย. (2522). *การศึกษาเปรียบเทียบพัฒนาการด้านการคิดให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน*. ปรินญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เดโช สวานานนท์. (2512). *จิตวิทยาในชีวิตประจำวันและจดหมายถึงสุมิตรา*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ทิพย์มาศย์ พิมลศักดิ์. (2530). *การใช้ชุดการแนะแนวอาชีพที่มีต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนนาฏศิลป์ ชั้นปีที่ 3 กรุงเทพมหานคร*. ปรินญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ทิพย์สุดา นิลสินธพ. (2523). *ความสัมพันธ์ระหว่างพัฒนาการทางจริยธรรมกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร*. ปรินญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ทิพวรรณ กิตติวิบูลย์. (2522). *การอบรมเลี้ยงดูและการพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กก่อนวัยเรียนในกรุงเทพมหานคร*. ปรินญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เทพเวที, พระ. (2531). "พุทธจริยธรรมเพื่อชีวิตที่ดีงาม," *ธรรมบุญชีวิต*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- ธวัช ทวยภา. (2531). การศึกษาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมและเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีแนวคิดในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์แตกต่างกัน. ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม. (มัธยมศึกษา) มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- ธีระ ชัยยุทธยรรยง. (2533). ผลของการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา จังหวัดลพบุรี. ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นงลักษณ์ เทพสวัสดิ์. (2533). ปัญหาสำคัญ ๆ ในสังคมไทย. กรุงเทพฯ : คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. (2527). หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นวลนง มังตรีสรรค์. (2530). ผลของการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเรื่องสังคหวัตถุ 4 ที่มีต่อคุณธรรมด้านสังคหวัตถุ4 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทพศิรินทร์ กรุงเทพมหานคร. ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- นันทิยา ยิ่งเจริญ. (2527). การศึกษาพัฒนาการการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนระดับประถมศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- นารี ในภิระ. (2536). ความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพของครูประจำชั้นนักเรียนและสุขภาพจิตของนักเรียนชาวเขาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เชียงใหม่และโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว) เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยนเรศวร. ถ่ายเอกสาร.
- นิตา ด่านวิริยะกุล. (2527). การสร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กรุงเทพมหานคร. ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นิพนธ์ คันทะเลวี. (2528). มนุษย์สัมพันธ์เพื่อการพัฒนาสังคม. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- นิภาพรรณ โสมนะพันธ์. (2525). เปรียบเทียบบุคลิกภาพของบุตรตามลำดับการเกิด การอบรมเลี้ยงดูและสถานภาพทางเศรษฐกิจ. ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- บรรทม มณีโชติ. (2530). ศึกษารูปแบบของข้อคำถามวัดลักษณะนิสัยด้านความเลียดละชนิดข้อ
ความและชนิดสถานการณ์ที่มีต่อคุณภาพของแบบทดสอบ. ปรินุญยานิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บัญญัติ แก้วสง. (2522). การเปรียบเทียบพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นในสังคมเมือง
และชนบทที่มีต่อการอบรมเลี้ยงดูและแบบการคิดที่แตกต่างกัน. ปรินุญยานิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บัณฑิต พัดเย็น. (2527). การศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ใน
จังหวัดสมุทรสาคร. ปรินุญยานิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เบญจวรรณ ศรีสุริยกานนท์. (2534). ผลการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อการทำงานกลุ่มของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนธนบุรีวรเทพีพาลารักษ์ กรุงเทพมหานคร. ปรินุญา
นิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาแนะแนว) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินท
รวโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปกรณ์ วงศ์สวัสดิ์. (2533). ผลของการใช้ชุดการแนะแนวอาชีพที่มีต่อความสนใจอาชีพอิสระใน
ท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนประจวบวิทยาลัย จังหวัด
ประจวบคีรีขันธ์. ปรินุญยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาแนะแนว) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประกายทิพย์ พิชัย. (2539). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง กรุงเทพมหานคร. ปรินุญา
นิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินท
รวโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประเสริฐ วิเศษกิจ. (2524). "การจัดการเรียนการสอนในชั่วโมงแนะแนว," เอกสารประกอบการอ
บรมแนะแนวมัธยม. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.
- ปรินุดา บุญศิลาเลิศ. (2520). การทดลองใช้ชุดการแนะแนวอาชีพกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่
3 โรงเรียนพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา. ปรินุญยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปิยะรัตน์ ศรีสมบัติ. (2533). ผลของการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อพฤติกรรมประชาธิปไตยของนัก
เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนบ้านแก่งไทรพงษ์สงครามจังหวัดอุดร
ดิษฐ์. ปรินุญยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิ
โรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ผกาทิพย์ เกษรากุล. (2524). *สภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในทัศนะของนิสิต*.

ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ถ่ายเอกสาร.

พนม ลิ้มอารีย์. (2529). *กลุ่มสัมพันธ์*. มหาสารคาม : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการ

ศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.

พรณีย์ กันทรากกร. (2523). *การศึกษาเปรียบเทียบจริยธรรมของเด็กก่อนวัยเรียนที่มีภูมิลำเนาต่าง*

กันในจังหวัดสงขลา. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

พรณี ช. เจนจิต. (2538). *จิตวิทยาการเรียนรู้การสอน*. กรุงเทพฯ : ต้นอ่อน แกรมมี.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2531). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ : สำนัก

ทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ไพศาล หวังพานิช และสำเริง บุญเรืองรัตน์. (2533). *เทคนิคการสอน : การสร้างเครื่องมือวัดผล*

การศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ : ฝ่ายโสตทัศนศึกษา สำนักหอสมุด

กลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ภัทรา นิคมานนท์. (2522). *การประเมินผลและการสร้างแบบทดสอบ*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาทดสอบ

และวิจัยการศึกษา วิทยาลัยครูจันทระเกษม.

มาริษา นาคทับที. (2541). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมผู้นำแบบประชาธิปไตยของนิสิตคณะ*

วิศวกรรมศาสตร์วิทยาลัยการชลประทานจังหวัดนนทบุรี. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม.

(จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ถ่ายเอกสาร.

มิลินทร์ สำเนาเงิน. (2524). *การศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมจริยธรรมของนักเรียนจากการ*

ประเมินผลหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2503 และ 2521. ปริญญาานิพนธ์

กศ.ด.(การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรี นคร

ินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ระวี ภาวิไล. (2522). "จริยธรรมในสังคมไทย," *รายงานการสัมมนาจริยธรรมในสังคมไทย*

ปัจจุบัน. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมการ

ศาสนา.

_____. (2522). *ดาราศาสตร์และอวกาศ*. กรุงเทพฯ : ศึกษิตสยาม.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2528). *หลักการวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ : ศึกษาพร

จำกัด.

- วลีวรรณ ศรีเศษะวิวัฒน์. (2536). ปัญหาของนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กลุ่มภาคเหนือ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.(การบริหารการศึกษา). เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยนเรศวร. ถ่ายเอกสาร.
- วัชรินทร์ จัปเกตุ. (2534). ผลของการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อความเสี่ยสละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอินทร์มพรรยอนุสรณ์ จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาแนะแนว) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วัฒนา สิงห์สัมฤทธิ์. (2528). การสร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วารินทร์ ม่วงสุวรรณ. (2517). ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูลูกแบบให้ความรักและแบบควบคุมความเชื่อเพื่อและวินัยทางสังคม. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิชาการ, กรม. (2524). การศึกษาหาเกณฑ์ปกติของระดับพัฒนาการทางจริยธรรม และองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางจริยธรรม. กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- วิทยา นาควัชระ.(2537). หมอวิทยาช่วยแก้ปัญหาการเลี้ยงลูกและวัยรุ่น . กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาตนเอง และนักบริหาร.
- สงบ ลักษณะ. (2524,กันยายน - ธันวาคม). "การศึกษาและพัฒนาจริยธรรมไทย," การวัดผลการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สนวน สีโทชลิต. (2528). การสร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความเมตตากรุณา สำหรับนักศึกษาพยาบาล. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมทรง สุวรรณเลิศ. (2536,มกราคม - มิถุนายน). " T.A. กับงานป้องกันปัญหาและส่งเสริมสุขภาพจิต," จิตวิทยาคลินิก, ปีที่ 24(1) : 1-9.
- สมบูรณ์ คาลยาชีวิต และคนอื่น ๆ .(2526). พัฒนาการการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม. เชียงใหม่ : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ และคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- สมปอง สุขศฤงคารกิติ. (2530). ผลการใช้ชุดการแนะแนวอาชีพที่มีต่อความสำนึกด้านอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดธาตุทอง. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมพงษ์ จิตระดับ. (2530). การสอนจริยธรรมในระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- สมพร พรหมจรรย์. (2540). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมศักดิ์ สีนุทธเวชญ์ และคนอื่น ๆ (2521). หนังสือเรียนสมบูรณแบบกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- สมศักดิ์ ชินพันธ์. (2523). ความสัมพันธ์ระหว่างปฏิสัมพันธ์ของครูกับนักเรียนในชั้นเรียนกับความรู้สึกรับผิดชอบและมโนภาพแห่งตน. ปรินูญานิพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สายสมร ขาติยานนท์. (2526). ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมกับความสามารถด้านเหตุผลและกับการ อบรมเลี้ยงดูของเด็กของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กรุงเทพมหานคร. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สิริวรรณ ศรีพหล, สุมณทิพย์ บุญสมบัติ และประภาพรรณ เขี่ยมสุภาษิต. (2538, มกราคม - มีนาคม). "ศึกษาสภาพทั่วไปของการจัดการศึกษาด้านสกลทรรคนศึกษาในประเทศไทย," การวิจัยทางการศึกษา, 25(1) : 44-57.
- สืบศักดิ์ สาทร. (2521). เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้ในวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างกลุ่มที่มีความรับผิดชอบต่างกัน โดยการเรียนรู้จากชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองและจากการสอนปกติ. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (เทคโนโลยีทางการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุพิชญา ธีระกุล, กาญจนา ศรีกาฬสินธุ์ และวิจิตร วรุตบางกูร. (2523). การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุภาพรรณ โคตรจรัส. (2527). จิตวิทยาในการดำรงชีวิต เล่ม 1 . กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย .

- สุมาลี วงศ์ปลุกแก้ว. (2526). *ความสัมพันธ์ระหว่างปฏิสัมพันธ์ของครูกับนักเรียนในชั้นเรียนความรู้ สักับผิชอบและความเชื่อมั่นในตนเอง*. ปรินญานินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุรพล นาควนิช. (2522). *การศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ใน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- นรรษา แดงภักดี. (2536). *ผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อคุณธรรมความน้ำใจนักกีฬาของนัก เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดโสธรวรารามวรวิหาร จังหวัดฉะเชิงเทรา*. ปรินญานินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาแนะแนว) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.
- อัจฉรา สุขารมณ และอรพินทร์ ชูชม. (2530). *การศึกษาเปรียบเทียบนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนต่ำกว่าระดับความสามารถกับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปกติ*. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- อาทร ชนเห็นชอบ. (2528). "บทบาทของทบวง ฯ กับการส่งเสริมจริยธรรมบัณฑิตและนัก ศึกษา," *สรุปรายงานผลการอบรมจริยธรรมกับบัณฑิต*. กรุงเทพฯ : ทบวง มหาวิทยาลัย.
- เอกวิทย์ ณ ถกลาง. (2523). "แนวทางการพัฒนาจริยธรรมไทย," *รายงานการประชุมทางวิชาการ เกี่ยวกับจริยธรรมไทย*. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- Allport, G.W. (1928). "A test for ascendance-submission," *Journal of Abnormal*.
- Anastasi, Anne. (1982). 1908 *Psychological Testing*. 5 th ed. New York : Macmillan.and Social Psychology.
- Aronfreed, J.(1965). *Altruism and the Condition of Positive Effect*. Unpublixhed Manuscript, University of Pensylvania.
- Berkowitz, L. (1964). *Advances in Experimental Social Psychology*. New York : Vol .1.
- Brown, Roger. (1965). *Social Psychology*. New York : Free Press.
- Hall, Calvin S. and Gardner, Lindzey . (1970). *Theories of Personality*. 2 nd ed. New York : John Willey and Sons.
- Hoffman, M.L. (1979). "Development of Moral Thought, Feeling and Behavior," *American Psychologist*. 10 : 958-966.

- Kohlberg, Lawrence N. and Hann J. Langer, (1976, December). "Wfamily Patterns of the Moral Reading," *Child Development*. 47 : 1204-1205 .
- Kohlberg, Lawrence. (1969). "the Child as a Moral Philosopher," in *Reading in Educational Psychology Today*. California : CRM Book Inc.
- Lembo, Diana, Jt. Auth, and John, Gillespie. (1967). *Juniorplots : A Book Talk Manual for Teachers and Labrarians*. New York : R.R. Bowker.
- Mc Guire, William J. (1969). "The Nature of Attitudes and Attitudes Change," *The Handbook of Social Psychology*. 2nd. Ed. Edited by Gardner Lindzey. Mass and Chuseth Addition-Wesley.
- Mischel, W. (1974). "Processes in Delay of Gratification," in L. Berkowitz (ed.) *Advances in Experimental Social Psychology*. Vol. 7. New York : Academic Press.
- Moor, Helena. (1957). *Adult Awareness of Problems of High School Youth*. Boston : Boston University.
- Munro, A. (1966). "Parental Deprivation in Depressive Patient," *British Psychiatry*. 32(6) : 433 – 457.
- Peck, R.H. and Havighurst, R.T. (1960). *The Psychology of Character Development*. New York : John Wiley.
- Piaget, Jean. (1960). *The Moral Judgment of Child*. Blencoe : Free Press.
- Rahman, Syed Abbur. (1965). "An Investigation of the Extend and Causes of Dropout in Class X Through XII of The Secondary Schools of Decca East Pakistan During 1965," *Dissertation Abstracts*. 28 : 405.
- Redlich, Fritz. (1978, January). "Trends in America Mental Health," *America Journal of Psychiatry*. 135(9) : 229 – 230.
- Ringness, Thomas A. (1968). *Mental Health in the School*. New York : Random House.
- Turner, W.D. (1942). "Altrism and Its Measurement in Children," in *Journal of Abnormal and Social Psychology*. 43 : 502 – 516 .

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

หนังสือขอความร่วมมือและแบบสอบถาม

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ทม 1012/5173

วันที่ 1 กรกฎาคม 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณะบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นางนริศรา ริชาร์ดสัน นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวัดธาตุทอง เขตวัฒนา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ รองศาสตราจารย์เวรณี กรีทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสงคำเครือ และ อาจารย์พาสนา จุลรัตน์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวัดธาตุทอง เขตวัฒนา

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบแบบสอบถาม ให้ นางนริศรา ริชาร์ดสัน และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นภาพร หะวานนท์)

คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามด้านส่วนตัว เมื่อท่านอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ()

1. เพศ () ชาย () หญิง

2. อายุ ปี

3. ชั้นปีที่กำลังศึกษา

() ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

() ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

() ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน..... ✓

5. ค่าใช้จ่ายประจำเดือน.....บาท ✓

6. ผู้ปกครองของนักเรียนมีรายได้ต่อเดือน ประมาณ บาท ✓

7. อาชีพของผู้ปกครอง

() รับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ

() ค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว

() รับจ้าง

() อื่น ๆ (โปรดระบุ)

8. สถานภาพสมรสของผู้ปกครอง

() โสด

() คู่

() หม้าย หรือหย่า หรือแยกกันอยู่

ตอนที่ 2 แบบสอบถามบุคลิกภาพ

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบวัดข้อเท็จจริงของท่าน เมื่อท่านอ่านข้อความแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลง
ในช่องขวามือใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านพอสมควร
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านบ้างเล็กน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมาน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่ สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อย ที่สุด
1	ข้าพเจ้ารู้สึกไม่พอใจเมื่อมีคนมาขัดจังหวะใน ขณะทำงาน					
2	เพื่อน ๆ ส่วนใหญ่เห็นว่าข้าพเจ้าเป็นคนจริง จังกับการเรียน					
3	ข้าพเจ้าไม่สนใจว่างานที่ทำอยู่จะสำเร็จตาม เป้าหมายหรือไม่					
4	เมื่อต้องฟังเรื่องไร้สาระ ข้าพเจ้ารู้สึกเบื่อและ หาทางเลี้ยวออกมา					
5	ข้าพเจ้าเริ่มต้นทำสิ่งใดแล้วต้องทำให้เสร็จ โดยเร็วที่สุด					
6	ข้าพเจ้ารู้สึกเสียเวลามาก เมื่อต้องไปรอซื้อ ของในร้านที่มีลูกค้าหนาแน่น					
7	ข้าพเจ้าไม่เห็นความจำเป็นที่จะต้อง กระตือรือร้นในการเรียน					
8	ข้าพเจ้าไม่รู้สึกรอคอยคนที่ต้องรอคนผิวดน เป็นเวลานาน					
9	ข้าพเจ้าไม่ชอบทำงานที่ต้องมีการแข่งขันกับ คนอื่น					
10	ข้าพเจ้าคิดว่าตนเองเป็นคนเฉื่อยชากับการ เรียน					
11	ข้าพเจ้าชอบแสวงหาความรู้ให้กับตนเอง ตลอดเวลา					
12	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าต้องทำสิ่งต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว เพื่อแข่งกับเวลา					

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
13	ข้าพเจ้าสามารถทำงานที่รับมอบหมายให้เสร็จก่อนกำหนดเวลา					
14	ข้าพเจ้ารู้สึกไม่สบายใจ หากงานที่ได้รับมอบหมายดำเนินไปอย่างล่าช้า					
15	ข้าพเจ้าทำงานที่ได้รับมอบหมายไปเรื่อย ๆ โดยไม่คำนึงว่าจะเสร็จเมื่อไร					
16	เมื่อข้าพเจ้ามีนัด ข้าพเจ้าจะไปถึงที่นัดหมายก่อนเวลา					
17	ข้าพเจ้ารู้สึกหงุดหงิด เมื่อต้องทำสิ่งต่าง ๆ ซ้ำซาก					
18	เมื่อมีปัญหาในการเรียน ข้าพเจ้าจะพยายามแก้ปัญหาให้ได้					
19	ข้าพเจ้ารู้สึกทนไม่ได้ ถ้าต้องทำงานร่วมกับคนที่ไม่มีมารยาท					
20	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าเพื่อน ๆ รอบข้างทำงานไม่ถูกใจข้าพเจ้า					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
1	นักเรียนใช้จ่ายเงินที่ผู้ปกครองให้มาอย่างประหยัด					
2	นักเรียนแบ่งเวลาสำหรับการเรียนและช่วยผู้ปกครองทำงานบ้าน					
3	นักเรียนมักเล่าเรื่องราวต่าง ๆ ที่ประสบมาให้ผู้ปกครองฟัง					
4	นักเรียนไม่เห็นความหวังดีของผู้ปกครอง					
5	นักเรียนปฏิบัติตามกฎระเบียบของผู้ปกครอง					
6	นักเรียนมีความคิดเห็นขัดแย้งกับผู้ปกครอง					
7	นักเรียนไม่ชอบทำงานที่ได้รับมอบหมายจากผู้ปกครอง					

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
8	ผู้ปกครองไม่สนใจซักถามเกี่ยวกับการเรียน ของนักเรียน					
9	ผู้ปกครองแนะนำวิธีการอ่านหนังสือให้นัก เรียน					
10	ผู้ปกครองพูดคุยเกี่ยวกับการเรียนของนัก เรียน					
11	ผู้ปกครองไม่สนใจว่านักเรียนจะมีอุปกรณ การเรียนครบหรือไม่					
12	ผู้ปกครองคอยเตือนให้นักเรียนอ่านหนังสือ					
13	ผู้ปกครองแสดงความรักนักเรียนโดยการพูด ให้กำลังใจ					

ตอนที่ 4 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
1	บริเวณของโรงเรียนสะอาด					
2	ห้องเรียนร้อนอบอ้าว					
3	ห้องเรียนสกปรก รกรุงรัง ไม่น่าเรียน					
4	ห้องเรียนมีอากาศถ่ายเทสะดวก					
5	ห้องเรียนมีของวางจัดเป็นระเบียบ					
6	โรงเรียนจัดแหล่งความรู้เพียงพอกับความ ต้องการของนักเรียน					
7	โต๊ะเก้าอี้ในห้องเรียนมีมากเกินไปจนความจำเป็น					
8	ขนาดของห้องเรียนเล็กเกินไปเมื่อเทียบกับ จำนวนนักเรียน					
9	โรงเรียนค่อนข้างคับแคบ ไม่ค่อยมีสถานที่ พักผ่อน					
10	อุปกรณ์การเรียนการสอนมีความหลาก หลายและเหมาะสมกับรายวิชา					

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
11	อุปกรณ์สำหรับฝึกปฏิบัติมีไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน					
12	ห้องเรียนมีอุปกรณ์โสตทัศนศึกษาไม่เพียงพอ					
13	ห้องเรียนติดตั้งสื่อและอุปกรณ์การสอนที่ทันสมัย					

ตอนที่ 5 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
1	นักเรียนไม่ยากปรึกษาครู เมื่อมีปัญหาการเรียน					
2	ครูมีความห่วงใยนักเรียน					
3	นักเรียนไม่กล้าปรึกษาปัญหาการเรียนกับครู					
4	นักเรียนนึกถึงครูเมื่อมีปัญหาด้านการเรียน					
5	นักเรียนสามารถปรึกษาเรื่องส่วนตัวกับครูได้					
6	นักเรียนทำงานที่ครูมอบหมายให้ทำได้					
7	นักเรียนตั้งใจเรียนตลอดเวลาที่เรียนในห้องเรียน					
8	นักเรียนส่งงานเฉพาะวิชาที่ชอบ					
9	ครูส่วนใหญ่ให้ความเป็นกันเองกับนักเรียน					
10	ครูแนะนำเรื่องที่เป็นประโยชน์กับนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องเรียน					
11	ครูมีความยุติธรรมกับนักเรียน					
12	ครูใส่ใจความเป็นอยู่ของนักเรียน					
13	ครูให้ความช่วยเหลือนักเรียนเมื่อมีปัญหาการเรียน					

ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
1	เมื่อนักเรียนทำการบ้านไม่ได้ เพื่อนในห้องที่เข้าใจช่วยอธิบายให้					
2	เพื่อนในห้องต่างคนต่างอยู่ ไม่สนใจซึ่งกันและกัน					
3	เพื่อนไม่ให้ความช่วยเหลือด้านการเรียน เมื่อนักเรียนขอความช่วยเหลือ					
4	นักเรียนไม่สามารถปรึกษาปัญหาการเรียนกับเพื่อนในห้องได้					
5	นักเรียนทำงานร่วมกับเพื่อนได้ดี					
6	นักเรียนร่วมจัดกิจกรรมกับเพื่อน					
7	เพื่อนไม่มีความจริงใจต่อนักเรียน					
8	นักเรียนไม่ได้รับการยอมรับจากเพื่อน					
9	นักเรียนเข้ากับกลุ่มเพื่อนได้ดี					
10	นักเรียนชอบทำงานคนเดียวมากกว่าทำงานเป็นกลุ่ม					
11	เพื่อนของนักเรียนเห็นแก่ตัว ไม่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน					
12	นักเรียนไม่ชอบเพื่อนที่เรียนเก่งกว่าหรือได้คะแนนดีกว่า					
13	เพื่อนให้นักเรียนยืมหนังสือเมื่อนักเรียนต้องการ					

ตอนที่ 7 แบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละ

คำชี้แจง แบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละ มีลักษณะเป็นสถานการณ์ ให้นักเรียนอ่านและพิจารณาสถานการณ์ที่กำหนดให้แต่ละข้อแล้วคิดว่าถ้านักเรียนเป็นบุคคลในสถานการณ์นั้น นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไรซึ่งแต่ละข้อมี 6 ตัวเลือกคือ ก. ข. ค. ง. จ. และ ฉ. คำตอบที่กำหนดให้ไม่มีคำตอบใดผิดหรือถูก ให้ตอบคำถามให้ตรงตามความเป็นจริงมากที่สุด โดยเขียนเครื่องหมาย X ลงบนตัวอักษรที่ตรงกับคำตอบนั้น บนกระดาษคำตอบ โดยเลือกตอบเพียงข้อเดียวตามที่ต้องการ คำตอบที่ได้จะไม่กระทบกระเทือนต่อผลการเรียน และเกิดผลเสียแก่นักเรียนแต่อย่างใดทั้งสิ้น

1. ในช่วงพักกลางวันนักเรียนทุกคนต่างก็รีบไปโรงอาหาร เพื่อหาที่นั่งรับประทานอาหารซึ่งมีที่นั่งจำนวนจำกัด ในขณะที่ลิ้นจี่นั่งอยู่ก่อนแล้ว เห็นแนนน้อยซึ่งเป็นเพื่อนเล่นกีฬาด้วยกันเดินมาในโรงอาหารที่หลังคนอื่น เพราะชาววาได้รับบาดเจ็บ

ถ้านักเรียนเป็นลิ้นจี่นักเรียนจะทำอย่างไร

- ก. สละที่นั่งให้แนนน้อยแล้วตนเองไปหาที่นั่งใหม่เพราะรู้ว่าแนนน้อยได้รับบาดเจ็บที่ขา
- ข. เรียกแนนน้อยเข้ามานั่งเบียดกับเพื่อนๆ ด้วยกัน เพราะเป็นเพื่อนรักและเรียนอยู่ห้องเดียวกัน
- ค. รีบลุกขึ้นและสละที่นั่งให้แนนน้อย ก่อนที่เพื่อนคนอื่นจะสละที่นั่งให้
- ง. หากไม่ลุกให้แนนน้อยนั่งเคঁคางเจ็บแผลและทรมานมาก
- จ. มีความรู้สึกภูมิใจที่ได้สละที่นั่งให้แนน
- ฉ. กลัวแนนน้อยเสียใจเลยต้องสละที่นั่งให้

2. หลังเลิกเรียนวิชาการเกษตรวิชิตซึ่งเหนื่อยจากการทำงานมากแล้วเดินกลับห้องเรียน เห็นเพื่อนคนหนึ่ง กำลังถือเครื่องมือการเกษตร ซึ่งหนักมากและยังมีอุปกรณ์อื่นๆ

ถ้านักเรียนเป็นวิชิตนักเรียนจะทำอย่างไร

- ก. ช่วยเพื่อนถือเครื่องมือและอุปกรณ์ต่างๆ เพราะรู้ว่าเพื่อนหนักมาก
- ข. เดินเข้าไปพร้อมเพื่อนคนอื่นที่กำลังจะเข้าไปช่วยวิชิตถือของ
- ค. รีบเข้าไปช่วยเพื่อนเพราะการได้ช่วยเหลือคนอื่นเป็นการทำสิ่งที่มีประโยชน์
- ง. มีความภูมิใจที่ได้ช่วยเหลือเพื่อน
- จ. ถ้าไม่ช่วยเดี๋ยวกลัวเพื่อนเสียใจ
- ฉ. สัญญากับตัวเองว่าจะไม่เห็นแก่ตัวและจะช่วยเหลือคนอื่นเท่าที่ความสามารถเรามี

3. ทุกวันหลังจากเลิกเรียนสมถวิลมีหน้าที่ช่วยแม่ทำงานบ้านและช่วยทำกับข้าวทุกวัน วันหนึ่งหลังจากเลิกเรียนแล้วเพื่อนๆ ก็ชวนกันไปหาครูประจำชั้นเพื่อนำของขวัญวันเกิดไปให้คุณครูพร้อมร่วมรับประทานอาหารที่บ้านคุณครู แต่สมถวิลปฏิเสธที่จะไปกับเพื่อน และรีบกลับบ้านมาช่วยแม่ทำงานเช่นเคย

ถ้านักเรียนเป็นสมถวิลนักเรียนมีเหตุผลอะไรที่ทำเช่นนั้น

- ก. กลัวแม่ดุ
- ข. เพื่อน ๆ ส่วนใหญ่จะไปกับช่วยงานพ่อแม่ที่บ้าน
- ค. คุณครูจะได้ยอมรับและยกตัวอย่างว่าเป็นลูกกตัญญู
- ง. ลูกที่ดีควรช่วยเหลือพ่อแม่
- จ. หากไม่กลับไปช่วยแม่ทำงาน แม่จะต้องทำงานเหนื่อยอยู่คนเดียว
- ฉ. การช่วยเหลือผู้มีพระคุณเสียสละความสุขส่วนตัวเป็นการกระทำของผู้ที่เจริญแล้ว

4. สมเกียรติเป็นนักฟุตบอลฝีมือดีของทีม ขณะทำการแข่งขันรอบชิงชนะเลิศได้ถูกสโนง นักกีฬาทีมคู่แข่งชนชนหนักล้ม ข้อเท้าแพลงสมเกียรติไม่มียาและผ้าพันข้อเท้า สโนงได้นำยาและผ้าพันข้อเท้ามาให้โดยที่สมเกียรติไม่ได้ขอร้อง

ถ้านักเรียนเป็นสโนงนักเรียนมีเหตุผลอย่างไรจึงทำเช่นนั้น

- ก. กลัวสมเกียรติและเพื่อนๆ โกรธและแค้นเคืองขณะที่แข่งขัน
 - ข. ต้องการถ้วยรางวัลนักกีฬามารยาทดีเด่น
 - ค. เห็นเพื่อนในทีมอื่นช่วยกันปฐมพยาบาลเวลาเพื่อนได้รับบาดเจ็บ สนองก็เลยทำตาม
 - ง. นักกีฬาที่ดีควรปฏิบัติตนเช่นนี้
 - จ. รับผิดชอบในการกระทำของตนเองที่เป็นผู้ทำให้สมเกียรติได้รับบาดเจ็บ
 - ฉ. การได้ช่วยเหลือผู้อื่นที่กำลังบาดเจ็บเป็นสิ่งที่ดีและควรนำไปประพฤติดังปฏิบัติ
5. สุภาพรเป็นนักเรียนที่สนใจและชอบอ่านหนังสือสารคดีเกี่ยวกับความรู้ในทุกๆ เรื่อง ชอบรับรู้ข้อมูลข่าวสาร รวมไปถึงชอบฟังและดูรายการที่มีสาระทางวิทยุโทรทัศน์มากกว่ารายการบันเทิง
- หากนักเรียนเป็นสุภาพรนักเรียนมีเหตุผลเช่นใดในการทำเช่นนั้น
- ก. กลัวสอบตก
 - ข. อยากให้ผู้ปกครองชมเชย
 - ค. ครูผู้สอนเห็นว่านักเรียนที่ดีควรปฏิบัติเช่นนี้ สุภาพรก็เลยนำมาปฏิบัติ
 - ง. คนเก่งๆ มักจะทำแบบนี้เสมอ
 - จ. มนุษย์เราควรแสวงหาโอกาสทำกิจกรรมที่เสริมสร้างคุณภาพชีวิต
 - ฉ. ข้อมูลข่าวสารทุกอย่างเป็นสิ่งที่มีประโยชน์แก่ตนเองและสังคม
6. โรงเรียนได้ขอความร่วมมือจากนักเรียนให้มาช่วยกิจกรรมพิเศษในวันเสาร์ นิลเนตรให้ความร่วมมือและมาทุกครั้งโดยไม่เคยขาดทั้งๆ ที่เป็นวันหยุดและควรพักผ่อนอยู่ที่บ้าน
- ถ้านักเรียนเป็นนิลเนตรนักเรียนมีเหตุผลอย่างไรในการทำเช่นนั้น
- ก. ในการทำงานเป็นทีมเราควรให้ความสำคัญและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
 - ข. เพื่อน ๆ ทุกคนต่างก็ไปช่วยครูนิลเนตรก็เลยไปกับเพื่อน ๆ ด้วย
 - ค. นักเรียนที่ดีควรช่วยกันพัฒนาและจัดกิจกรรมเพื่อสร้างชื่อเสียงให้กับโรงเรียน
 - ง. ได้รับประทานอาหารและขนมฟรีเพราะทางโรงเรียนจัดเลี้ยงเต็มที่
 - จ. เห็นเพื่อนๆ หลายคนมาช่วยกิจกรรมตนก็อยากมาช่วยบ้าง
 - ฉ. กลัวถูกตัดคะแนนความประพฤติเพราะไม่ให้ความร่วมมือกับกิจกรรมของโรงเรียน
7. เอกศักดิ์ได้รับรางวัลนักเรียนดีเด่นเป็นเงินห้าพันบาท แม้ว่าเอกศักดิ์มีฐานะยากจนและต้องการเก็บเงินไว้ใช้จ่ายสำหรับการเรียนของเขาแต่เขาก็ได้สละเงินห้าร้อยบาท ให้มานะซึ่งมีนักเรียนที่มีฐานะยากจนเช่นเดียวกันแต่ไม่ได้รับทุน เพื่อให้มานะนำเงินไปใช้จ่ายในขณะเรียนและครอบครัว
- หากนักเรียนเป็นเอกศัตินักเรียนมีเหตุผลเช่นไรจึงทำเช่นนั้น
- ก. เพื่อไม่ให้มานะมาขอยืมเงินมากกว่านั้นซึ่งรู้ว่าไม่ได้คืนแน่
 - ข. จะได้ชื่อว่าเป็นคนมีน้ำใจมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กับคนที่ด้อยกว่า
 - ค. การเสียสละครั้งนี้อาจจะได้รับรางวัลดีเด่นอีกครั้ง
 - ง. การเสียสละเพื่อช่วยเหลือผู้ยากไร้เป็นสิ่งที่พึงกระทำ
 - จ. เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่คนอื่น ๆ เพื่อคนอื่นจะนำไปปฏิบัติตาม
 - ฉ. ได้ตั้งปณิธานไว้ว่าจะสละกำลังกาย กำลังสติปัญญาและกำลังทรัพย์เพื่อคนยากจนด้วยกัน

ภาคผนวก ข.

ผู้ทรงคุณวุฒิ^๑ตรวจสอบเครื่องมือและคุณภาพเครื่องมือ

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือ

1. รองศาสตราจารย์ เวธนี กรีกทอง
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรหมธิดา แสนคำเครือ
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. อาจารย์ ดร. พาสณา จุลรัตน์
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตาราง 7 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามบุคลิกภาพ

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก(t)
1	3.081
2	3.976
3	3.695
4	2.803
5	2.248
6	5.734
7	3.892
8	1.973
9	2.431
10	5.284
11	6.062
12	2.848
13	1.770
14	1.823
15	1.849
16	1.959
17	1.956
18	3.284
19	3.725
20	2.460

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.8048

ตาราง 8 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	8.582
2	3.312
3	4.153
4	4.236
5	5.083
6	4.588
7	3.155
8	4.249
9	4.823
10	5.300
11	3.236
12	4.103
13	4.219

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8227

ตาราง 9 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	2.238
2	3.390
3	4.421
4	2.695
5	3.174
6	4.835
7	3.161
8	2.732
9	2.559
10	3.168
11	3.216
12	2.245
13	2.924

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .6807

ตาราง 10 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	4.394
2	3.346
3	3.242
4	3.014
5	6.503
6	5.704
7	3.736
8	3.122
9	3.651
10	2.705
11	4.481
12	4.385
13	4.520

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8012

ตาราง 11 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	2.966
2	2.994
3	3.265
4	2.013
5	3.902
6	2.825
7	3.389
8	4.186
9	4.400
10	3.425
11	3.797
12	3.611
13	4.837

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7999

ตาราง 12 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละ

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	3.313
2	2.217
3	1.954
4	3.185
5	3.433
6	2.772
7	1.987

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .6187

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ - ชื่อสกุล นริศรา วิชารดสัน
เกิดวันที่ 29 เมษายน 2515
สถานที่เกิด เพชรบูรณ์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน 24/3 หมู่บ้านอรรณมิตร ซอยพหลโยธิน 37 ถนนพหลโยธิน
แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900
สถานที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนวัดธาตุทอง เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร 10110
โทร 02-391-1568 ต่อ 15
ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง อาจารย์ 1 ระดับ 4